

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

Ζ' ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗ

Ι' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΚΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΒΟΥΛΗΣ

ΘΕΡΟΥΣ 2000

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΣΤ'

Τετάρτη 21 Ιουνίου 2000

Αθήνα, σήμερα στις 21 Ιουνίου 2000, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.29' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου το Τμήμα Διακοπής Εργασιών της Βουλής (Α' σύνθεση), για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων: "Ρύθμιση θεμάτων διορισμού εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις".

Για το νομοσχέδιο αυτό θα διαθέσουμε τη σημερινή και την αυριανή συνεδρίαση.

Η Νέα Δημοκρατία έχει ορίσει ως Κοινοβουλευτικό της Εκπρόσωπο το Βουλευτή Πειραιώς κ. Γεώργιο Καλό.

Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος έχει ορίσει ως ειδικό αγορητή το Βουλευτή Θεσσαλονίκης κ. Γεώργιο Χουρμουζιάδη.

Ο Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου έχει ορίσει ως ειδική αγορήτρια τη Βουλευτή Αθηνών κ. Μαρία Δαμανάκη.

Ο εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Ευτύχιος Δαμιανάκης έχει το λόγο.

ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΔΑΜΙΑΝΑΚΗΣ : Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή μου εισήγηση με την ιδιότητα του εισηγητή της Πλειοψηφίας στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Παιδείας, συμπίπτει χρονικά με την απόφαση του Συμβουλίου Κορυφής στη Ντε Φέιρα της Πορτογαλίας για την ένταξη της χώρας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση της Ευρώπης.

Η ένταξη αυτή αποτελεί αναμφισβήτητο ένα ιστορικό γεγονός για τη χώρα μας και για το λαό μας. Η Ελλάδα αποκτά τη θέση που της αξίζει, τη θέση που αντιστοιχεί στην ιστορία της και τις προοπτικές του λαού της. Για πρώτη φορά θα βρίσκεται στην πρώτη ευρωπαϊκή ταχύτητα, στην πρωτοπορία των ευρωπαϊκών λαών. Είναι ασφαλώς ένα μεγάλο ιστορικό επίτευγμα.

Η ένταξη της χώρας μας στη Ζώνη του ΕΥΡΩ δεν αποτελεί μόνο ένα σημαντικό οικονομικό γεγονός. Είναι ένα ιστορικό βήμα με ιδιαίτερη πολιτική σημασία, γιατί δίνει τη δυνατότητα στην Ελλάδα να συμμετάσχει στα επόμενα στάδια της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Θα έχει λόγο και ρόλο στη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επίσης θα έχει ρόλο στην ενοποίηση και άλλων τομέων, όπως είναι η εξωτερική πολιτική, η κοινή ευρωπαϊκή άμυνα και ασφάλεια. Για το λόγο αυτό τα οφέλη από

τη συμμετοχή της χώρας μας στην ΟΝΕ δεν θα πρέπει να εκτιμηθούν με αυστηρά οικονομικούς όρους και μόνο.

Μετά την ιστορική αυτή απόφαση οι προτεραιότητες της χώρας μας μετατοπίζονται πλέον στην κατεύθυνση της πλήρους αξιοποίησης των ευκαιριών, που δημιουργεί η ένταξη στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και σε αυτήν την κατεύθυνση υψίστης προτεραιότητας θέμα για τη χώρα, είναι και ο σχεδιασμός της εκπαιδευτικής πολιτικής μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση της μετά ΟΝΕ εποχής.

Ο 21ος αιώνας, ως αιώνας της γνώσης, έχει αρχίσει ήδη προ πολλού. Η γνώση και επομένως η εκπαίδευση είναι διεθνώς το πεδίο των μεγάλων ευκαιριών για όσους όμως κινηθούν γρήγορα και αποτελεσματικά. Οι χώρες που θα προετοιμάσουν εγκαίρως και με τον καλύτερο τρόπο το ανθρωπινό δυναμικό τους, ώστε να καταστεί ικανό να συμμετάσχει στα διεθνή δρώμενα ενεργά και αποτελεσματικά, θα αποκτήσουν σημαντικό πλεονέκτημα και θα αποκομίσουν σημαντικότερα οφέλη.

Η χώρα μας καλείται να αντιμετωπίσει αυτήν την πρόκληση αξιοποιώντας τη λαμπρή της κληρονομιά στον τομέα της παιδείας και της επιστήμης, δημιουργώντας τις κατάλληλες συνθήκες προόδου και ανάπτυξης. Το εκπαιδευτικό σύστημα καλείται να αντιμετωπίσει αυτήν την πρόκληση προετοιμάζοντας τους αυριανούς πολίτες, οι οποίοι πρόκειται να ζήσουν σε μια κοινωνία διαρκούς ανανέωσης της γνώσης.

Το εκπαιδευτικό μας σύστημα πρέπει επίσης να διαδραματίσει καταλυτικό ρόλο για την επιτυχημένη πορεία της χώρας στο νέο πλαίσιο που διαμορφώνεται στην μετά ΟΝΕ εποχή και πρέπει να ανταπεξέλθει επιτυχώς στον ανταγωνισμό τόσο με τα άλλα κράτη-μέλη, όσο και σε διεθνές επίπεδο.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ**)

Οι Έλληνες πολίτες θα είναι πολίτες μιας διευρυνόμενης συνεχώς οικονομικής υπερδύναμης που βέβαια προσφέρει πρωτόγνωρες εμπειρίες και προκλήσεις, αλλά ταυτόχρονα χαρακτηρίζεται από ένα απαιτητικό περιβάλλον σκληρότατου ανταγωνισμού. Το εκπαιδευτικό μας σύστημα καλείται να αντιμετωπίσει και την πρόκληση αυτή. Να προετοιμάσει κατάλληλα τους νέους μας που θα ζήσουν σε μια ανοικτή ευρωπαϊκή κοινωνία, να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες και τις ικανότητές τους και να τους δώσει συγκριτικά πλεονεκτήματα στον ευρωπαϊκό και διεθνή ανταγωνισμό. Με την έννοια αυτή, θεωρώ ότι ο σχεδιασμός και η υλοποίηση της εκπαιδευτικής πολιτικής της χώρας είναι εθνική υπόθεση. Απαιτεί τη μεγαλύτερη, δυνατή ουσιαστική συνείδηση όλων των εμπλεκομένων και σαφώς δεν προσφέρεται για οποιασδήποτε μορφής εξωεκπαιδευτικές αντιδικίες συμπεριλαμβανομένων βεβαίως και των κομματικών. Σε σχέση με το

συζητούμενο σήμερα σχέδιο νόμου αποτελεί μία παρέμβαση του Υπουργείου Παιδείας στις μέχρι σήμερα ρυθμίσεις και κυρίως αναφέρεται στα θέματα του διορισμού σε θέσεις εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Αυτοδιοίκησης ή και της πρόσληψης των ιδίων ως προσωπικών αναπληρωτών ή ωρομισθίων εκπαιδευτικών.

Ειδικότερα με το μόνο άρθρο του σχεδίου νόμου και τις επιμέρους παραγράφους του επιχειρείται και διαφαίνεται σαφώς ότι πλέον το ΑΣΕΠ είναι εκείνο, μετά τη σταδιακή κατάργηση της επετηρίδας, το οποίο θα έχει την ευθύνη της αξιολόγησης εκείνων που πρόκειται να διοριστούν ως εκπαιδευτικοί και στην πρωτοβάθμια και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και βεβαίως είναι νομίζω σωστό το μέτρο αυτό, αλλά θα πρέπει το βάρος να δοθεί ούτως ώστε οι σχετικοί διαγωνισμοί να ανταποκρίνονται στις ανάγκες και βεβαίως οι βελτιώσεις που θα γίνουν στο σύστημα αυτό, θα πρέπει να έχουν αναφορά ακριβώς στη βελτίωση των όρων του διαγωνισμού.

Με δεδομένο ότι ο διαγωνισμός του έτους 2000 θα καθυστερήσει παρατείνονται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2000 οι πίνακες διοριστέων εκπαιδευτικών του διαγωνισμού του 1998 προκειμένου να καταστεί δυνατή εγκαίρως και κατά την έναρξη του σχολικού έτους 2000-2001, η κάλυψη των κενών θέσεων. Τροποποιούνται και αυτό είναι μια σημαντική κατά την άποψή μου τομή τα προσόντα και κριτήρια αξιολόγησης των υποψηφίων και καθορίζεται ταυτόχρονα και ο κατώτερος βαθμός που πρέπει να επιτυγχάνεται στο διαγωνισμό. Στη βαθμολογία της επίδοσης του διαγωνισμού προστίθενται μονάδες για τους έχοντες και μεταπτυχιακές σπουδές καθώς και εκπαιδευτική προϋπηρεσία για την αξιοποίηση των επιπλέον σπουδών και της εκπαιδευτικής τους εμπειρίας. Τα ανωτέρα θα ενσωματωθούν σε μια κωδικοποιημένη προκήρυξη του ΑΣΕΠ, η οποία θα περιλάβει τα σχετικά πρόσθετα κριτήρια και βεβαίως θα κληθούν να υποβάλουν συμπληρωματικά δικαιολογητικά αυτοί που έχουν ήδη υποβάλει αιτήσεις και βεβαίως και νέοι υποψήφιοι. Αυτό απαιτεί η αρχή της ισοσύτητας και της τήρησης των όρων του διαγωνισμού.

Μια άλλη σημαντική παρέμβαση είναι εκείνη για την οποία ο Υπουργός Παιδείας καθορίζει με απόφασή του το συνολικό αριθμό των θέσεων εκπαιδευτικών κατά κλάδους και ειδικότητες που θα καλύπτονται εκάστοτε με τον διαγωνισμό που διενεργείται.

Επίσης μια ρύθμιση σημαντική είναι εκείνη που αναφέρεται στους κλάδους της πληροφορικής. Επειδή υπάρχουν ελλείψεις παρέχεται η δυνατότητα να συμμετέχουν στο διαγωνισμό ή να διοριστούν από την επετηρίδα και του κλάδου αυτού της πληροφορικής και όσοι πτυχιούχοι ΑΕΙ και ΤΕΙ δεν κατέχουν το πτυχίο της ΠΑΤΕΣ/ΣΕΛΕΤΕ. Βεβαίως προβλέπεται ταυτόχρονα ότι με πρόταση του Δ.Σ. της ΠΑΤΕΣ/ΣΕΛΕΤΕ και απόφαση του Υπουργού Παιδείας θα υπάρξει επιμόρφωση και αυτών.

Είναι νομίζω προς τη σωστή κατεύθυνση, αφού με αυτόν τον τρόπο θα λειτουργήσουν τα προγράμματα που έχουν μπει στα σχολεία, που νομίζω ότι ενδιαφέρει όλους γιατί η πληροφορική είναι το ζητούμενο σήμερα και σίγουρα θα είναι το ζητούμενο και αύριο.

Καθορίζεται επίσης ότι η συνολική βαθμολογία από τους διαγωνισμούς θα προκύπτει από το μέσο όρο βαθμολογίας σε όλες τις θεματικές ενότητες. Οριοθετούνται ως μέσος όρος βαθμολογίας οι εξήντα τουλάχιστον μονάδες με άριστα το εκατό με την προϋπόθεση βεβαίως ότι θα έχει λάβει σε κάθε θεματική ενότητα πενήντα πέντε μονάδες.

Η τομή που επέρχεται είναι ότι εφόσον επιτυγχάνεται αυτή η συνολική βαθμολογία προστίθενται σε αυτήν επί μέρους μονάδες, όπως είναι μονάδες που απορρέουν από το βαθμό του πτυχίου, από μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών και από εκπαιδευτική προϋπηρεσία, σύμφωνα με τις επί μέρους ειδικές ρυθμίσεις του άρθρου αυτού.

Αντιμετωπίζεται και αποσαφηνίζεται το θέμα πρόσληψης εκπαιδευτικών ως προσωρινών αναπληρωτών εξ εκείνων που έχουν τη μεγαλύτερη σχετική προϋπηρεσία. Επίσης μία άλλη παρέμβαση είναι εκείνη που αναφέρεται στη δυνατότητα κάλυψης αριθμού υποψηφίων για διορισμούς αναπληρωτών και ωρομισθίων καθηγητών μιας κατηγορίας από υποψηφίους άλλης κα-

τηγορίας σε περίπτωση ανεπάρκειας του σχετικού αριθμού.

Τέλος ρυθμίζονται θέματα εξετάσεων των μαθητών της Δ' τάξης των εσπερινών ενιαίων λυκείων και των μαθητών του β' κύκλου σπουδών των Τεχνικών Επαγγελματικών Εκπαιδευτηρίων.

Μεταξύ των άλλων προβλέπεται ότι οι ανωτέρω λαμβάνουν κατά την οριζόμενη διαδικασία, απολυτήριο ενιαίου λυκείου ή πτυχίο ΤΕΕ, β' κύκλου σπουδών αντίστοιχα, στην περίπτωση που δεν επιθυμούν την πρόσβασή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση από την οποία και θα αποκλείονται.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η μεγάλη εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που ξεκίνησε από την τελευταία κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κινείται και κατά την προσωπική μου άποψη στην απόλυτα σωστή κατεύθυνση. Από την άποψη της ουσιαστικής και πολύπλευρης γνώσης είναι αναμφισβήτητο ότι οι νέοι μαθητές του σήμερα, οι απόφοιτοι των ενιαίων λυκείων, είναι σίγουρα καλύτεροι μαθητές και έχουν περισσότερο περιεχόμενο γνώσης από τους μαθητές των περασμένων χρόνων.

Ασφαλώς και έγιναν πολλά, που όμως έγιναν σε λίγο χρόνο. Και βεβαίως αυτό είχε σαν συνέπεια να υπάρξουν πολλές φορές και έντονες αντιδράσεις. Να μη λησμονούμε όμως ότι καμία εκπαιδευτική μεταρρύθμιση ιστορικά δεν πέρασε χωρίς να υπάρξουν αντιθέσεις, αντιδράσεις και χωρίς να δημιουργηθούν προβλήματα.

Το ζητούμενο είναι ότι κάθε μεταρρύθμιση θα πρέπει να κρίνεται σε βάθος χρόνου. Και βεβαίως θα κριθεί και από το αποτέλεσμα της.

Εκείνο που σήμερα προέχει και που απαιτεί τη συμμετοχή όλων των φορέων είναι η ανάγκη για διαρκή προσαρμογή του εκπαιδευτικού μας συστήματος στις συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες με σαφή επίγνωση των ευθυνών μας, αλλά και την αίσθηση της προοπτικής των νέων του τόπου. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτονας): Ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κ. Σπηλιόπουλος έχει το λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι το συζητούμενο νομοσχέδιο αποτελεί κατά την άποψή μας ακόμα μια απόδειξη των όσων η Νέα Δημοκρατία από την πρώτη στιγμή υποστήριξε για την "περίφημη" μεταρρύθμιση Αρσένη, ότι δηλαδή η μεταρρύθμιση αυτή είναι μνημείο ανευθυνότητας, προχειρότητας και τσαπατσουλιάς.

Τα συσσωρευμένα και σύνθετα προβλήματα του ευαίσθητου χώρου της παιδείας δεν αντιμετωπίζονται με ασκήσεις επί χάρτου ούτε με τη θέσπιση διατάξεων, για τις οποίες ανακαλύπτεται σχεδόν καθημερινά ότι δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις που αντικειμενικά χρειάζονται προκειμένου να υλοποιηθούν. Είναι διατάξεις που τροποποιούνται το ίδιο συχνά προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα αυτονόητα όπως ακριβώς συμβαίνει και με το ζητούμενο νομοσχέδιο.

Όπως ήδη δηλώσαμε στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων το νομοσχέδιο αυτό θα το καταψηφίσουμε.

Πρώτον, γιατί διαπιστώνουμε ότι κινείται στη λογική μιας απλής διαχείρισης, κατ' επέκταση ανατροφοδότησης και συντήρησης των αδιεξόδων και της κρίσης που πανθομολογουμένως υπάρχουν στην παιδεία ύστερα από τις όποιες παρεμβάσεις.

Και δεύτερον, γιατί η λύση που επιχειρείται να δοθεί για μια ακόμη φορά στο δράμα των αναπληρωτών και των ωρομισθίων εκπαιδευτικών, αλλά και των εκπαιδευτικών που πέτυχαν στον προηγούμενο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ είναι εμβλασματική.

Γνωρίζουμε, κύριε Υπουργέ, ότι οι αναπληρωτές και οι ωρομίσθιοι εκπαιδευτικοί καλύπτουν οργανικά και λειτουργικά κενά του συστήματος. Θεωρούμε λάθος ανεπίτρεπτο να τους διαχωρίζετε σε αυτές τις δύο κατηγορίες. Προφανώς αγνοείτε ότι είναι αυτοί που στηρίζουν στο σύνολό του το οποίο πιλοτικό πρόγραμμα του ολοήμερου σχολείου και του διευρυσμένου ωραρίου, ότι καλύπτουν τα οργανικά και λειτουργικά κενά στα σχολεία των δυσπρόσιπων περιοχών, τις τάξεις υποδοχής και τα φροντιστηριακά τμήματα, ότι οι παλαιότεροι από αυτούς παρακολουθούν και παρακολουθούν τα προγράμματα εξομίσωσης των πτυχίων τους προκειμένου για τους δασκάλους με αυτά των Παιδαγωγικών Τμημάτων της Δημοτικής Εκπαίδευσης και ότι προσφέρουν τις υπηρεσίες τους με ιδιαίτερα υψηλό αίσθη-

μα ευθύνης.

Λοιπόν, σας λέμε ότι όλους αυτούς τους εκπαιδευτικούς δεν μπορείτε από το ένα μέρος να τους εμπιστευέστε και από το άλλο να τους περιφρονείτε προκειμένου να δικαιωθεί το νέο σύστημα επιλογής και πρόσληψης των εκπαιδευτικών μέσω του διαγωνισμού του Α.Σ.Ε.Π. Το άγος αυτό του εκπαιδευτικού μας συστήματος θα πρέπει κάποτε να αντιμετωπιστεί υπεύθυνα και ριζικά.

Η Νέα Δημοκρατία εδώ και αρκετό καιρό τώρα κατέθεσε ολοκληρωμένη πρόταση για τη σταδιακή απορρόφηση όλων των αναπληρωτών, αλλά και των επιτυχόντων που συγκεντρώνουν τις αναγκαίες προϋποθέσεις. Στην πρότασή μας αυτή παλαιότερα κατά την προσφιλή σας τακτική προσδώσατε χαρακτήρα μικροκομματικό. Την ίδια πρόταση επαναφέρουμε και τώρα φέρνοντας σας ενώπιον των ευθυνών σας. Δυστυχώς, όμως, την αρνείσθε την πρόταση αυτή. Δική σας η απόφαση, δική σας όμως και η ευθύνη, κύριε Υπουργέ.

Σημαντικό μέρος του παρόντος νομοσχεδίου αναλύεται με το νέο διαγωνισμό του Α.Σ.Ε.Π. για την επιλογή των προς διορισμό εκπαιδευτικών.

Κύριε Υπουργέ, η μετάθεση του χρόνου διεξαγωγής αυτού του διαγωνισμού δεν αποτελεί παραχώρηση, αλλά εφαρμογή της σχετικής διάταξης που τόσο παρερμηνεύτηκε και κακοποιήθηκε για λόγους σκοπιμότητας από τον προκάτοχό σας οδηγώντας, πέραν όλων των άλλων παρενεργειών, το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας ακόμη και σε δικαστική αντιδικία με τους ενδιαφερόμενους.

Η καθιέρωση συγκεκριμένων μετρήσιμων κριτηρίων, τα οποία συνεκτιμώνται πέραν του βαθμού του διαγωνισμού για την αξιολόγηση και την επιλογή των εκπαιδευτικών, που θα διορίζονται εφεξής στο σύστημα, είναι ένα γεγονός την αναγκαιότητα του οποίου επισημάναμε από την πρώτη στιγμή χωρίς, δυστυχώς και πάλι να εισακουστούμε.

Υπό αυτήν την έννοια κρίνουμε θετικά τη ρύθμιση αυτή όπως και την προσπάθεια, που γίνεται να θεσπιστούν κάποιοι κανόνες και κάποιες αρχές που θα ισχύσουν στο νέο διαγωνισμό, κανόνες και αρχές που είναι προφανές ότι δεν υπήρχαν στον πρώτο διαγωνισμό με συνέπεια όλες τις γνωστές παρενέργειες, αλλά και τις αμφισβητήσεις για να δούμε τελικά ποιοι είναι αυτοί που απαξιώνουν και ευτελίζουν με τη συμπεριφορά τους τις δικές τους αποφάσεις.

Στην επιτροπή επίσης, κύριε Υπουργέ, επισημάνθηκε από όλες τις πλευρές η σημαντικότητα του ζητήματος της ανύπαρκτης σήμερα παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας των πτυχιούχων που προέρχονται από τις λεγόμενες καθηγητικές σχολές των Α.Ε.Ι. Το θέμα αυτό δεν μπορούμε, κύριε Υπουργέ, να το δούμε αποσυνδεδεμένα από τη σημερινή προβληματική λειτουργία της Π.Α.Τ.Ε./Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε., αλλά και από το γελοίο και απαξιωτικό τρόπο με τον οποίο, δυστυχώς, γίνεται τον τελευταίο καιρό στη χώρα μας η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, πάντα εν ονόματι της μεταρρύθμισης Αρσένη.

Τα προβλήματα, κύριε Υπουργέ, του εκπαιδευτικού μας συστήματος δεν είναι μόνο ποσοτικά όπως φαντάστηκαν και συνεχίζουν να φαντάζονται ορισμένοι. Είναι κυρίως ποιοτικά. Το ζητούμενο δεν είναι μόνο πόσοι εκπαιδευτικοί διορίζονται κάθε φορά με τον άλφα ή το βήτα τρόπο, αλλά και ποια παιδαγωγικά και διδακτικά εφόδια διαθέτουν για να μπουν στην τάξη και να διδάξουν, ποια επιμόρφωση τους παρέχουμε μέσα στα πλαίσια της συνεχιζόμενης ή της διά βίου εκπαίδευσης.

Την επιμόρφωση αυτών των εκπαιδευτικών αντί να την κάνετε ουσιαστική την περιορίσατε σε κάποια σεμινάρια.

Με το συζητούμενο νομοσχέδιο καταργείται το πτυχίο της Π.Α.Τ.Ε./Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε. ως προϋπόθεσης διορισμού για το πλήθος των ποικιλών καθηγητών της πληροφορικής που θα επιλεγούν με το νέο διαγωνισμό, μετατρέποντας αυτήν την επιμόρφωση σε κάποια υποτυπώδη σεμινάρια που θα γίνονται εκ των υστέρων. Αυτά είναι λάθη τραγικά και ανεπίτρεπτα.

Σας απασχολεί βεβαίως -και δικαίως- το ένα τρισεκατομμύριο περίπου που θα εισρεύσει από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και από ιδιωτικούς πόρους, τα προσεχή λίγα χρόνια, για την ανάπτυξη και διδασκαλία του μαθήματος της πληροφο-

ρικής και για την ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών στο ελληνικό σχολείο. Δεν σας απασχολεί όμως το αν και κατά πόσο όλοι αυτοί που θα επιλεγούν θα έχουν την παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια να προσφέρουν το έργο το οποίο θα κληθούν να κάνουν.

Εμείς προτείναμε -και επιμένουμε σε αυτό- την ουσιαστική αναβάθμιση της Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε. σε συνεργασία με τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας και την ουσιαστικοποίηση της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

Σας θυμίζω ότι η Νέα Δημοκρατία ως κυβέρνηση καθιέρωσε από το 1992, 1993 την υποχρεωτική διδασκαλία του μαθήματος της πληροφορικής, διορίζοντας εκατοντάδες καθηγητών πληροφορικής και αγοράζοντας τις πρώτες έξι χιλιάδες ηλεκτρονικών υπολογιστών με προοπτική εντός μιας πενταετίας να μην υπάρχει ανά την επικράτεια σχολείο χωρίς εργαστήριο και καθηγητή πληροφορικής.

Δεύτερον, την εισαγωγή από μέρους μας της υποχρεωτικής εισαγωγικής και διά βίου εκπαίδευσης και επιμόρφωσης όλων των εκπαιδευτικών. Από δύο χιλιάδες καθηγητές που επιμορφώθηκαν μέχρι τότε, με την προσπάθεια αυτή, παρά τις όποιες αδυναμίες εμφάνιζε, άρχισαν να επιμορφώνονται περισσότερες από δέκα χιλιάδες εκπαιδευτικών.

Εσείς ως Κυβέρνηση, λίγο αργότερα, αντί να βελτιώσετε και να διευρύνετε αυτές τις προσπάθειες, τις γκρεμίσατε, τις διαλύσατε, για να περάσουν χρόνια ολόκληρα άπρακτα ώστε να συζητάμε σήμερα για τα ίδια ακριβώς πράγματα κάτω από εντελώς διαφορετικές προϋποθέσεις.

Κύριε Υπουργέ, η αντιμετώπιση των τεράστιων προβλημάτων και των αδιεξόδων, που αναμφίβολα υπάρχουν στο χώρο της παιδείας, δεν μπορεί να γίνει με απλές διαχειριστικές μεθόδους. Χρειάζονται, κατά την άποψή μας, βαθιές τομές και ρήξεις. Με λύπη διαπιστώνουμε από τη μέχρι σήμερα σύντομη, αναμφίβολα, παρουσία στο Υπουργείο Παιδείας ότι επιλέξατε το ρόλο του απλού διαχειριστή μιας κατάστασης που παραλάβατε. Ο ρόλος αυτός σας αδικεί. Περισσότερο όμως απ' όλα αδικεί και βλάπτει την ίδια την παιδεία, κύριε Υπουργέ.

Το φίδισκο με την προσπάθειά σας να κυρώσετε με νόμο πράξη νομοθετικού περιεχομένου σε Τμήμα της Βουλής, η απόφασή σας να εξαιρεθούν από τις εξετάσεις στα μαθήματα ανάπτυξης εφαρμογών σε πραγματιστικό περιβάλλον και τεχνολογία υπολογιστικών συστημάτων και λειτουργικά συστήματα οι μαθητές της Γ' λυκείου δεκαοκτώ και είκοσι σχολείων αντιστοίχως του λεκανοπεδίου της Αττικής αδιαφορώντας για το τι γίνεται στα παραμεθόρια σχολεία, εκεί όπου υπάρχει πραγματικά το πρόβλημα, οι οδηγίες που δόθηκαν για βατά θέματα και για επιεική βαθμολόγηση των γραπτών, η διαρροή των αποτελεσμάτων, ένα θέμα για το οποίο υπάρχουν πάμπολλες καταγγελίες, οι μεγάλες αποκλίσεις στη βαθμολογία των γραπτών, οι οποίες επίσης καταγγέλλονται, οι καταγγελίες για πλημμελή επιτήρηση των εξετάσεων που βρίσκονται ακόμα σε εξέλιξη, είναι μερικά μόνο δείγματα γραφής του κλίματος που επικρατεί.

Κύριε Υπουργέ, εμείς ευχόμαστε ειλικρινά να διαψευσθούμε. Η δική μας θέση είναι γνωστή. Ζητάμε επίμονα θεσμοθετημένο εθνικό διάλογο για την παιδεία, έναν διάλογο έντιμο, ειλικρινή και με συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα, όχι προσχηματικό, ώστε όλοι μαζί να βάλουμε τα θεμέλια για ένα σύστημα παιδείας σύγχρονο, ανταγωνιστικό και δυναμικό, που θα έχει ορίζοντα εικοσαετίας, όπως επανειλημμένα δηλώσαμε. Ένα σύστημα παιδείας που θα χαρακτηρίζεται από σοβαρότητα, συνέχεια και συνέπεια. Ένα σύστημα παιδείας που θα έχει συγκεκριμένους εθνικούς εκπαιδευτικούς στόχους και θα στηρίζεται σε αξίες και σε αρχές, που θα αρχίζει από τα στέρεα και γερά θεμέλια και όχι από τα κεραμίδια, όπως, δυστυχώς, έγινε με την "περιβόητη" μεταρρύθμιση Αρσένη, όπου όλος ο προβληματισμός εστιάστηκε στο πώς ο μαθητής από το λύκειο θα μεταφερθεί σε μία ανώτερη ή ανώτατη εκπαιδευτική βαθμίδα.

Κύριε Υπουργέ, αυτό δεν είναι, δεν μπορεί να είναι στη σημερινή εποχή η ουσία της παιδείας. Είναι μία εξεταστική γραφειοκρατική διαδικασία, που δεν έχει καμία σχέση με αυτό που βάθος είναι η παιδεία.

Από τη στιγμή που κυριάρχησε η αντίληψη πως το σχολείο δι-

δάσκει, ό,τι χρειάζεται στις εξετάσεις και ο Υπουργός Παιδείας αποφασίζει κάθε λίγο και λιγάκι τι εξαιρείται από την εξεταστέα ύλη, μέσα στα πλαίσια μιας φθηνής παιδοκολακίας, αλλά και για να αποφύγει τις όποιες αντιδράσεις, αρνούμενος να δεχθεί και να αναλάβει τις ευθύνες του για την ανυπαρξία σχολικών συγγραμμάτων και αναλυτικών προγραμμάτων, η παιδεία πέθανε. Το γεγονός αυτό καταγγέλλθηκε και στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων από κυβερνητικό Βουλευτή. Ο Υπουργός Παιδείας πρέπει να αναλάβει τις ευθύνες του για την άθλια κατάσταση που υπάρχει σήμερα στα σχολικά συγγράμματα, όπου σε ένα μήνα συνεγράφησαν τριακόσια σχολικά βιβλία για να εκταμιευτούν κάποια χρήματα από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα περισσότερα βεβαίως εξ αυτών είναι παλιά με καινούρια εξώφυλλα, χωρίς να γίνει καμία προσπάθεια να διορθωθούν λάθη που από χρόνια είχαν επισημανθεί. Το ομολόγησε αυτό και ο Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Σε ενάμιση χρόνο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Αυτά είναι στοιχεία δημοσιοποιημένα, κύριε πρώην Υφυπουργέ της Παιδείας.

Βεβαίως, δεν έκανε τον κόπο ο προηγούμενος Υπουργός - γιατί μίλησα για εκπώσεις- να μελετήσει το θέμα της αναντιστοιχίας που υπήρχε μεταξύ διδακτέας ύλης και ωρολόγιου προγράμματος από τη μία μεριά και μεταξύ διδακτέας και εξεταστέας ύλης από την άλλη μεριά. Δεν έκανε ούτε αυτά τα αυτονόητα προχωρώντας στη λογική των εκπώσεων αυτοεξευελιζόμενος και γελοιοποιώντας το σύστημα.

Η ουσία και τα θεμέλια ενός σοβαρού εκπαιδευτικού συστήματος βρίσκονται, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο νηπιαγωγείο, στο δημοτικό, στο γυμνάσιο για να φθάσουν βεβαίως και στο λύκειο και όχι στην καθιέρωση ενός εξετασιοκεντρικού συστήματος που μεθοδευμένα προσπαθεί να βγάλει τόσους αποφοίτους όσες και οι θέσεις υποδοχής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, σύμφωνα βεβαίως με αυτά που αποφάσισε προηγουμένως εντελώς αυθαίρετα και υποκειμενικά κάποιος Υπουργός.

Βρίσκονται, όπως προαναφέρθηκε, η ουσία και τα θεμέλια ενός σοβαρού εκπαιδευτικού συστήματος στην καθιέρωση αξιών, σταθερών κανόνων και αρχών που θα διέπουν τη λειτουργία του. Βρίσκονται στην ιεράρχηση των προβλημάτων που υπάρχουν. Βρίσκονται στην αξιοποίηση της διενούς εμπειρίας και πρακτικής, αλλά και στην αξιοποίηση των διαπιστώσεων που κάνουν για το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα έγκυροι διεθνείς, αλλά και ελληνικοί οργανισμοί, στους οποίους κατά τα άλλα συμπετέχουμε. Μιλώ για τον ΟΟΣΑ, για την Ευρωπαϊκή Ένωση κλπ.

Κύριε Υπουργέ, θέλοντας να επισημάνω τις δικές σας ευθύνες και κυρίως την υποχρέωσή σας να αποσαφηνίσετε τη θέση σας απέναντι στην αδιέξοδη κατάσταση που υπάρχει και που κληρονομήσατε, θα προσπαθήσω να θέσω υπόψη σας εντελώς επιγραμματικά ορισμένα μόνο από τα στοιχεία που προσδιορίζουν την κατάσταση αυτή, με την ελπίδα ότι τα στοιχεία αυτά - και είμαι απόλυτα βέβαιος πως τα γνωρίζετε- θα σας βοηθήσουν να απεμπλακείτε από τις όποιες δουλειές και εξαρτήσεις και από τις όποιες μικροκομματικές σκοπιμότητες προκειμένου να κάνετε τελικά το σωστό, κάτι που το ευχόμαστε και το ελπίζουμε για το καλό όλων μας.

Πρώτον, στη χώρα μας, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, μόνο ένας από τους δύο μαθητές που εγγράφονται στην Α' τάξη του δημοτικού, τελειώνει το λύκειο. Στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ποσοστό αυτό ξεπερνά το 80% με 90%.

Δεύτερον, σύμφωνα με στοιχεία του ΟΟΣΑ, στη χώρα μας προκειμένου για άτομα ηλικίας εικοσιτεσσάρων έως εξήντα πέντε ετών το ποσοστό των αποφοίτων λυκείου είναι 44%, ενώ ο μέσος όρος στις χώρες του ΟΟΣΑ ξεπερνά το 70%. Επίσης σε άτομα της ίδιας ηλικίας το ποσοστό πτυχιούχων Α.Ε.Ι. στη χώρα μας είναι 12%, ενώ στις χώρες του ΟΟΣΑ είναι 13%.

Τρίτον, σύμφωνα και πάλι με στοιχεία του ΟΟΣΑ, το ποσοστό των λειτουργικών και οργανικών αναλαβητών ξεπερνάει στη χώρα μας το 50%. Σύμφωνα με στοιχεία του 1998, το ποσοστό των οργανικών αναλαβητών είναι 6,8%, ενώ το ποσοστό των λειτουργικών αναλαβητών είναι 43,2%.

Φαντάζομαι να γνωρίζετε ποιοι χαρακτηρίζονται σήμερα ως

λειτουργικοί αναλαβητές.

Σε ό,τι αφορά το φαινόμενο της σχολικής διαρροής, το οποίο ο προφανώς αγνοήσατε και συνεχίζετε να αγνοείτε, γιατί δεν προχωρήσατε παρά το ότι το θεσμοθετήσατε με το ν.2525 στο σχολείο δεύτερης ευκαιρίας, σας θυμίζουμε ότι περισσότερα από δεκαπέντε χιλιάδες Ελληνόπουλα -ήταν πολύ περισσότερα, αναμφίβολα, παλαιότερα- περίπου ένα στα δέκα από όσα εγγράφονται πανελλαδικά στο γυμνάσιο, εγκαταλείπουν κάθε χρόνο πρόωρα την εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση, διατρέχοντας τον κίνδυνο της περιθωριοποίησης και του κοινωνικού αποκλεισμού προς δόξαν του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Και σας ξαναρωτώ, πού είναι το σχολείο δεύτερης ευκαιρίας;

Σας ερωτώ και κάτι άλλο. Σε ποια συμπεράσματα οδηγούν οι παραπάνω εκτιμήσεις; Ποιο είναι το σχολείο που τελικά θέλουμε; Το λύκειο που διώχνει το μαθητή από τους κόλπους του για να δικαιωθούν οι επιλογές κάποιου Υπουργού ή αυτό που τον συγκρατεί; Εμείς αναμφίβολα έχουμε διαφορετική άποψη, ως προς τα θέματα αυτά.

Οι ανάγκες σε αίθουσες διδασκαλίας ξεπερνούν και σήμερα ακόμα τις δεκαπέντε χιλιάδες παρά το ότι από το 1991 μέχρι σήμερα έκλεισαν περισσότερα από εννιάκόσια σχολεία σε ολόκληρη τη χώρα μας. Και σας ερωτώ πώς είναι δυνατόν κάτω από αυτές τις συνθήκες να υλοποιηθούν οι θεσμοί, οι αναγκαίοι και για εμάς θεσμοί, του ολοήμερου νηπιαγωγείου, του ολοήμερου σχολείου της ενισχυτικής διδασκαλίας και της δημιουργικής απασχόλησης;

Τα φροντιστήρια γιατί μιλούσατε για πάταξη της παραπαιδείας από χίλια πεντακόσια περίπου το 1992 ξεπερνούν σήμερα τα πέντε χιλιάδες πεντακόσια. Στα χίλια τριακόσια λύκεια της χώρας αντιστοιχούν σήμερα περισσότερα από πέντε χιλιάδες φροντιστήρια προς δόξα της μεταρρύθμισης Αρσένη. Ενώ τα χρήματα που διατέθηκαν το 1998 και το 1999 για τα φροντιστήρια και τα ιδιαίτερα προγράμματα προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης ξεπερνούν τα τετρακόσια δισεκατομμύρια (400.000.000.000) για κάθε μια από τις χρονιές αυτές. Και σας ερωτώ, για ποιά δωρεάν παιδεία μπορούμε να μιλάμε κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις;

Στην προσχολική εκπαίδευση η κατάσταση είναι απελπιστική. Υπάρχουν κάποια υποτυπώδη πιλοτικά προγράμματα. Έχουμε το χαμηλότερο ποσοστό σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα παιδιά ηλικίας τριών και τεσσάρων ετών, που παρακολουθούν συντεταγμένα, οργανωμένα προγράμματα προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης ξεπερνούν το 70% με 80% Ας μας πείτε ποια είναι τα αντίστοιχα ποσοστά στη δική μας χώρα.

Είμαστε ακόμα η χώρα, κύριε Υπουργέ, με τις λιγότερες ετήσιες ώρες διδασκαλίας με εξαίρεση την Ισπανία. Έχουμε χίλιες εξακόσιες ογδόντα ώρες διδασκαλίας εμείς, έχει χίλιες εξακόσιες εβδομήντα τρεις η Ισπανία όταν ο μέσος όρος των ετήσιων διδακτικών ωρών στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι χίλιες εννιάκόσιες εβδομήντα τρεις ώρες.

Είμαστε ακόμα η χώρα με τις χαμηλότερες αποδοχές των εκπαιδευτικών μεταξύ όλων των χωρών του ΟΟΣΑ με εξαίρεση την Τουρκία, την Τσεχία, την Ουγγαρία, την Ινδοκίνα, τις Φιλιππίνες, τη Βραζιλία και την Αργεντινή. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Προσπαθούμε, λοιπόν, κάτω από αυτές τις συνθήκες να κάνουμε εκπαιδευτική μεταρρύθμιση;

Είμαστε ακόμα η χώρα με ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά δαπανών για την παιδεία επί του ΑΕΠ από όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ. Ενώ στις χώρες αυτές το ποσοστό των δαπανών για την παιδεία μεταξύ 1990 και 1997 από 5,2% αυξήθηκε στο 5,8% στη δική μας χώρα από 4,2% που ήταν ως ποσοστό επί του ΑΕΠ το 1993, σήμερα βρίσκεται στο 3,5%.

Θα μπορούσα να πω πολλά άλλα, κύριε Υπουργέ, για να περιγράψω τις αδυναμίες και τα αδιέξοδα του εκπαιδευτικού μας συστήματος, αν τελικά αυτό που υπάρχει σήμερα σε αυτόν τον τόπο είναι εκπαιδευτικό σύστημα πολύ δε περισσότερο μεταρρύθμιση. Το αποφεύγω για οικονομία χρόνου.

Κύριε Υπουργέ, δεν υποτιμούμε ούτε την κρίση ούτε τη νοημοσύνη σας. Αντιλαμβανόμαστε ότι ως έγκριτος δημοσιογράφος

φος, αλλά και ως εκπαιδευτικός γνωρίζετε όλα τα προβλήματα τις αδυναμίες και τα συσσωρευμένα αδιέξοδα του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Όμως το κρίσιμο ερώτημα για όλους μας δεν είναι τι γνωρίζετε, αλλά τι τελικά θα πράξετε, προκειμένου να ξεπεραστούν τα αδιέξοδα αυτά. Εάν θα επιλέξετε το δρόμο του απλού διαχειριστή της κατάστασης που υπάρχει, κάτι που το απευχόμαστε το επαναλαμβάνω ή εάν θα προχωρήσετε σε βαθιές τομές...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, σε ένα δευτερόλεπτο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γέτονας): Διαχειρισθείτε και το χρόνο, κύριε συνάδελφε, μιας και μιλάτε για διαχειριστές. Διαχειρισθείτε καλά και το χρόνο που σας δίνει ο Κανονισμός. Παρακαλώ συνεχίστε και ολοκληρώστε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ : Δεν κατάλαβα, για παιδεία μιλάμε! Θα επιλέξετε, λοιπόν, το ρόλο του απλού διαχειριστή της κατάστασης που υπάρχει -κάτι που επαναλαμβάνω ότι απευχόμαστε- ή θα προχωρήσετε σε βαθιές τομές και σε ρήξεις που είναι και το ζητούμενο, σας διαβεβαιώνουμε ότι στη δεύτερη περίπτωση θα μας βρείτε ομόθυμα και ολόψυχα αλληλέγγυους, φυσικά μέσα στα πλαίσια ενός θεσμοθετημένου εθνικού διαλόγου.

Τους λόγους για τους οποίους καταπιφίζουμε το νομοσχέδιο αυτό τους προανέφερα και δεν χρειάζεται να τους επαναλάβω.

Σας ευχαριστώ.

Σας ευχαριστώ από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γέτονας): Το λόγο έχει ο ειδικός αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Χουρμουζιάδης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Έχει διατυπωθεί ως γενική άποψη, θα μπορούσε να πει κάποιος και ως φιλοσοφική θεωρία ότι η τελική σύγκρουση θα δοθεί στο πεδίο του πολιτισμού. Εκεί δηλαδή που οι χώρες, τα έθνη, οι λαοί, θα αισθανθούν πιο έντονη την πίεση του αφανισμού τους θα είναι το πεδίο του πολιτισμού. Όταν αναφέρομαι στον πολιτισμό, εννοώ την εθνική κουλτούρα, δηλαδή τα στοιχεία εκείνα που συνιστούν τη συνείδηση των λαών μέσα από την οποία προκύπτουν και οι δυνατότητες αντίστασης και η δυνατότητα της διατύπωσης των αιτημάτων τους.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ**)

Γι' αυτό όταν κάποιος καλείται να μιλήσει για την εκπαίδευση είτε για να μιλήσει γενικά για ένα νόμο είτε για να εκφραστεί γενικά, αισθάνεται εφιαλτική την πίεση του χρόνου που του δίνει ο Κανονισμός της Βουλής, γιατί τα προβλήματα που έχουν σχέση με την εκπαίδευση και την παιδεία όπου η εκπαίδευση εντάσσεται ως ένα συγκεκριμένο λειτουργικό στοιχείο, είναι πάρα πολλά και είναι αδύνατον κάποιος να τα αντιμετωπίσει και να τα πραγματευτεί. Τα σχέδια νόμων, όμως, του δίνουν τη δυνατότητα να δει κάποιες πλευρές αυτού του μεγάλου προβλήματος που λέγεται νεοελληνική εκπαίδευση.

Όλοι έχουμε διαπιστώσει την ανάγκη μιας μεταρρύθμισης. Βέβαια όλα τα στοιχεία μιας κοινωνίας είτε αυτά είναι συλλογικά είτε είναι επιμέρους, κάποια στιγμή αισθάνονται την ανάγκη μιας μεταρρύθμισης, μιας αλλαγής. Από μέσα τους έχουν, βέβαια, οργανικές δυνατότητες να αυτομεταρρυθμίζονται, γιατί η εκπαίδευση αποτελεί και αυτή ένα σύστημα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, απ' ό,τι γνωρίζετε, τα συστήματα έχουν τη δυνατότητα να αυτορρυθμίζονται, αρκεί όμως να ανταλλάσσουν με το περιβάλλον τους σωστές πληροφορίες, γιατί η ανταλλαγή εσφαλμένων πληροφοριών σημαίνει και κατάργηση της δυνατότητας αυτορρυθμισμού και επομένως επαντροφοδότησης. Άρα η μεταρρύθμιση σίγουρα είναι αναγκαστική για ένα σύστημα όπως είναι αυτό της εκπαίδευσής μας.

Εδώ όμως γεννιέται ένα ερώτημα: Μια τέτοια μεταρρύθμιση θα αποτελεί απλώς τη διατύπωση κάποιων διαχειριστικών κανόνων μεθοδολογικού ή ποσοτικού χαρακτήρα ή θα πρέπει η μεταρρύθμιση πρώτα απ' όλα να αποτελεί ένα σύνολο προτάσεων προσανατολισμού, δηλαδή ένα σύνολο προτάσεων περιεχομέ-

νου; Γι' αυτό ακριβώς η ελληνική μεταρρύθμιση, που ισχύει εδώ και τρία χρόνια αισθάνεται την ανάγκη -αφού δεν έχει τη δυνατότητα να αυτορρυθμίζεται- διορθώσεων, μικρών επιμέρους μεταρρυθμίσεων.

Τώρα που βρισκόμαστε μπροστά σε έναν καινούριο νόμο, καταλαβαίνουμε ότι βρισκόμαστε μπροστά σε μια νέα πρόταση, η οποία θα βοηθούσε το σύστημα της εκπαίδευσης να αποκτήσει κάποιες δυνατότητες αυτορρύθμισης και επομένως βελτίωσης.

Εμείς πιστεύουμε ότι πραγματικά η μεταρρύθμιση του 2525 είναι καθαρά μεθοδολογικού χαρακτήρα, ποσοτικού χαρακτήρα. Ακόμα και η τελευταία διορθωτική παρέμβαση της γνωστής επιτροπής Καζάζ αυτό που έκανε ήταν να ρυθμίσει κάποια λογιστικά θέματα, το πώς θα υπολογίζονται οι βαθμοί, το πώς θα υπολογίζονται οι διαδικασίες ελέγχου, βαθμολόγησης, εξετάσεων. Δηλαδή δεν μπήκε ούτε αυτή η προσπάθεια σε μία λογική νέων διορθώσεων ή καταργήσεων, εν πάση περιπτώσει, ακριβώς η μεταρρύθμιση αυτή που είναι αναγκαία για τη νεοελληνική μας εκπαίδευση που θα σκόπευαν στο να αποκτήσει το χαρακτήρα του προσανατολισμού.

Όταν σκεφτόμαστε ότι αυτό το εκπαιδευτικό μας σύστημα θα πρέπει σε λίγο να δράσει σε ένα ευρωπαϊκό, δυστυχώς, πλαίσιο θα πρέπει να έχει τις δυνατότητες από τη μία πλευρά να δρα μέσα από ένα εκσυγχρονιστικό δυναμικό, μέσα από ένα σύνολο εκσυγχρονιστικών μηχανισμών, από την άλλη να προβάλει τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της ελληνικής εκπαίδευσης, η οποία όπως είπα στην αρχή θα έρχεται να βοηθήσει την αντίσταση του ελληνικού λαού σε θέματα εθνικής κουλτούρας, σε θέματα πολιτισμού. Επομένως μία τέτοια μεταρρύθμιση θα περίμενε κανείς να αναφέρεται πιο πολύ στις δομές της εκπαίδευσης, στην αυτονομία των μονάδων της εκπαίδευσής μας, στις σχέσεις που υπάρχουν ανάμεσα σε αυτές τις μονάδες, στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια σε αυτήν και στην τριτοβάθμια. Τι σημαίνει ένας μηχανισμός εξετάσεων στην πρωτοβάθμια, στη δευτεροβάθμια και πώς αυτοί οι μηχανισμοί των εξετάσεων, των ελέγχων, των tests, τελικά διαμορφώνουν, αναμορφώνουν και βελτιώνουν την παιδεία μας.

Εάν τελικά αυτές οι δομές ορίζονται με ένα σωστό και ορθολογικό τρόπο, ο οποίος θα θεμελιώνεται σε σύγχρονες και αναγκαίες απόψεις, εκεί ακριβώς θα εντοπίσει κανείς και αυτές τις δυνατότητες αυτορρύθμισης του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

Στο πλαίσιο αυτών των δομών νομίζω ότι δεν έχει γίνει τίποτα, η μεταρρύθμιση δεν μεταρρυθμίζει τίποτα, η πρωτοβάθμια εκπαίδευση εξακολουθεί να χειμάζεται και να αφανίζεται τελικά σιγά-σιγά μέσα σε ένα παραδοσιακό πλαίσιο περιεχομένων και προσανατολισμών. Το δε σύστημα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσής μας σιγά-σιγά μετατρέπεται σε ένα μηχανισμό εξετάσεων, χωρίς την ίδια στιγμή να υπερασπίζεται ο νόμος ή η μεταρρύθμιση την αυτονομία που θα έπρεπε να έχει η δευτεροβάθμια εκπαίδευση στη χώρα μας.

Εάν μάλιστα σκεφθεί κανείς και τα περιεχόμενα, τότε πραγματικά θα αισθάνεται πως όχι μόνο δεν μεταρρυθμίζεται η εκπαίδευσή μας, αλλά αντίθετα όλο και πιο πολύ παγιδύεται σε γνωστές λογικές, σε γνωστούς προσανατολισμούς μορφωτικούς και πολιτισμικούς χαρακτήρα, γιατί επαναλαμβάνω μέσα στην εκπαίδευση θα αναζητήσουμε τις δυνατότητες αντίστασης, με τη γενικότερη έννοια της λέξης. Θα μπορούσε βέβαια κανείς να πει πολλά μιλώντας γενικά για την εκπαίδευση, τη σχέση εκπαίδευσης και μεταρρυθμίσεων, τη σχέση μεταρρυθμιζόμενων εκπαιδευτικών συστημάτων και της απειλής της παγκοσμιοποίησης.

Θέλω τώρα να αναφερθώ στην αρχή του νομοσχεδίου. Όπως είπα και σε μία ομιλία μου για ένα άλλο θέμα, μιλώντας κανείς για την αρχή ενός νομοσχεδίου καλό θα είναι, για να είναι ο λόγος του πιο καθαρός -άσχετα αν είναι πιο γενικός- να περιορίζεται στην αρχή και να μην μπαίνει σε λεπτομέρειες. Το άρθρο αυτό από το οποίο αποτελείται ο νόμος, κύριε Υπουργέ, έρχεται πραγματικά να βάλει αντιμέτωπο ένα μηχανισμό εξετάσεων, ένα μηχανισμό ελέγχου με αυτόν που δημιουργείται αυτήν τη στιγμή, αναπτύσσεται, καταστρέφεται, παγιδύεται, προσπαθεί να αναπνεύσει μέσα στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά μας Ιδρύματα.

Πιστεύω απόλυτα ότι το ΑΣΕΠ έρχεται να αντιπαρατεθεί με αυτό που γίνεται μέσα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Από τη στιγμή που ο προσορισμός αυτών των εξετάσεων δεν είναι τίποτε άλλο παρά ένας τρόπος ελέγχου των γνώσεων, που έχει αποκτήσει ο υποψήφιος εκπαιδευτικός στο πανεπιστήμιο, αυτόματως τίθεται σε αμφιβολία εάν αυτό που παράγει η τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι ικανό να ανταποκριθεί στις ανάγκες της εκπαίδευσης.

Αυτή είναι μια λογική πρόταση. Δεν είναι ούτε βαθιά επιστημονική, ούτε πολιτικά φορτισμένη. Από τη στιγμή που το Υπουργείο Παιδείας για να δεχθεί έναν εκπαιδευτικό τον ελέγχει, τότε αμφισβητεί το φορτίο της εκπαιδευτικής επάρκειάς του.

Βέβαια οι ρυθμίσεις που προτείνονται και αφορούν τις εξετάσεις του ΑΣΕΠ αναφέρονται με τίτλο "παιδαγωγική αναβάθμιση των εκπαιδευτικών". Όμως αυτά που προβλέπονται για τις εξετάσεις του ΑΣΕΠ δεν δουλεύουν προς την κατεύθυνση της εκπαιδευτικής αναβάθμισης. Απλώς η παιδαγωγική επάρκεια του εκπαιδευτικού ζητείται από το Υπουργείο ως τυπικό προσόν. Δηλαδή θα πρέπει αυτήν την επάρκεια να την έχει ήδη αποκτήσει και να την προσφέρει ως τυπικό προσόν του οποίου μάλιστα η εκτίμηση είναι καθαρά προσωπική. Δηλαδή εάν είχαμε αυτήν τη στιγμή μια προσπάθεια για να αναβαθμιστεί η τριτοβάθμια εκπαίδευση προς την κατεύθυνση της εκπαιδευτικής επάρκειας, δεν θα χρειαζόταν αυτός ο βασανιστικός έλεγχος του ΑΣΕΠ, ο οποίος τώρα με την πρόταση της μοριοδότησης από την πλευρά κάποιων επιπρόσθετων τυπικών προσόντων, προχωρά σε μία, δεν θα έλεγα διαχειριστική, αλλά σε μια ποσοτική και μεθολογική κατεύθυνση και επομένως όχι ουσιαστική.

Σύμφωνα με το νομοσχέδιο καλείται ο εκπαιδευτικός να υποβάλει την αίτησή του για να διοριστεί στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το Υπουργείο οφείλει να ελέγξει αν αυτή η αίτηση θεμελιώνεται πάνω σε νόμιμα προσόντα. Εκτός όμως απ' αυτό γίνεται και μία αναζήτηση ποιότητας μέσα στην κατάθεση της αίτησης του εκπαιδευτικού. Δεν μπορώ να καταλάβω πώς είναι δυνατόν να ελεγχθεί αυτό μέσα από ένα διαγωνισμό τη στιγμή που όλοι μας ξέρουμε ότι προκειμένου να συμμετάσχουμε σε ένα διαγωνισμό προετοιμαζόμαστε. Ενδέχεται, λοιπόν, η αριστεία ή η αποτυχία ενός εκπαιδευτικού κατά τη συμμετοχή του σε ένα διαγωνισμό να είναι εντελώς συγκυριακή, δηλαδή να μας παρουσιάσει ένα πρόσωπο του εκπαιδευτικού, που σύμφωνα με τις απαιτήσεις κάποιων συγκεκριμένων θεμάτων έχει τα εχέγγυα του διορισμού του στη Μέση Εκπαίδευση, αλλά αυτό να είναι το προϊόν μιας προετοιμασίας ad hoc, δηλαδή προετοιμασίας μόνο για τη συμμετοχή του στο διαγωνισμό.

Εάν όμως αυτό το προσόν ήταν ουσιαστικό και ήταν ενσωματωμένο μέσα στην όλη προετοιμασία, η οποία προηγήθηκε τέσσερα χρόνια στο πανεπιστήμιο, τότε δεν θα χρειαζόταν καν ο έλεγχος ενός τέτοιου συστήματος όπως τον προβλέπει και τον πραγματοποιεί το σύστημα του ΑΣΕΠ.

Βλέπετε όμως, επειδή υπάρχει αυτή η ανησυχία, είναι ενδεχόμενο οι ποσοτικές εκτιμήσεις που θα προκύψουν από τις εξετάσεις δεν θα είναι αρκετές να νομιμοποιούν την απόφαση για τους διορισμούς και έτσι αισθάνεστε την ανάγκη να εγκαταστήσετε ένα μηχανισμό μοριοδότησης. Μάλιστα ένα μηχανισμό που στηρίζεται σε τρία στοιχεία, όπως το βαθμό του πτυχίου, το διδακτορικό και την προϋπηρεσία. Θα πω πράγματα που είπα στην επιτροπή και είναι γνωστή η θέση μας σαφής και συγκεκριμένη απέναντι σ' αυτά. Ένα από αυτά τα προσόντα που μοριοδοτούν τον υποψήφιο είναι ο βαθμός του πτυχίου. Ένα από τα πιο αρνητικά στοιχεία, που λειτουργούν διαβρωτικά μέσα στην ανώτατη εκπαίδευση, είναι η βαθμοθηρία. Είναι αυτή που οδηγεί το φοιτητή σε μία πάρα πολύ επιφανειακή κατάρτιση, η οποία θα τον βοηθήσει να αποκτήσει ένα βαθμό όχι μόνο προβιβασμό, όχι ένα βαθμό που θα κοσμίσει το πτυχίο του, αλλά θα του δώσει ένα προσόν για ενδεχόμενη αξιοποίησή του στο διορισμό του σαν υπαλλήλου ή εκπαιδευτικού κλπ.

Νομίζω ότι είναι μία πρόκληση καθαρά αρνητική όταν βάλετε μέσα στη συμπεριφορά του φοιτητή την αξιοποίησή του βαθμού του. Εγώ μάλιστα κάποια στιγμή συζητώντας στο Τμήμα έλεγα τότε θα έρθει η εποχή, που δεν θα βαθμολογούμε τον φοιτητή. Η όλη του συμπεριφορά η φοιτητική, η σχέση του και η

συνεργασία με τα σεμινάρια και φροντιστήρια, τις εκδρομές, τις συμμετοχές του σε ανασκαφές και εργαστήρια θα ολοκληρώνουν την εικόνα και δεν θα χρειάζεται η ενίσχυση ενός αριθμού, ώστε να νομιμοποιεί τελικά την απόκτηση ενός πτυχίου ή ενός διπλώματος. Νομίζω -και αυτό προκύπτει από την πείρα των χρόνων στο πανεπιστήμιο- ότι ο βαθμός όταν τελικά τεθεί ως χαρακτηριστικό προσόν εκλογής του είναι αρνητικό στοιχείο.

Το δεύτερο αφορά το διδακτορικό. Απ' ό,τι ξέρετε, δεν είναι μυστικό των πανεπιστημίων, σήμερα οι αριθμοί των φοιτητών που φοιτούν στα μεταπτυχιακά και που θα τους οδηγήσουν στην εκπόνηση ενός μεταπτυχιακού ή ενός διδακτορικού είναι ελάχιστοι. Αποτελεί δηλαδή ένα 3% ή 4% των φοιτητών. Έρχονται όμως κάθε τόσο και κάποιοι παράγοντες, που υπεισέρχονται στη σχέση αποφοίτων και μεταπτυχιακών σπουδών, που όλο και ο αριθμός μειώνεται ή αν δεν μειώνεται, παρουσιάζονται φαινόμενα εγκατάλειψης. Φέτος το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης έφθασε στο σημείο να διαγράψει δεκάδες υποψηφίων διδακτόρων, γιατί δεν μπόρεσαν στο όριο των δέκα χρόνων να τελειώσουν το διδακτορικό τους. Γιατί οι πιο πολλοί από αυτούς είχαν ανάγκη να εργαστούν.

Όταν, λοιπόν, ένας πτυχιούχος μπαίνει στη διαδικασία εκπόνησης διδακτορικού και ταυτόχρονα αντιμετωπίζει ένα βιοτικό πρόβλημα αναγκάζεται να εργαστεί. Επομένως δεν τελειώνει εγκαίρως το διδακτορικό του και συνεπώς εγκαταλείπει και μπαίνει στις ομάδες των υποψηφίων για διορισμό που δεν έχουν αυτό το μόριο, δηλαδή το διδακτορικό. Αφήστε που σε πολλές σχολές τα διδάκτρα είναι δυσβάστακτα και τα θέματα των διδακτορικών δεν είναι τόσα πολλά, ώστε να καλύψουν και να αποτελέσουν προσόν για το μεγάλο αριθμό των υποψηφίων εκπαιδευτικών, που έχουμε και αυτό μπορείτε να το εκτιμήσετε εάν σκεφθείτε πόσους πτυχιούχους οι καθηγητικές σχολές βγάζουν κάθε χρόνο.

Ένα άλλο στοιχείο, επειδή το αναφέρει το νομοσχέδιό σας, πρέπει το διδακτορικό να καλύπτει διδακτική ενότητα που ζητάει ο υποψήφιος για να διοριστεί να είστε βέβαιος, κύριε Υπουργέ, ότι πολλά από αυτά τα διδακτορικά δεν αντιστοιχούν σε διδακτικές ενότητες.

Επομένως υπάρχει μία αυτόματη ρίξη ανάμεσα στην ενότητα και στο προσόν. Να, λοιπόν, κι εδώ μία διάκριση, η οποία θα οδηγήσει τελικά σε μία ταξική εκτίμηση των υποψηφίων.

Το τελευταίο είναι το μόριο που παίρνει ο υποψήφιος από την υπηρεσία. Αυτό -επιτρέψτε μου, δεν το λέω γελώντας- ξέρετε ότι είναι ένα αντιφατικό, γιατί θεωρητικά αυτός που ζητά δουλειά δεν έχει προϋπηρεσία και ζητά να διορισθεί. Άρα, πώς θα εμπλουτισθεί η υποψηφιότητά του από το προσόν της προϋπηρεσίας, τη στιγμή που δεν την έχει;

Γι' αυτόν ακριβώς, λοιπόν, το λόγο εμείς καταψηφίζουμε το νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Η κ. Μαρία Δαμανάκη, ειδική αγορήτρια του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου, έχει το λόγο.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, το σημερινό νομοσχέδιο είναι ένα τεχνικό νομοσχέδιο με ένα μόνο άρθρο, το οποίο φιλοδοξεί να αντιμετωπίσει ορισμένα αδιέξοδα στα οποία βρίσκεται η σημερινή ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας.

Είναι φανερό, όμως, ότι αν και το σημερινό νομοσχέδιο δεν είναι μείζονος σημασίας, αναφέρεται σε θέματα που έχουν πολύ μεγάλη σημασία και που απασχόλησαν την κοινή γνώμη για πάρα πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα τα δύο με τρία τελευταία χρόνια.

Είναι φυσικό, λοιπόν, η συζήτηση να φορτίζεται με γενικότερες αναφορές στην εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, που είχε επιληφθεί και στη σημερινή κατάσταση της Παιδείας.

Θα ξεκινήσω, λοιπόν, με δυο λόγια γι' αυτά τα θέματα.

Άκουσα τον εισηγητή της Πλειοψηφίας να αναφέρεται στην ανάγκη να αναμορφωθεί το εκπαιδευτικό σύστημα εν όψει και των νέων προκλήσεων, των νέων ευκαιριών αλλά και των νέων κινδύνων που συνεπάγεται η ένταξη της χώρας μας στην Οικο-

νομική και Νομισματική Ένωση και στην όλη ευρωπαϊκή πορεία. Θα συμφωνήσω κατ' αρχήν μαζί του.

Είναι πράγματι αναγκαίο να αντιληφθούμε ότι στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται στον οικονομικό και κοινωνικό μας περίγυρο η Παιδεία είναι ένας βασικός αναπτυξιακός παράγοντας και όλα αυτά τα πολύ ωραία που ακούμε τις τελευταίες μέρες για αναπτυξιακή πορεία της χώρας και για κοινωνική συνοχή, δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν αν η Παιδεία δεν έχει το βάρος που της αρμόζει.

Θέλω όμως να πω πως αν η Κυβέρνηση το εννοεί αυτό, τότε θα πρέπει να δώσει και δείγματα γραφής. Διότι βρισκόμαστε πια σε μία κατάσταση -και το λέω αυτό με πάσα ειλικρίνεια- όπου όλοι έχουμε χορτάσει από τα μεγάλα λόγια. Και είναι ανάγκη, αν επιτέλους θέλουμε να κάνουμε κάτι γι' αυτά τα θέματα της παιδείας, να αποδείξουμε ότι το εννοούμε.

Θα έλεγα με δυο λόγια ότι στον τομέα της παιδείας υπάρχει ανάγκη να κάνουμε μια καινούρια αρχή. Και η Κυβέρνηση, θα έλεγα και η Αντιπολίτευση αλλά και οι εκπαιδευτικοί φορείς θέλουμε να κάνουμε μια καινούρια αρχή. Αλλά αν έτσι δούμε το θέμα, τότε θα πρέπει με γενναιότητα να δούμε και ορισμένα θέματα σε σχέση με το παρελθόν και να πάρουμε ορισμένες αποφάσεις.

Η σημερινή ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας έχει κληρονομήσει μια δύσκολη κατάσταση. Ας μη γελιόμαστε, επί δύο ή τρία χρόνια ζούσαμε μια βεντέτα -θα έλεγα- ανάμεσα στην ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας και τους φορείς των εκπαιδευτικών. Το αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης είναι και η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση να ατυχήσει ακόμα περισσότερο σε σχέση με το τι θα μπορούσε να κάνει.

Για να μην μασάω τα λόγια μου, θα πω ευθέως ότι έχω την άποψη ότι η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση είχε μερικές πολύ καλές ιδέες: Η κατάργηση της επετηρίδας λόγου χάρη ήταν αναγκαία. Η ανάγκη να εκσυγχρονιστεί η διδακτική ύλη ιδιαίτερα στη μέση εκπαίδευση. Η ανάγκη να συνδεθεί πιο έντονα η διδακτική αυτή ύλη με την παραγωγική διαδικασία. Ο θεσμός της ενισχυτικής διδασκαλίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Έστω η εξαγγελία -γιατί στην πράξη δεν έχει εφαρμοστεί- του ολοήμερου σχολείου. Η εξαγγελία -που δεν έχει εφαρμοστεί επίσης- του σχολείου δευτερογενούς ευκαιρίας. Αυτά όλα ήταν εθιμικές ιδέες.

Αν, όμως, αποφασίσουμε να κάνουμε μια νέα αρχή, πρέπει να παραδεχθούμε όλοι και η Κυβέρνηση και η Αντιπολίτευση ότι αυτή η υπόθεση απέτυχε.

Διότι ξεκίνησε με πολύ μεγάλες φιλοδοξίες, δεν έλαβε υπόψη καθόλου τις υποδομές και την ανάγκη προετοιμασίας και σωστής οργάνωσης, με αποτέλεσμα να έχουμε οδηγηθεί σε μία κόντρα χωρίς τέλος.

Και από την άλλη, να υπάρχει και το εξής, κύριοι Βουλευτές, το οποίο είναι αναμφισβήτητο. Υπάρχει μια πλήρης δυσαρμονία αυτών που εξαγγέλλονται με πολύ μεγάλα λόγια πολλές φορές και της πραγματικότητας που βιώνουν οι μαθητές, οι γονείς τους και οι καθηγητές μέσα στα σχολεία. Αυτό δεν είναι δυνατόν να το αγνοούμε.

Δείτε ας πούμε: Έρχεται το Υπουργείο Παιδείας και αναγνωρίζει ότι σε ορισμένα Τεχνικά Λύκεια δεν διδάχθηκαν κάποια μαθήματα με αποτέλεσμα να αφαιρεί κατά κάποιον τρόπο αυτή την ύλη από τις εξετάσεις. Αλλά όταν εδώ γινόταν συζήτηση για τα ΤΕΕ που η κατάσταση είναι απερίγραπτη -διότι είναι απερίγραπτη τουλάχιστον στο Λεκανοπέδιο που έχω και προσωπική εικόνα, σας βεβαιώνω ότι είναι απερίγραπτη- όταν, λοιπόν, βεβαιώναμε ότι δεν υπάρχουν οι υποδομές, δεν υπάρχει το προσωπικό, δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις για να διδαχθούν αυτά, όλα είχαν μετατεθεί στο ότι η Αντιπολίτευση αντιπολιτεύεται την Κυβέρνηση και η μεταρρύθμιση πρέπει να προχωρήσει.

Κύριοι Βουλευτές, το λέω ειλικρινά ότι δεν ωφελεί και το λέω και προς τη νέα ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, να προχωρά δέσμια του παρελθόντος προσπαθώντας συνεχώς να δικαιολογήσει τα αδικαιολόγητα και δίνοντας εμβολωματικές λύσεις, όπως κάνει με αυτό το νομοσχέδιο.

Η νέα αρχή σημαίνει κατά τη γνώμη μου δύο προϋποθέσεις που είναι πολύ συγκεκριμένες:

Πρώτον, ότι θα αποφασίσουμε πως οτιδήποτε γίνεται πλέον

στην εκπαίδευση θα είναι αντικείμενο σοβαρού διαλόγου. Ακούμε τις τελευταίες ημέρες, τον τελευταίο μήνα τον παριστάμενο Υπουργό Παιδείας και σωστά κατά τη γνώμη μου, να επιδιώκει το διάλογο με την εκκλησία. Με την ίδια θερμή πρέπει να επιδιωχθεί ο διάλογος και στην εκπαιδευτική κοινότητα. Δεν είναι δυνατόν να εξαγγέλλονται εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις με συνεντεύξεις Υπουργών. Δεν είναι δυνατόν να αιφνιδιάζεται νομοθετικά η Βουλή εάν μιλούμε για την επιδιωκόμενη συναίνεση με θέματα τέτοια.

Και δεν είναι δυνατόν -η δεύτερη προϋπόθεση- να εξαγγέλλονται διάφορες ιδέες οι οποίες δεν έχουν προϋποθέσεις εφαρμογής. Θα οδηγηθούμε σε μια συνολική αναξιοπιστία του συστήματος της δημόσιας εκπαίδευσης, που θα ακυρώνει και κάποια ενδεχομένως θετικά βήματα και καλές προθέσεις οι οποίες υπάρχουν από κυβερνητικής πλευράς. Διότι όταν ακούμε οι γονείς λόγου χάρη, ότι υπάρχουν ολοήμερα σχολεία, ότι γίνεται παντού ενισχυτική διδασκαλία, ότι σε όλα τα ΤΕΕ γίνονται τα μαθήματα όπως πρέπει και αυτοί βιώνουν στη δική τους περιοχή εντελώς τα αντίθετα, τότε δεν μας παίρνει κανείς στα σοβαρά. Πιστεύω και είναι βαρειά η έκφραση, αλλά είναι ανάγκη να το αντιληφθούμε ότι στο χώρο της εκπαίδευσης κινδυνεύει η πολιτική ηγεσία του τόπου και αναφέρομαι και στην Κυβέρνηση και στην Αντιπολίτευση να μην μας παίρνουν στα σοβαρά, διότι αυτά τα οποία λέμε εδώ δεν έχουν σχέση με την πραγματικότητα της εκπαίδευσης.

Στη γενικότερη, λοιπόν, συζήτηση, η οποία έγινε θέλω να θέσω δύο πολύ συγκεκριμένες προτάσεις:

Πρώτον, εάν μιλούμε για νέα αρχή σημαίνει ότι αποφασίζουμε να κάνουμε σοβαρό διάλογο και με τα κόμματα και με τους φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας με δέσμευση ότι δεν θα αιφνιδιάζονται πλέον ούτε η Εθνική Αντιπροσωπεία ούτε οι φορείς. Βεβαίως η Κυβέρνηση θα αποφασίσει αλλά θα προηγείται ένα στάδιο διαλόγου.

Και δεύτερον, από εκεί και πέρα, να συζητήσουμε σοβαρά τις προϋποθέσεις εφαρμογής των εξαγγελιομένων και από άποψη δαπανών και από άποψη εκπαιδευτικού προσωπικού και από άποψη ουσίας έτσι ώστε αυτά τα οποία εξαγγέλλονται να έχουν αντίκρουσμα.

Νομίζω ότι με αυτές τις προϋποθέσεις οι οποίες βεβαίως έχουν ως βάση και την αύξηση των δαπανών για την παιδεία χωρίς, όμως, να είναι αυτό το μόνο, μπορεί πραγματικά να αποφασίσουμε ότι θα δούμε μπροστά γιατί έχουμε ανάγκη να δούμε μπροστά. Και εγώ δεν συμφωνώ καθόλου με εκείνους που μπορεί γενικά να μιλούν για μεταρρύθμιση, αλλά όταν έρχεται η κρίσιμη στιγμή υποστηρίζουν πάντα το παρελθόν και τα κεκτημένα του παρελθόντος, είτε αυτό λέγεται επετηρίδα είτε λέγεται τρόπος διορισμού είτε λέγεται "βιβλία" είτε λέγεται σύστημα αξιολοποίησης των εκπαιδευτικών είτε δεν ξέρω τι άλλο.

Το συγκεκριμένο θέμα το οποίο συζητούμε αφορά κυρίως τροποποιήσεις στο σύστημα πρόσληψης των εκπαιδευτικών. Είναι ένα μεγάλο ακανθώδες ζήτημα για το οποίο έγινε και στο παρελθόν συζήτηση και υπήρξαν πολλές αντιπαραθέσεις.

Είπα και πριν ότι συμφωνώ με την κατάργηση της επετηρίδας και πράγματι η επετηρίδα δεν ήταν ο καλύτερος τρόπος για να κάνουμε την καλύτερη επιλογή για το προσωπικό της εκπαίδευσης το οποίο θα διδάξει στα παιδιά μας τη δημόσια εκπαίδευση. Από και πέρα, θα μπορούσαμε να συζητήσουμε πολύ σοβαρά το τι σύστημα θα αντικαταστήσει αυτήν την επετηρίδα.

Το Υπουργείο επέλεξε το σύστημα του διαγωνισμού του ΑΣΕΠ. Έρχεται σήμερα να προχωρήσει και σε σχετική μοριοδότηση κάποιων άλλων προσόντων αναγνωρίζοντας -και αυτό είναι προς τη σωστή κατεύθυνση- ότι ο διαγωνισμός του ΑΣΕΠ από μόνος του δεν μπορεί να λύσει όλα τα προβλήματα, κάτι όμως για το οποίο είχαν γίνει πολύ μεγάλες συζητήσεις σε όλο το προηγούμενο χρονικό διάστημα και η Κυβέρνηση επέμενε ότι ο διαγωνισμός του ΑΣΕΠ είναι το μόνο κριτήριο. Εν πάση περιπτώσει, γίνονται κάποια βήματα σε μια σωστή κατεύθυνση. Δεν είναι, λοιπόν, μόνο ο διαγωνισμός του ΑΣΕΠ, λαμβάνονται υπόψη και ορισμένα άλλα προσόντα με το σύστημα της μοριοδότησης.

Εμείς, ο Συνασπισμός, υποστηρίζουμε ότι ένα πλήρες σύστη-

μα μοριοδότησης θα έλυνε πάρα πολλά προβλήματα, κύριοι Βουλευτές. Αντί δηλαδή να έρχεται ο υποψήφιος εκπαιδευτικός να αντιμετωπίζει μια εξέταση μετά τις όποιες εξετάσεις έχει υποστεί στο πανεπιστήμιο και σ' ένα γραπτό ή σε μια εξέταση μιας ώρας ή δύο ωρών να κριθεί η όλη του επάρκεια, θα μπορούσαμε να μοριοδοτήσουμε ορισμένα σταθερά προσόντα. Ποια είναι αυτά: Ο βαθμός του πτυχίου -και θα έρθω εδώ και στις απόψεις του φίλου μου κ. Χουρμουζιάδη για τη βαθμοθηρία- η διδακτική εμπειρία, οι μεταπτυχιακές σπουδές, το ενδεχόμενο δεύτερου πτυχίου και κυρίως η παιδαγωγική κατάρτιση η οποία είναι ένα άλλο κεφάλαιο, όλα δηλαδή εκείνα τα προσόντα τα οποία πράγματι κατά κανόνα και κατά γενική ομολογία βοηθούν στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού. Αυτό θα μας απάλθασε απ' όλο αυτό το φόρτο και τη γραφειοκρατία των διαγωνισμών του ΑΣΕΠ και θα έδινε μια διέξοδο στην επιλογή των καλύτερων για την εκπαίδευση. Διότι εγώ δεν πιστεύω ότι αυτό το οποίο πρέπει να μας ενδιαφέρει είναι να χρησιμοποιήσουμε την εκπαίδευση ως τρόπο διορισμού των ανέργων των σχολών των πανεπιστημίων. Αυτή η άποψη οδηγεί στην επετηρίδα και είναι λαθασμένη. Ασφαλώς είναι ανάγκη να δούμε τι θα γίνει με όλους αυτούς τους ανέργους πτυχιούχους, αλλά από την άλλη είναι ανάγκη να επιλέξουμε με κάποιο σύστημα αδιάβλητο και αντικειμενικό, με το καλύτερο δυνατό σύστημα, εκείνους οι οποίοι είναι καλύτεροι για τη δημόσια εκπαίδευση.

Σήμερα, λοιπόν, το Υπουργείο κάνει ορισμένα βήματα σε αυτή την κατεύθυνση της μοριοποίησης, εμείς όμως πιστεύουμε ότι είναι ανεπαρκή και πρέπει το θέμα να συζητηθεί σοβαρά. Πολύ σημαντικό ρόλο παίζει το θέμα της παιδαγωγικής κατάρτισης. Άκουσα πριν και τον καθηγητή τον κ. Χουρμουζιάδη να λέει για τους αποφοίτους των καθηγητικών σχολών και την ανάγκη να μην υπολογίζουμε το βαθμό του πτυχίου τους.

Εγώ αναγνωρίζω όλα όσα λέει και ζούμε πράγματι σε μια ανταγωνιστική κοινωνία, όπου πράγματι αυτοί που έχουν μεγαλύτερες οικονομικές δυνατότητες, έχουν και τη δυνατότητα να έχουν καλύτερους βαθμούς στα πτυχία, να έχουν διδακτορικά -κατ' αρχήν γιατί δεν συμβαίνει πάντα αυτό- αλλά από την άλλη, κύριοι Βουλευτές, είναι δυνατό να αδιαφορούμε απέναντι στην επίδοση του φοιτητή και του μελλοντικού εκπαιδευτικού; Είναι δυνατό να αδιαφορούμε απέναντι στο αν θα υπάρξει παιδαγωγική κατάρτιση αυτού του ανθρώπου; Δηλαδή, επειδή απλώς τελείωσε μια σχολή στο πανεπιστήμιο δεν θα πάρουμε υπόψη όταν διορίζεται στη μέση εκπαίδευση αν είναι κατάλληλος και να διδάξει; Ακούμε επί τέσσερα χρόνια τώρα συνέχεια αυτό το θέμα της παιδαγωγικής κατάρτισης είναι μια μαγική εικόνα, κύριοι Βουλευτές. Κανένα πανεπιστήμιο δεν έχει παιδαγωγική κατάρτιση, κανένα. Έψαξα, έλεγξα τα στοιχεία. Πώς γίνεται αυτό; Και το ακούμε επί τόσα χρόνια. Θα ακούσουμε τώρα πάλι τον κύριο Υπουργό -τον άκουσα και στην κοινοβουλευτική επιτροπή- να λέει ότι θα συνεργαστεί με τα πανεπιστήμια για να έχουμε παιδαγωγική κατάρτιση.

Αλλά αν, λοιπόν, δεν θέλαμε την επετηρίδα -και εδώ έρχεται αυτό που σας είπα πριν για τις προϋποθέσεις μιας εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης- και κάνουμε όλη αυτήν την υπόθεση η οποία δημιουργεί τέτοια κοινωνικά ρήγματα θα έπρεπε να έχουμε φροντίσει τουλάχιστον ώστε να είναι έτοιμη η υποδομή στα πανεπιστήμια, να υπάρξει η παιδαγωγική κατάρτιση, να συνυπολογιστεί το προσόν και να δείξουμε στη πράξη τι εννοούμε όταν λέμε ότι θέλουμε τους καλύτερους για τη δημόσια εκπαίδευση. Δεν μπορεί να μην έχουμε μια ζωή αντίστροφα.

Νομίζω λοιπόν ότι αυτό το θέμα της παιδαγωγικής κατάρτισης είναι πολύ σοβαρό και είναι ανάγκη το Υπουργείο να δεσμευθεί από τότε θα έχουμε τέτοια τμήματα. Από τότε; Από τον χρόνου; Δεν είναι δυνατόν συνεχώς να εξαγγέλλονται ιδέες οι οποίες να μένουν στα χαρτιά.

Ένα άλλο σοβαρό θέμα είναι το θέμα της προϋπηρεσίας. Ειπώθηκε εδώ, ότι ο εκπαιδευτικός ο οποίος διορίζεται πώς είναι δυνατόν να έχει προϋπηρεσία; Έχει προϋπηρεσία, κύριοι Βουλευτές, διότι υπάρχει ο περιήφικος θεσμός των αναπληρωτών τον οποίο όλοι γνωρίζετε. Και έχουν όλοι προϋπηρεσία. Και τι είναι οι αναπληρωτές; Είναι αυτοί οι οποίοι υποτίθεται ότι έρχονται να καλύψουν τα λειτουργικά κενά, τις έκτακτες ανάγκες

που δημιουργούνται από γεγονότα τα οποία δεν μπορούμε να προσδιορίσουμε κατά τη διάρκεια της χρονιάς.

Όλα όμως τα στοιχεία δείχνουν -και στην κοινοβουλευτική επιτροπή είδα πολύ αναλυτικά τα Πρακτικά, δεν διαψεύστηκαν- ότι αυτοί οι οποίοι προσλαμβάνονται ως αναπληρωτές είναι ένας πολύ μεγάλος αριθμός, δυσανάλογος με τα λειτουργικά κενά, τα οποία δημιουργούνται επειδή κάποιοι αρρώστησε, επειδή είχε κάποια έκτακτη ανάγκη κλπ. Δεν δικαιολογείται τόσο μεγάλος αριθμός αναπληρωτών.

Αυτά δε που λέει το Υπουργείο, ότι δεν μπορεί να προσλάβει περισσότερους ως μόνιμους διότι ενδεχομένως θα βρεθούμε με υπεράριθμο προσωπικό, επιτρέψτε μου να πω ότι δεν πείθουν.

Αυτό το οποίο χρειάζεται είναι ένας καλύτερος προγραμματισμός, να πάρουμε υπόψη και τις νέες ανάγκες, εάν θέλουμε να τις κάνουμε πράξη -και υποθέτω ότι θέλουμε την ενισχυτική διδασκαλία, το ολοήμερο σχολείο και όλα τα σχετικά- να δούμε τα θέματα των οργανικών θέσεων και να κάνουμε επιτέλους τις αναγκαίες προσλήψεις μόνιμου προσωπικού.

Βλέπω όλες αυτές τις μέρες τη συζήτηση που γίνεται και το ότι υποστηρίζονται από διάφορες πλευρές τα αιτήματα των αναπληρωτών. Ας μη γελιόμαστε. Εγώ δεν θέλω να πω ότι μόνο η προϋπηρεσία πρέπει να μετράει. Διότι εδώ υπάρχει και αυτό: Ορισμένες πλευρές λένε ότι όλοι πρέπει να διοριστούν με βάση την προϋπηρεσία. Δεν μπορώ να υποστηρίξω αυτήν την άποψη.

Πρέπει όμως να βρούμε μια λύση. Ούτε θέλω να απευθυνόμαι δημαγωγικά σε όλους αυτούς τους ανθρώπους που περιμένουν διορισμό και να τους πω ότι πρέπει όλοι να διοριστούν. Αυτά είναι εύκολες λύσεις. Πρέπει, όμως, να βρούμε μια λύση.

Και η λύση πώς μπορεί να προκύψει; Κατά τη γνώμη μου εάν αποφασίσουμε να αυξήσουμε τους αριθμούς των οργανικών θέσεων, των μόνιμων διορισμών, στα πραγματικά επίπεδα και να σταματήσουμε αυτό το θεσμό του "αναπληρωτή-μαϊμού". Επιτρέψτε μου την έκφραση αυτή, είναι ακραία, αλλά θέλω να καταλάβετε τι εννοώ: Δεν είναι αναπληρωτής, καλύπτει μία μόνιμη ανάγκη, αλλά για λόγους κακού προγραμματισμού -και για άλλους λόγους που δεν θέλω τώρα να αναφέρω, είναι μεγάλη η συζήτηση για το γιατί γίνεται αυτό- είναι αναπληρωτής. Να καλύψουμε σοβαρά τα οργανικά κενά, να αυξήσουμε τον αριθμό των διορισμών.

Στα θέματα για παράδειγμα των δασκάλων αυτό θα είναι καθοριστικό. Διότι τι συνέβη; Κάναμε το διαγωνισμό είχαμε ένα σημαντικό αριθμό αποτυχόντων με αποτέλεσμα δύο χρόνια τώρα ουσιαστικά να μη διορίζονται δάσκαλοι και οι κενές θέσεις να μεταφέρονται στην επόμενη χρονιά.

Να αποφασίσουμε, λοιπόν, ότι θα αυξήσουμε γενναία τον αριθμό των μόνιμων διορισμών, θα υπάρξει και κάποια μεταβατική περίοδος έτσι ώστε κάποια στιγμή να λυθεί αυτό το πρόβλημα. Αυτή τουλάχιστον είναι η λύση που υποστηρίζουμε εμείς.

Αλλά για να γίνει αυτό χρειάζεται μια σοβαρή μελέτη των αριθμητικών δεδομένων και μια σοβαρή μελέτη του χρόνου που θα διαρκέσει η μεταβατική διάταξη. Γι' αυτό λέω ότι στην παιδεία χρειάζεται ένας διάλογος. Δεν νομίζω ότι καμία πλευρά, εάν η Κυβέρνηση αποφασίσει να προχωρήσει με ένα τέτοιο τρόπο, θα έχει λόγους να αρνείται πεισματικά αυτό το διάλογο ή να μη μετέχει. Εμείς τουλάχιστον δεν πρόκειται να τον αρνηθούμε.

Υπάρχουν και ορισμένες άλλες λεπτομέρειες τις οποίες θα αναφέρουμε στα άρθρα. Η γενική εντύπωση, κύριοι Βουλευτές, για να τελειώσω, είναι ότι με το σημερινό νομοσχέδιο η Κυβέρνηση κάνει κάποια βήματα αναγνωρίζοντας ορισμένα λάθη που έγιναν στο παρελθόν. Αλλά πιστεύω ότι δεν είναι αυτός ο τρόπος για να αντιμετωπιστούν τα πολύ μεγάλα θέματα.

Είναι πολύ μεγάλα τα θέματα και πολύ μεγάλη πιστεύω, η λαϊκή δυσανεμία -δεν είναι ωραία η έκφραση- πολύ μεγάλες οι απαιτήσεις της κοινής γνώμης από τον τομέα της παιδείας. Είναι κατώτερος των περιστάσεων αυτός ο τρόπος που νομοθετεί η Κυβέρνηση σ' αυτό το πολύ σοβαρό θέμα. Άλλα πράγματα περιμένουμε.

Από εκεί και πέρα νομίζω ότι έχουμε και εμείς ευθύνη ως Αντιπολίτευση και θέλω να το πω αυτό, αισθάνομαι την υποχρέωση να το πω, ώστε να μην καταφεύγουμε όταν πρόκειται για

θέματα παιδείας, στην εύκολη λύση της δημαγωγίας.

Ήκουσα για παράδειγμα τον εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας να λέει -και συμφωνώ απολύτως μαζί του- ότι οι εξετάσεις στα πανεπιστήμια δεν μπορεί να είναι το κύριο θέμα μιας εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Συμφωνώ απολύτως, αλλά εν πάση περιπτώσει όλοι ζήσαμε την προηγούμενη προεκλογική περίοδο, όπου ένα βασικό σύνθημα της Νέας Δημοκρατίας ήταν η κατάργηση των εξετάσεων στα πανεπιστήμια.

Επιτρέψτε μου να πω ότι στο σημείο αυτό ουσιαστικά παραπλανούμε τους νέους. Διότι το κύριο θέμα δεν είναι το πώς θα επιλέξουμε κάποιους ανθρώπους. Το κύριο θέμα είναι ότι υπάρχει περιορισμένος αριθμός στα πανεπιστήμια και από τη στιγμή που υπάρχει δεν είναι δυνατόν όλοι με ανοιχτές τις πόρτες να μπουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ας είμαστε ειλικρινείς.

Να κοιτάξουμε πώς θα μεγαλώσουμε τον αριθμό των ανθρώπων που σπουδάζουν. Να κοιτάξουμε πώς θα διαλέξουμε ένα σύστημα που να δημιουργεί τις λιγότερες ανισότητες και τους λιγότερους αποκλεισμούς και να είναι δικαιότερο και αξιοκρατικό. Αλλά, εν πάση περιπτώσει, να μην καλλιεργούμε αυταπάτες σε ένα τέτοιο κρίσιμο θέμα.

Νομίζω, λοιπόν, κλείνοντας ότι έχουμε ανάγκη -και το επαναλαμβάνω αυτό- στον τομέα της Παιδείας να κάνουμε μία νέα αρχή.

Αλλά νομίζω ότι σ' αυτήν την κατεύθυνση τα πρώτα γενναία βήματα αντικειμενικά πρέπει να τα κάνει η Κυβέρνηση, αν θέλουμε και η μεταρρύθμιση να προχωρήσει διότι ασφαλώς την έχει ανάγκη ο τόπος αλλά και να αποφορτισθεί το κλίμα και να συμβάλουν όλοι οι φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας σε μια κατεύθυνση σύγχρονης ελληνικής παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο κ. Ανθόπουλος έχει το λόγο για δέκα λεπτά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σ' αυτή την Αίθουσα από τα χείλη του Πρωθυπουργού έχει γίνει κατ' επανάληψη η επίκληση ενός βασικού κανόνα, ως εκτελεστής αρχής, στην εφαρμογή της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Και αυτός ο βασικός κανόνας λέει ότι η εμπειρία υπαγορεύει διορθωτικές ή βελτιωτικές παρεμβάσεις νομοθετικού ή πρακτικού χαρακτήρα σε όλη την πορεία της εφαρμογής της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης εφόσον δεν αλλοιώνεται η φιλοσοφία και δεν πλεγματίζονται οι στόχοι της. Άρα το ερώτημα που ανακύπτει στη συζήτηση αυτού του διαχειριστικού νομοσχεδίου, είναι αν και κατά πόσον οι ρυθμίσεις του βρίσκονται μέσα στο πεδίο της φιλοσοφίας και των στόχων της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης.

Ακολουθώντας την αφαιρετική μέθοδο θα εντοπίσω τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις μου σε εκείνα τα σημεία του νομοσχεδίου που κατά τη γνώμη μου ακούσια ή εκούσια είτε αποκλίνουν είτε συγκρούονται με τη φιλοσοφία μερικών πτυχών της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Δεν βλέπω για παράδειγμα, για ποιο λόγο η αναβολή του διαγωνισμού από το Μάιο του 2000 για το Φθινόπωρο του ιδίου έτους συσχετίστηκε με την παράταση του πίνακα επιτυχόντων του διαγωνισμού 1998. Κυρίως διότι, ενώ δεν το πράξαμε προεκλογικά το υιοθετούμε μετεκλογικά. Ως γνωστόν η ισχύς του πίνακα επιτυχόντων διαγωνισμού του 1998 ήταν διετής, όπως και όλων των επομένων διαγωνισμών. Παραβιάζεται ο κανόνας αυτός στην πρώτη εφαρμογή του. Και το χειρότερο, δημιουργείται αρνητικό προηγούμενο τρίτου έτους διορισμών που στο μέλλον θα αποτελέσει ένα βασικό και μόνιμο επιχείρημα είτε συνδικαλιστικών διεκδικήσεων είτε και δικαστικών προσφυγών. Σκεφθήκατε, κύριε Υπουργέ, πως θα αντέξετε πράγματι τις πιέσεις των υπολοίπων που θα μείνουν αδιόριστοι από τον ίδιο πίνακα και θα ζητούν τέταρτο έτος διορισμών; Σε συνδυασμό, μάλιστα, με τις υπόλοιπες ρυθμίσεις του νομοσχεδίου, που προβλέπουν πτώσεις των βάσεων από το 14 στο 12, πριμοδοτήσεις τιτλούχων και αναπληρωτών, με δεδομένο ότι θα είναι περισσότεροι οι υποψήφιοι, καλύτερα προετοιμασμένοι και πολλοί απ' αυτούς εμπειρότεροι, γιατί συμμετείχαν στο διαγωνισμό του 1998 θα έχουμε μεγαλύτερο αριθμό επιτυχόντων!

Πιστεύετε ότι ο προκαθορισμός του αριθμού των θέσεων διορισμών θα αποθαρρύνει τις πιέσεις για τρίτο έτος διορισμών α-

πό τον πίνακα του επόμενου διαγωνισμού; Ας μην περιμένουμε κάτι τέτοιο, όταν μάλιστα διορίζουμε τώρα αυτήν την εποχή, στον υπόλοιπο δημόσιο τομέα χίλιους πεντακόσιους επιλαχόντες του διαγωνισμού του 1995 με προκαθορισμένες τότε θέσεις διορισμών.

Κύριε Υπουργέ, έχω την αίσθηση ότι θα ήταν προτιμότερο να αποσύρετε την παράγραφο 1α του νομοσχεδίου και να κάνετε φέτος διορισμούς μόνο από την επετηρίδα κατά το προβλεπόμενο ποσοστό του ν. 2525/1997, να καλύψετε τα κενά με αναπληρωτές ή ωρομισθίους μέχρι την έκδοση των αποτελεσμάτων του νέου διαγωνισμού και να μεταφέρετε τις ακάλυπτες θέσεις διορισμού στο νέο διαγωνισμό. Εξ άλλου αυτό γίνεται περίπου στην περίπτωση των εκπαιδευτικών των ειδικοτήτων της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης. Αν δεν το κάνετε και εμμένετε στις ρυθμίσεις αυτού του νομοσχεδίου, τότε θα πρότεινα να τροποποιήσετε μια και έξω το νόμο 2525/1997 σ' αυτό το σημείο, με στόχο κάτι οριστικό και διαρκές. Δηλαδή να καθιερώσετε τη διενέργεια διαγωνισμού ανά τριετία και με νέα ρύθμιση εδώ και τώρα να ορίσετε και σταθερό χρόνο διεξαγωγής είτε την πρώτη εβδομάδα του Σεπτεμβρίου είτε την δεύτερη εβδομάδα των Χριστουγέννων για τους διορισμούς που θα γίνονται στο αμέσως επόμενο σχολικό έτος και για τρία συνεχόμενα σχολικά έτη.

Η μείωση της βαθμολογικής βάσης από το 14 στο 12 για τους υποψήφιους εκπαιδευτικούς έχω την εντύπωση ότι δεν είναι μέτρο που κινείται στη σωστή κατεύθυνση, θα έλεγα ότι κινείται προς την αντίθετη.

Όταν έχεις επιτυχόντες τη βάση, στο διαγωνισμό του '98 και αδιόριστους, το μόνο που δεν κάνει είναι να μειώσεις τη βάση στον επόμενο διαγωνισμό. Διότι με αυτόν τον τρόπο μεγεθύνεται ένα ούτως ή άλλως υπαρκτό πρόβλημα σε κάθε διαγωνισμό, όπου πολλοί συμμετέχουν, αρκετοί πετυχαίνουν και λίγοι διορίζονται.

Πέρα, όμως, από τη λογική αντινομία αυτής της ρύθμισης, εγείρονται και άλλα κρίσιμα ζητήματα.

Πρώτον, δημιουργείται η εντύπωση ότι η πολιτεία κάνει εκπτώσεις απαξιωτικού χαρακτήρα.

Δεύτερον, παραβιάζεται μία πάγια αξιολογική αρχή, σύμφωνα με την οποία ο διδάσκων δάσκαλος ή καθηγητής και ο διδασκόμενος μαθητής δεν μπορούν να έχουν την ίδια περίπου βαθμολογική βάση αξιολόγησης, όταν ουσιαστικά αξιολογούνται στο αυτό πεδίο γνώσεων. Άρα, πρέπει να υπάρχει διαφορετικό επίπεδο γνώσης, εφόσον, όπως είπα οι εκπαιδευτικοί εξετάζονται στο περιεχόμενο αναλυτικών προγραμμάτων -και όχι στο τι έμαθαν στο πανεπιστήμιο- που στη συνέχεια διδάσκουν και αξιολογούν τους μαθητές τους.

Τρίτον, αναιρείται ο στόχος της ποιοτικής αναβάθμισης του ανθρώπινου διδακτικού δυναμικού στην εκπαίδευση. Όσο κατεβαίνει ο πήχης σε έναν πνευματικό ανταγωνισμό, τόσο πέφτει και η ποιότητα της επιλογής. Αναζητούμε τον καλύτερο εκπαιδευτικό μέσα από τη χαμηλότερη βάση επιτυχίας; Θέλουμε τον καλύτερο μεταξύ των μετρίων ή τον καλύτερο μεταξύ των καλών;

Αντιλαμβάνοναστε προφανώς την αρνητική επίδραση αυτού του μέτρου στη διαμόρφωση του μέσου όρου ποιότητας των προσλαμβανομένων εκπαιδευτικών.

Τέταρτον, αν αντιτείνει κανείς ότι η διευκόλυνση που γίνεται στους υποψήφιους εκπαιδευτικούς με την κάθοδο της βάσης επιτυχίας, υπαγορεύεται από λόγους επιείκειας, η απάντηση είναι μία: Η επιείκεια-equitas, δεν είναι εφαρμοστέα σε αξιοκρατικό διαγωνισμό. Στους υποψήφιους εκπαιδευτικούς δεν αναγνωρίζουμε ελαφρυντικά, διότι δεν πρόκειται ούτε για κατηγορούμενους ούτε για υπόδικους, αλλά για λειτουργούς της δημόσιας εκπαίδευσης. Μόνο ο ανόθευτος διαγωνισμός θα μας χαρίζει λαμπρούς εκπαιδευτικούς, γιατί δεν σταματάει εκεί η πολιτεία.

Κύριε Υπουργέ, κάνω την έκκληση στο δημοσιογράφο Πέτρο Ευθυμίου, που η πένα του ολόκληρα χρόνια υπηρετούσε τον ορθολογισμό και τα κείμενά του απέπνεαν αξιοκρατική νοοτροπία. Διατηρείστε στην ίδια βαθμολογική βάση επιτυχίας στο διαγωνισμό για το καλό και των μαθητών και της δημόσιας εκπαί-

δευσης.

Πουθενά στο προεκλογικό πρόγραμμα του Π.Α.Σ.Ο.Κ. δεν προβλέπεται το άλλο, δηλαδή η πρόσθεση βαθμών στους υποψήφιους εκπαιδευτικούς λόγω τυπικών προσόντων και λόγω προϋπηρεσίας. Συνεπώς δεν βλέπω ούτε το λόγο της υιοθέτησης του μέτρου ούτε το επείγον της ρύθμισης. Εξάλλου, δεν προέκυψε κανένα πρόβλημα από την έλλειψη αυτού του μέτρου στο διαγωνισμό του 1998. Εκτός αν είναι πρόβλημα ότι δεν διορίστηκαν κάποιοι, αν και ήταν τιτλούχοι και αναπληρωτές.

Υπενθυμίζω ότι επί δεκαετίες κανείς δεν διανοήθηκε να νοθεύσει, προσέξτε, τον αντικειμενικό χαρακτήρα της επετηρίδας με την προσθήκη τέτοιων στοιχείων. Το δικαίωμα της χρονολογικής προτεραιότητας του διοριστέου από την επετηρίδα ήταν ατόφιο και απαραβίαστο. Με ποια λογική παραβιάζουμε τώρα το αποδεδειγμένο δικαίωμα της αξιοκρατικής προτεραιότητας του επιτυχόντος και διοριστέου στον πίνακα του διαγωνισμού;

Ήδη λειτούργησε αρνητικά η μικρή προσωρινή -προσωρινή μόνο, για μια πενταετία- μοριοδότηση που δώσαμε κάτω από πιέσεις, στους αναπληρωτές που συμμετέχουν στο διαγωνισμό, ως κίνητρο συμμετοχής και ως υποβοήθηση. Τώρα όμως, καθιερώνεται μόνιμη υποβοήθηση, θα έλεγα υπερενίσχυση του τιτλούχου και έμπειρου, λες και αυτές οι ιδιότητες παράγουν μειονέκτημα και δεν αποτελούν πλεονέκτημα υπέρ αυτών.

Δεν διαθέτουν ακόμη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην κοινή γνώμη την δέουσα αξιοπιστία ούτε ο βαθμός του πτυχίου ούτε οι μεταπτυχιακοί τίτλοι ούτε τα διδακτορικά διπλώματα.

Εάν το Υπουργείο έχει άλλη άποψη, τότε περιττεύει ο διαγωνισμός. Να περιοριστούμε σε μια διαδικασία επιλογής και μόνο, με βάση αυτά τα στοιχεία. Δεν χρειάζεται ο διαγωνισμός ως άλλοθι μιας εκ πλαγίου διαδικασίας επιλογής. Ή επιλογή ή διαγωνισμός.

Και επειδή, κύριε Υπουργέ, δηλώσατε -και πιστεύω στη δήλωσή σας- ότι είσθε υπέρ του διαγωνισμού, σας παρακαλώ να διασφαλίσετε την αγκυρότητά του.

Εξάλλου, αν το Υπουργείο έχει πλήρη εμπιστοσύνη στους τίτλους και στην προϋπηρεσία, σημαίνει ότι αναγνωρίζει το ουσιαστικό αντίκρουσμά τους στο επίπεδο γνώσεων και επαγγελματικής εμπειρίας των κατόχων τους. Άρα, θεωρεί προνομιούχο υποψήφιο εκπαιδευτικό τον έχοντα και κατέχοντα τίτλους και προϋπηρεσία. Χρειάζονται περαιτέρω ενίσχυση οι έχοντες και κατέχοντες πλείονες πνευματικούς πόρους και επαγγελματική εμπειρία;

Τηρουμένων των αναλογιών, θα έπρεπε αντί να φορολογούμε τους έχοντες και κατέχοντες πλείονες οικονομικούς πόρους, να τους δίνουμε και ΕΚΑΣ.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Μία μικρή παράταση θα ήθελα, κυρία Πρόεδρε, και τελειώνω.

Αυτό κάνουμε τώρα, δίνουμε βαθμολογικό ΕΚΑΣ σε προνομιούχους υποψήφιους εκπαιδευτικούς. Ο ν. 2525 προβλέπει από το 2002 και μετά, δηλαδή στο διαγωνισμό του 2004, τίτλο που λέγεται "Πιστοποιητικό διδακτικής και παιδαγωγικής επάρκειας" και την εμπειρία από την εξάμηνη πρακτική εξάσκηση του υποψηφίου εκπαιδευτικού, τα οποία θεωρεί προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό και όχι κριτήρια βαθμολογικής επιδότησης ή πριμοδότησης. Άρα, εδώ έχουμε μία πλήρη αναίρεση της φιλοσοφίας των στόχων του διαγωνισμού.

Ειδικότερα τώρα, όσον αφορά την προϋπηρεσία των αναπληρωτών, η πολιτεία εξάντλησε όλη την κοινωνική της ευαισθησία. Έκανε την ειδική επετηρίδα των αναπληρωτών με το ν. 2725 και δεν χρειάζεται, συνέχεια, να προβάλλεται η επετηρίδα μέσα στο διαγωνισμό, εφόσον καθιερώθηκε μία παράλληλη επετηρίδα προς το διαγωνισμό, μία παράλληλη ειδική επετηρίδα.

Για να γίνω πιο σαφής, καταφεύγω σε ένα παράδειγμα και κλείνω, κυρία Πρόεδρε.

Στον επικείμενο διαγωνισμό, ένας γυμνός υποψήφιος, από άποψη τυπικών προσόντων και προϋπηρεσίας, αριστεύει με 18,5 συνολική βαθμολογία. Και επειδή έχει επτά στο πτυχίο, παίρνει ακόμα δύο μονάδες και η τελική του βαθμολογία διαμορφώνεται στο 20,5. Ένας άλλος γράφει μόνο δώδεκα, αλλά έχει διδακτορικό στη διδακτική της ειδικότητάς του και είναι δέκα χρόνια

αναπληρωτής. Και επειδή έχει και αυτός πτυχίο με επτά, η τελική του βαθμολογία διαμορφώνεται στο είκοσι τέσσερα και τον κατατάσσει από τελευταίο στον πίνακα, πάνω από όλους τους αρίστους, πρώτο των πρώτων.

Ο διαγωνισμός δεν επιτρέπεται να μεταβάλλει τους έσχατους σε πρώτους. Οι έσχατοι έσονται πρώτοι στην άλλη ζωή, κατά τη ρήση του Ευαγγελίου, αλλά αυτό δεν μπορεί να ισχύει ως αποτέλεσμα ενός αξιοκρατικού διαγωνισμού, που στερεί τον αξιο εκπαιδευτικό από τον Παράδεισο του δικού του διορισμού.

Ας σκεφθούμε στο τέλος, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι η συντριπτική πλειονότητα των υποψηφίων εκπαιδευτικών του επόμενου διαγωνισμού θα είναι απλά πτυχιούχοι, γυμνοί τυπικών εφοδίων και προϋπηρεσίας, ενδεδυμένοι όμως με γνώση, με ευφυΐα και με τη φλόγα του άξιου εκείνου εκπαιδευτικού που θέλει να προσφέρει τον εαυτό του στην υπηρεσία του εκπαιδευτικού συστήματος και της ελληνικής κοινωνίας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο κ. Ταλιαδούρος έχει το λόγο για δέκα λεπτά.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο επιχειρείται κυρίως να αντιμετωπισθεί ένα μέρος των προβλημάτων που ανέκυψαν από την εφαρμογή του νέου συστήματος διορισμού των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, προβλήματα όμως για τα οποία ευθύνεται αποκλειστικά η ίδια η Κυβέρνηση.

Η Νέα Δημοκρατία ήδη από το 1997, ενώ είχε συμφωνήσει για την κατάργηση της επετηρίδας και την αντικατάστασή της, είχε ρητά εκφράσει τις επιφυλάξεις της για το σύστημα, που είχε επιλέξει τότε η Κυβέρνηση. Δυστυχώς, όμως, δεν εισακουστήκαμε.

Τόσο ο ν. 2525, με τον οποίο έγινε ο διαγωνισμός του ΑΣΕΠ, όσο και το άρθρο 138 του ν. 2725/99 με το οποίο επιχειρήθηκε να δοθεί μία λύση στο πρόβλημα του διορισμού των αναπληρωτών, όχι μόνο δεν έλυσαν τα προβλήματα, αλλά αντίθετα τα επέτειναν και δημιούργησαν εντάσεις και αδιέξοδα στους εκπαιδευτικούς. Δημιούργησαν μία πρωτοφανή πολυδιάσπαση για διορισμό εκπαιδευτικών σε διάφορες κατηγορίες.

Έτσι σήμερα έχουμε εκπαιδευτικούς αναπληρωτές με δεκαεξάμηνη προϋπηρεσία πριν από τις 30.6.1998, εκπαιδευτικούς αναπληρωτές που δεν έχουν δεκαεξάμηνη προϋπηρεσία πριν από τις 30.6.1998, εκπαιδευτικούς που πέτυχαν στο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ και διορίζονται, εκπαιδευτικούς που πέτυχαν στο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ αλλά δεν διορίζονται, εκπαιδευτικούς που απέτυχαν στο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ και διεκδικούν το διορισμό τους και εκπαιδευτικούς υποψηφίους της παλαιάς επετηρίδας.

Διεκδικούμε, θα έλεγα, ένα παγκόσμιο ρεκόρ πρωτοτυπίας ως η χώρα με το πλέον δαιδαλώδες, αλλά και το πλέον άδικο σύστημα διορισμού εκπαιδευτικών. Ένα σύστημα πολλαπλών ταχυτήτων και πολλών αδικιών, αποτέλεσμα της εμμονής και της μονοκομματικής αντίληψης της Κυβέρνησης να λαμβάνει αποφάσεις στον ευαίσθητο τομέα της παιδείας χωρίς διάλογο με την κοινωνία και χωρίς συναίνεση από τα κόμματα.

Λαμβάνει μέτρα πρόχειρα και αποσπασματικά. Δημιουργεί προβλήματα και ύστερα τρέχει πίσω από τις εξελίξεις χωρίς σχεδιασμό, χωρίς προγραμματισμό, επιδεικνύοντας, θα έλεγα, ασέβεια στην εκπαιδευτική κοινότητα.

Δυστυχώς, η ίδια τακτική ακολουθείται και σήμερα με ένα ακόμη νομοσχέδιο με το οποίο η Κυβέρνηση επιχειρεί να αντιμετωπίσει το ζήτημα του διορισμού των εκπαιδευτικών. Αλλά και μ' αυτό τα ουσιαστικά προβλήματα παραμένουν άλυτα, οι αντιθέσεις οξύνονται και ο κλάδος των εκπαιδευτικών παραμένει σε αναστάτωση και διακατέχεται από αισθήματα πικρίας. Και βεβαίως η εκπαίδευση δεν ωφελείται.

Ειδικότερα, η Κυβέρνηση νομοθετεί με πράξεις νομοθετικού περιεχομένου και εκ των υστέρων φέρνει το θέμα στη Βουλή. Η Κυβέρνηση αντιμετωπίζει πρόχειρα και αποσπασματικά το τεράστιο αυτό ζήτημα του τρόπου διορισμού των εκπαιδευτικών.

Τροποποιεί το υπάρχον σύστημα σε ορισμένα σημεία, αλλά δεν επιλύει οριστικά το πρόβλημα. Και δεν το επιλύει το πρόβλημα, γιατί πρώτα απ' όλα δεν αντιμετωπίζεται το γενικότερο

θέμα των αναπληρωτών, ενώ υπάρχουν κενές οργανικές θέσεις και θα μπορούσαν να τις καλύψουν.

Δεν αντιμετωπίζεται το πρόβλημα των κάτω των δεκαέξι μηνών αναπληρωτών. Δεν βελτιώνεται το εξεταστικό μέρος του διαγωνισμού του ΑΣΕΠ, λαμβάνοντας ως βασικό κριτήριο την ψυχοπαιδαγωγική κατάρτιση των εκπαιδευτικών. Γι' αυτό το θέμα δεν υπάρχει τίποτα.

Δεν επιλύεται το πρόβλημα των επιτυχόντων στο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ και μη διορισθέντων εκπαιδευτικών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δύο και πλέον μήνες μετά τις εκλογές, η Κυβέρνηση ακολουθεί μία τακτική εκπτώσεων από τη λεγόμενη "εκπαιδευτική μεταρρύθμιση". Έχει αρχίσει μία σταδιακή αποψίλωσή της. Πρώτα αδρανοποίηση του διαγωνισμού της δοκιμασίας δεξιότητων, ύστερα μείωση της εξεταστέας ύλης. Όμως ένα συνολικό, ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα για το ποιοι είναι οι στόχοι για την παιδεία, δεν υπάρχει.

Υπάρχει μόνο η αποσπασματική δράση. Τα ουσιαστικά προβλήματα δεν επιλύονται. Επιχειρείται μόνο η παράκαμψή τους ή η εμβολωματική αντιμετώπισή τους.

Θέματα διοίκησης των σχολείων, θέματα εισαγωγής της αξιολόγησης δεν κουβεντιάζονται, δεν συζητούνται. Και το υπό συζήτηση νομοσχέδιο αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της τακτικής.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

Κύριε Υπουργέ, δεν μπορεί να συνεχισθεί η ίδια τακτική....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ!

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ:δηλαδή να καλούμαστε από την Κυβέρνηση να ψηφίζουμε διαρκώς εμβολωματικά μέτρα. Με μπαλώματα και ράβε-ξήλωνε δεν κτίζεται σύγχρονη εκπαίδευση στον τόπο μας. Δεν μπορούμε να κάνουμε εκπαιδευτική πολιτική για τον 21ο αιώνα, σέρνοντας πίσω μας τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί όλα αυτά τα χρόνια. Δεν προσφέρουμε έργο ούτε στην πατρίδα μας ούτε στο μέλλον της. Αντίθετα, τολμώ να πω, ότι το υπονομεύουμε.

Πάγια θέση της Νέας Δημοκρατίας είναι ότι ο τρόπος διορισμού των εκπαιδευτικών θα πρέπει να συζητηθεί κατά προτεραιότητα στον εθνικό διάλογο που έχουμε προτείνει και έχουμε κατ' επανάληψη καλέσει την Κυβέρνηση να αποδεχθεί.

Βασική μας αρχή, αταλάντευτη θέση για να πετύχουμε μια καλύτερη παιδεία στον τόπο μας είναι να έχουμε συναίνεση, σύνθεση και συνεννόηση για την επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος.

Πιστεύουμε όμως, κύριε Υπουργέ, ότι και το καλύτερο σύστημα να υιοθετήσουμε αυτό θα αποτύχει, αν προηγουμένως δεν έχουμε προβλέψει μία μεταβατική περίοδο κατά την οποία θα εξαλειφθούν όλα τα προβλήματα, τα οποία έχουν δημιουργηθεί αναφορικά με τους διορισμούς των εκπαιδευτικών.

Θα πρέπει να υπάρξει μία σταδιακή απορρόφηση όλων ανεξαιρέτως των αναπληρωτών που είχαν εργαστεί στα σχολεία μέχρι τις 30.6.98 και βεβαίως να ληφθεί πρόνοια και για εκείνους οι οποίοι επέτυχαν στο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ, αλλά δεν διορίστηκαν. Πρέπει να τερματιστεί η διαιώνιση του προβλήματος.

Σε ό,τι αφορά το χρόνο και τα ποσοστά, μπορούμε να το συζητήσουμε, αλλά δεν είναι δυνατόν η πολιτεία από τη μία πλευρά να θεωρεί ικανούς τους εκπαιδευτικούς να διδάσκουν στα σχολεία ως αναπληρωτές και από την άλλη να αρνείται την οριστική πρόσληψή τους. Αυτό δεν τιμά την αξιοπιστία της πολιτείας.

Παράλληλα θα πρέπει στον εθνικό διάλογο να συζητηθούν και θέματα, όπως είναι η καθιέρωση ενός εκπαιδευτικού μισθολογίου, η διαμόρφωση ενός σχεδίου καθολικής επιμόρφωσης σε διάφορα στάδια και χρόνους των εκπαιδευτικών.

Έχουμε καταθέσει σχετικές προτάσεις, κύριε Υπουργέ, και ζητούμε να αποδεχθείτε την πάγια θέση μας για εθνικό διάλογο, ώστε να συζητηθούν και να επιλυθούν συνολικά τα θέματα αυτά και όχι αποσπασματικά, όπως συζητούνται μέχρι σήμερα.

Στην αντίθετη περίπτωση, φοβούμαι ότι τίποτα δεν θα επιλυθεί, όπως ουσιαστικά δεν επιλύεται, παρά τις καλές προθέσεις, με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο. Τα προβλήματα διαιωνίζονται,

οι επιτυχόντες στο διαγωνισμό και μη διορισθέντες θα διαμαρτύρονται, οι αναπληρωτές θα διαμαρτύρονται, οι οξύντες, οι εντάσεις και οι πικρίες στο χώρο της εκπαίδευσης παραμένουν και αυτά δεν αποτελούν καλή πρώτη ύλη για μία καλή εκπαίδευση στην πατρίδα μας. Τα προβλήματα και η αίσθηση του αδιεξόδου εξακολουθούν να υφίστανται και η απουσία του κοινωνικού διαλόγου είναι εμφανής.

Κλείνοντας, θα ήθελα να πω ότι για τους λόγους αυτούς, το νομοσχέδιο που συζητάμε δεν δίνει συνολική και συνολικά αποδεκτή λύση στο θέμα του τρόπου πρόσληψης των εκπαιδευτικών και γι' αυτό δεν το ψηφίζουμε. Το καταψηφίζουμε.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο κ. Ψαχαρόπουλος έχει το λόγο για δέκα λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΨΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Λυπούμαι, αλλά θα καταψηφίσω το νομοσχέδιο, για έναν πάρα πολύ απλό λόγο. Αντί να ασχοληθεί με τα πραγματικά και ουσιαστικά προβλήματα που όλοι ομολογούμε ότι έχει το εθνικό εκπαιδευτικό σύστημα, κύριε Υπουργέ, το νομοσχέδιο ασχολείται με λεπτομέρειες στον κύβο.

Τι εννοούμε "ουσιαστικά εκπαιδευτικά θέματα" και ποιες είναι οι λεπτομέρειες. Ας αρχίσουμε από τις λεπτομέρειες. Οι λεπτομέρειες είναι ότι με μόρια, μονάδες, αλγορίθμους ετών προϋπηρεσίας κλπ. μπορούμε να βελτιώσουμε το εκπαιδευτικό σύστημα. Αυτό δεν είναι το ζητούμενο. Το ζητούμενο είναι πώς θα βελτιώσουμε τη μάθηση, την επίδοση των μαθητών, των φοιτητών στα διάφορα μαθήματα, πως θα βελτιώσουμε την ποιότητα της εκπαίδευσης. Αυτό ούτε καν το αγγίζει το νομοσχέδιο.

Και να σας φέρω ένα παράδειγμα. Ελπίζετε ότι αν περάσει αυτός ο νόμος -που μάλλον θα περάσει, δεδομένου ότι έχετε την Πλειοψηφία- θα λυθεί το πρόβλημα των καθηγητών πληροφορικής. Σας εγγυώμαι -και βάζω προσωπικό στοίχημα με οποιονδήποτε- ότι και να περάσει ο νόμος, δεν πρόκειται να βελτιωθεί αυτό το πρόβλημα που αντιμετωπίζει το εθνικό εκπαιδευτικό μας σύστημα, για έναν πάρα πολύ απλό λόγο. Αν ένας είναι πραγματικά πολύ καλός στην πληροφορική, θα γίνει ανάρπαστος από μία χρηματιστηριακή εταιρεία, η οποία θα τον πληρώσει τέσσερις, πέντε, ίσως και δέκα φορές παραπάνω απ' όσο θα μπορούσε να τον πληρώσει το ελληνικό δημόσιο. Οπότε, αν προσλάβετε, με το μηχανιστικό αυτόν τρόπο που περιγράφετε στο νομοσχέδιο, κάποιον καθηγητή πληροφορικής, αυτός μάλλον δεν θα είναι ο καλύτερος. Από την άλλη μεριά θα υπάρχουν ασφαλώς ταλέντα δασκάλων πληροφορικής, που δεν έχουν μερικά από τα προσόντα για να πάρουν μόρια και παρ' όλο που έχουν πραγματικό ενδιαφέρον να διδάξουν το συγκεκριμένο μάθημα, θα μείνουν απ' έξω. Πρέπει να υπάρχει κάποιος άλλος τρόπος πρόσληψης και θα έλθω σ' αυτό.

Το βασικό πρόβλημα το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι ότι το κράτος υπεισέρχεται πάρα πολύ και προσπαθεί να ρυθμίσει όλες τις λεπτομέρειες του εκπαιδευτικού συστήματος, ευελπιστώντας ότι έτσι θα βελτιωθούν τα πράγματα στην παιδεία. Δυστυχώς το κράτος είναι αδύναμο να κάνει τόσα πολλά πράγματα, από την άμυνα μέχρι το πως θα διοριστεί κάποιος στην παιδεία.

Το κλειδί, κατά τη γνώμη μου -όχι μόνο τη δική μου, αλλά και διεθνώς- για να βελτιωθεί ένα εκπαιδευτικό σύστημα είναι να εισαχθεί κάποιο στοιχείο ανταγωνισμού. Ο μεν καθηγητής των θρησκευτικών δεν έχει ίσως άλλη εκλογή από το να πάει στο ΑΣΕΠ και να διοριστεί στο σχολείο, αλλά ο καθηγητής πληροφορικής πρέπει να έχει κάποιο κίνητρο ότι θα πάρει παραπάνω, δεν θα πάρει δηλαδή τον ίδιο μισθό με τον καθηγητή των θρησκευτικών. Αυτό μπορεί να ηχεί παράξενα σε μερικούς, αλλά είναι μία πραγματικότητα της ζωής.

Πώς θα μπορούσαν να βελτιωθούν τα πράγματα; Θα βελτιωθούν, εισάγοντας κάποιο στοιχείο ανταγωνισμού, αφαιρώντας μερικές από τις λειτουργίες που έχει το κράτος π.χ. να ανεβοκατεβάζει τις βάσεις για να χωρέσουν στον Προκρούστη τα παιδιά που μπορεί να πληρώσει το δημόσιο για την πανεπιστημιακή εκπαίδευση, γιατί μόνο το κράτος, μπορεί "να πληρώνει γι' αυτήν".

Τι παράδειγμα θα μπορούσα να δώσω για να παίζει ο υπερβολικός ρόλος του κράτους στην εκπαίδευση; Ένα πρώτο παράδειγμα είναι μερικά από τα χρήματα που διαθέτει κατ'ευθείαν στην εκπαίδευση τώρα να τα δώσετε στις οικογένειες των παιδιών να διαλέξουν αυτές που θέλουν να πάνε τα παιδιά, τι κλάδο θέλουν να ακολουθήσουν, σε τι είδος σχολείου θέλουν να πάνε, ιδιωτικό ή δημόσιο, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό.

Σύμφωνα με τον καθηγητή Μπέκερ του Πανεπιστημίου του Σικάγο που είναι αυθεντία στα θέματα της εκπαιδευτικής πολιτικής, η μόνη ελπίδα των φτωχών να έχουν μία καλύτερη ποιότητα εκπαίδευσης είναι να τους δοθεί η επιλογή να το κάνουν. Όπως ξέρετε στην Αμερική και σε πολλά άλλα μέρη του κόσμου όπως στην Ολλανδία, ύστερα από πάρα πολλά πειράματα αυτά η πολιτική εφαρμόζεται ήδη. Υπάρχουν πολλοί τρόποι να γίνει αυτό, δίνοντας στα παιδιά ή στις οικογένειες ένα κουπόνι να το ξοδέψουν αυτοί όπου θέλουν, αντί να το ξοδέψετε εσείς, και να αφήσετε ένα σχολείο να αποφασίσει ποιο καθηγητή θα πάρει και ιδίως το τι θα τον πληρώσει.

Υπάρχει μία μεγάλη κίνηση στο εξωτερικό, η οποία λέγεται charter schools -δεν ξέρω πως να το μεταφράσω στα ελληνικά- όπου το Υπουργείο, αντι να δίνει τα χρήματα στα παιδιά τα δίνει στο σχολείο. Λέει "εκείνο που θέλω είναι να μου παραδώσεις ένα ορισμένο εκπαιδευτικό αποτέλεσμα". Πώς ορίζεται το εκπαιδευτικό αποτέλεσμα; Επίδοιο τάδε σε αυτά τα μαθήματα του τάδε ή να εισαχθούν τόσοι στο πανεπιστήμιο. Υπάρχουν διάφορα κριτήρια. Λέει "δεν με ενδιαφέρει πως θα το κάνεις, δεν με ενδιαφέρει από ποια βιβλία θα διδάξεις, δεν με ενδιαφέρει να ορίσω τη διδασχέσια ύλη, δεν με ενδιαφέρει να ορίσω το σίλαβους, το κουρικόουλουμ, το ακριβές ωράριο. Θέλω αποτελέσματα, αντί input".

Φυσικά εισάγω καινά δαιμόνια, αλλά θα ήθελα να φέρουμε στη συζήτηση στη Βουλή, έξω από τα κουτάκια που είμαστε συνηθισμένοι. Σας παρακαλώ να σκεφθείτε και λίγο δεξιά και αριστερά, να ευρύνουμε λίγο το κύκλο γιατί μένοντας μέσα στο κουτί δεν κάνουμε τίποτα.

Παναγιυρίζουμε για την είσοδό μας στην ONE που είναι μόνο μία αρχή μιας δύσκολης περιόδου προσαρμογής, όπου το εκπαιδευτικό σύστημα θα παίξει τον κύριο ρόλο για το αν θα ανταπεξέλθουμε ή όχι στον ανταγωνισμό που έρχεται. Δεν μπορούμε να μπορούμε σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον, έχοντας στον κύριο τομέα της χώρας τη παιδεία, ένα μονοπώλιο του κράτους. Παρακαλώ διευρύνετε τον κύκλο.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ)

Ο κάθε Υπουργός έρχεται με καλή προαίρεση και κάνει μία μεταρρύθμιση. Ο προηγούμενος Υπουργός πολύ καλά έκανε και έκανε αυτήν τη μεταρρύθμιση, που όπως είπε η κ. Δαμανάκη έχει πολλά θετικά, όπως παραδείγματος χάρη η κατάργηση της επιτηρίδας. Το μόνο πρόβλημα είναι ότι δεν πήγατε πολύ βαθιά, κύριε Αρσένη. Δεν μπορέσατε λόγω του πολιτικού κόστους να κάνετε ακόμα μία μεγαλύτερη τομή σε αυτά τα πράγματα.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΑΡΣΕΝΗΣ : Στη Νέα Δημοκρατία αυτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΨΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ : Ο προπροηγούμενος Υπουργός, ο κ. Παπανδρέου είχε επίσης πολύ καλές διαθέσεις και ίσως να μην το ξέρετε πολλοί, αλλά παρήγγειλε μία έκθεση για το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα σε εμπειρογνώμονες του ΟΟΣΑ η οποία παρεδόθη.

Υπάρχουν πολλά αντίτυπα ακόμη στο γραφείο του. Αν θέλετε να φρεσκάρετε το μυαλό σας, μπορείτε να πάρετε όσα αντίτυπα θέλετε αυτής της έκθεσης στα ελληνικά ή στα αγγλικά από την κ. Τσάκωνα στο γραφείο του κ. Παπανδρέου. Λέει πάρα πολλά ωραία πράγματα που πρέπει να γίνουν στο εκπαιδευτικό. Αλλά για κάποιο λόγο η μελέτη αυτή, όπως πολλές άλλες, μπήκε στο χρονοντούλαπο και δεν αξιοποιήθηκε, ούτε από σας κύριε Αρσένη. Βγάλτε την λοιπόν, ξεσκονίστε την λίγο γιατί αξίζει τον κόπο να την δείτε. Γι' αυτούς τους λόγους θα καταψηφίσω το νομοσχέδιο γιατί νομίζω ότι ασχολείται με μπαλώματα και όχι με την ουσία του προβλήματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής) : Ο κ. Αρσένης έχει το λόγο.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΑΡΣΕΝΗΣ : Κύριε Πρόεδρε, οι ρυθμίσεις που εισάγονται με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο ουσιαστικά αντrepουν το πλαίσιο που ίσχυσε κατά τη διεξαγωγή του διαγωνισμού του ΑΣΕΠ το 1998 και βάση του οποίου είχε προκηρυχθεί ο διαγωνισμός του ΑΣΕΠ για το 2000.

Σας υπενθυμίζω ότι ο διαγωνισμός του ΑΣΕΠ για το 2000 είχε ήδη προκηρυχθεί προ των εκλογών. Είχε οριστεί ημερομηνία του διαγωνισμού αυτού τέλη Μαΐου και είχαν ήδη υποβάλει πολλοί υποψήφιοι τις αιτήσεις τους για συμμετοχή σ' αυτόν το διαγωνισμό. Αλλαγή ενός συστήματος, και μάλιστα όταν το σύστημα αυτό βρίσκεται στο στάδιο της εφαρμογής του, επιβάλλεται να γίνει μόνον όταν συντρέχουν ιδιαίτερα σημαντικοί λόγοι.

Οφείλω να πω ότι, εγώ τουλάχιστον, δεν έχω πειστεί ότι συντρέχουν λόγοι για να αλλάξει το πλαίσιο το οποίο έχει νομοθετηθεί με τον 2525 και είχα προτείνει και στον κύριο Πρωθυπουργό και στον Υπουργό Παιδείας να προχωρήσει, όπως είχε προγραμματιστεί από την προηγούμενη κυβέρνηση ο διαγωνισμός, χωρίς καμία αλλαγή. Λυπούμαι που δεν εισακούστηκα. Δεν έχω πειστεί ότι συντρέχουν ιδιαίτερα σημαντικοί λόγοι για να αλλάξει τώρα, μετά τις εκλογές, ένα σύστημα το οποίο απέδωσε στο παρελθόν και νομίζω ότι θα μπορούσε να αποδώσει και σήμερα.

Το επιχείρημα ότι δεν υπήρχε χρόνος για να διεξαχθεί ο διαγωνισμός το Μάιο και να διοριστούν στην αρχή του σχολικού έτους οι επιτυχόντες δεν ευσταθεί. Έχουμε την εμπειρία του 1998. Θα μπορούσε να είχε γίνει ο διαγωνισμός το Μάιο. Τα αποτελέσματα θα είχαν βγει εγκαίρως και απ' αυτήν τη λίστα θα μπορούσαν να διοριστούν, έστω και προσωρινά, μέχρις ότου οριστικοποιηθεί η λίστα και δεν θα υπήρχε κανένα πρόβλημα.

Εδώ πρέπει να πούμε ανοικτά περί τίνος πρόκειται. Πίεσαν οι λεγόμενοι επιτυχόντες στο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ το 1998 να ισχύσει η λίστα αυτή και για τρίτη χρονιά. Αυτό, όμως, καταστρατηγεί το πνεύμα του διαγωνισμού. Ο νόμος λέει ότι ο διαγωνισμός γίνεται κάθε δύο χρόνια και από τη λίστα αυτή προλαμβάνονται δύο φορές, για δύο σχολικές χρονιές οι επιτυχόντες.

Εάν αρχίσουμε να ενδίδουμε σε πιέσεις οργανωμένων μειοψηφιών και να αλλάζουμε το σύστημα αυτό, φοβάμαι ότι δίνουμε ένα κακό μήνυμα προς τα έξω. Ότι είμαστε ανοικτοί σε πιέσεις και ενδίδουμε σε πιέσεις. Αλλάζουμε ένα σύστημα χωρίς να δικαιολογούμε γιατί αλλάζει το σύστημα αυτό.

Εν πάση περιπτώσει, με την πράξη νομοθετικού περιεχομένου, η κατάσταση έχει αλλάξει. Υπάρχει τώρα μια άλλη πραγματικότητα και είναι μέσα σ' αυτό το πλαίσιο που θέλω να κάνω ορισμένα σχόλια για το νομοσχέδιο που είναι υπό συζήτηση.

Η πρώτη μου παρατήρηση αφορά τον κλειστό αριθμό των επιτυχόντων για το διαγωνισμό. Αυτό θα ήταν ορθό σύστημα αν θα μπορούσαμε να προγραμματίσουμε ακριβώς ποια θα είναι τα κενά τα επόμενα τρία χρόνια.

Κύριε Υπουργέ, δεν μπορείτε να προγραμματίσετε σε αυτήν τη βάση. Δεν ξέρουμε αυτήν τη στιγμή, και δεν υπάρχει τρόπος να βρούμε, πόσοι θα συνταξιοδοτηθούν τα επόμενα τρία χρόνια. Δεν ξέρουμε πόσα ολοήμερα σχολεία θα δημιουργηθούν ακριβώς τα τρία επόμενα χρόνια. Δεν ξέρουμε πώς, ως αποτέλεσμα συγχωνεύσεων σχολείων, θα έχουμε πλεονάσματα ή ελλείμματα δασκάλων και καθηγητών σε διάφορα σχολεία. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, οι υπηρεσίες ευλόγως θα μας δώσουν ένα σχετικά χαμηλό αριθμό αναγκών για τα επόμενα τρία χρόνια. Το αποτέλεσμα είναι ότι θα πάρουμε, κατά πάσα πιθανότητα, λιγότερους απ' ό,τι θα χρειαζομαστε τα τρία επόμενα χρόνια από το διαγωνισμό και τα κενά θα καλυφθούν με αναπληρωτές. Μα, το όλο σύστημα είναι ακριβώς σχεδιασμένο για να μειωθεί ο αριθμός των αναπληρωτών που θα καλύπτουν μόνο εξαιρετικές περιπτώσεις και τα πραγματικά κενά θα καλύπτονται με διορισμούς από τους επιτυχόντες. Το σύστημα, λοιπόν, του ανοιχτού διαγωνισμού που είχαμε και που υπάρχει με το ισχύον σύστημα είναι ένα καλύτερο σύστημα, διότι δίνει την ευχέρεια στο δημόσιο να αντλεί από μία λίστα επιτυχόντων, κατά σειρά προτεραιότητας, αυτούς που κάθε χρονιά χρειάζεται. Θα πρότεινα, λοιπόν, να μη γίνει αλλαγή στο ισχύον καθεστώς του ανοιχτού διαγωνισμού.

Η δεύτερη παρατήρησή μου αφορά τη βαθμολογία των επι-

τυχόντων. Ένας ο οποίος παίρνει δώδεκα μέσο όρο με άριστα το είκοσι θεωρείται επιτυχών. Αυτό είναι λίγο προκλητικό για ένα υποψήφιο καθηγητή. Δεν καταλαβαίνω γιατί μειώνουμε τη βάση που υπάρχει σήμερα από το δεκατέσσερα στο δώδεκα. Γιατί το κάνουμε αυτό; Για να αυξήσουμε τον αριθμό των επιτυχόντων; Μα, από τους εβδομήντα χιλιάδες περίπου εκπαιδευτικούς οι οποίοι θα πάρουν μέρος σε αυτό το διαγωνισμό, νομίζω ότι θα βρεθεί ένας ικανός αριθμός ο οποίος θα πάρει το δεκατέσσερα. Η έκπτωση η οποία γίνεται από το δεκατέσσερα στο δώδεκα δεν έχει ιδιαίτερο νόημα και νομίζω ότι σε τελευταία ανάλυση είναι και προσβλητικό μέτρο για τον εκπαιδευτικό και για το εκπαιδευτικό σύστημα. Προτείνω, λοιπόν, να απαλειφθεί αυτός ο όρος.

Πηγαίνω τώρα στο θέμα της μοριοδότησης. Τα μόρια αυτά υποτίθεται ότι εάν τα έχει ένας υποψήφιος βελτιώνουν την ποιότητά του. Αν είναι έτσι τότε αυτό θα φανεί στα αποτελέσματα του διαγωνισμού. Ένας υποψήφιος που έχει διδακτική εμπειρία, που ήταν καλύτερος φοιτητής, αν αυτά είναι βάσιμα κριτήρια, αυτά θα του δώσουν τα εφόδια να έχει έναν καλύτερο βαθμό στο διαγωνισμό. Σε καλύτερη περίπτωση, τουλάχιστον θεωρητικά, αυτά τα μόρια δεν χρειάζονται. Αλλά στην πραγματικότητα, όμως, τα μόρια μπορεί να έχουν και αρνητικές συνέπειες.

Πρώτον, όσον αφορά το βαθμό του πτυχίου δεν υπάρχει συγκρισιμότητα. Πώς θα συγκρίνετε το βαθμό πτυχίου αποφοίτου του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων το 1985 με το βαθμό πτυχίου του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1998 και το βαθμό πτυχίου πανεπιστημίου της Ρουμανίας. Δεν υπάρχει συγκρισιμότητα. Και νομίζω ότι, πέρα από αυτό το στοιχείο θα υπάρξει βαθμοθηρία μέσα στα πανεπιστήμια και αυτό θα έχει αρνητικές επιπτώσεις μέσα στα πανεπιστήμια, χωρίς ουσιαστικά να βελτιώνει την ποιότητα της επιλογής των υποψηφίων.

Η βασική μου όμως αντίρρηση στις προτάσεις, τις οποίες κάνετε είναι η μοριοδότηση της προϋπηρεσίας. Η μοριοδότηση της προϋπηρεσίας στον ν.2525 ήταν για να διευκολύνει μεταβατικά τους αναπληρωτές οι οποίοι παίρνουν μέρος στο διαγωνισμό. Μακροχρόνια όμως δεν πρέπει να υπάρχει προϋπηρεσία, και μάλιστα στο δημόσιο, στον υποψήφιο εκπαιδευτικό. Όταν θα πάρει το πτυχίο του πανεπιστημίου και επιθυμεί να γίνει εκπαιδευτικός θα πρέπει, ο καλός τουλάχιστον υποψήφιος, να πάρει μέρος στο διαγωνισμό χωρίς ιδιαίτερη προϋπηρεσία.

Θα πρότεινα λοιπόν, η προϋπηρεσία στο εκπαιδευτικό σύστημα ή εκτός του εκπαιδευτικού συστήματος όπως το έχετε, να μη λαμβάνεται υπόψη. Αλλά, αν επιμένετε σε αυτήν τη ρύθμιση, τουλάχιστον μειώστε το ποσοστό των μορίων. Τα μόρια τα οποία δίνετε για την προϋπηρεσία είναι υπερβολικά. Έτσι, όπως σας είπε και ο κ. Ανθόπουλος, ένας ιδιαίτερα μέτριος υποψήφιος που θα πάρει έντεκα και δώδεκα στις εξετάσεις, με προϋπηρεσία δέκα ετών παραδείγματος χάρι στον ΟΑΕΔ ή σε άλλα συστήματα εκτός των εκπαιδευτικών σχολείων, θα προτιμηθεί και είναι βέβαιο ότι θα μπει από τον καλό υποψήφιο ο οποίος θα γράψει για δέκα επτά ή για δέκα οκτώ.

Νομίζω ότι δεν πρέπει να έχουμε αυτά τα στοιχεία και προτείνω να μειώσετε σημαντικά τα μόρια σε αυτήν την περίπτωση και, εν πάση περιπτώσει, να περιορισθούν αυτά τα μόρια για υπηρεσία στα δημόσια σχολεία και στα αναγνωρισμένα ιδιωτικά σχολεία. Δεν βλέπω το λόγο η εκπαίδευση η οποία γίνεται έξω από το εκπαιδευτικό σύστημα, στα προγράμματα του ΟΑΕΔ κλπ., να λαμβάνονται υπόψη.

Θα ζητούσα λοιπόν, κύριε Υπουργέ, να λάβετε υπόψη αυτές τις προτάσεις. Θα περιμένω τις παρατηρήσεις σας και θα σχολιάσω τα θέματα όταν θα έλθουμε στην επιμέρους συζήτηση αυτού του άρθρου. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Η κ. Μπενάκη έχει το λόγο.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Δ' Αντιπρόεδρος της Βου - λής): Κύριοι συνάδελφοι, έπειτα και από όσα άκουσα από τον τελευταίο ομιλητή κ. Αρσένη, δεν διστάζω να υποστηρίξω, με λύπη μου βέβαια, ότι η εικόνα που παρουσιάζουμε ως χώρα στα θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής, είναι πραγματικά τραγική.

Το θέαμα της κυβερνητικής παράταξης που είχε την Κυβέρνηση προηγουμένως και την έχει και τώρα στα θέματα της παι-

δείας, είναι μια συνεχής παλινωδία, μια ασυγχώρητη προχειρότητα, μια απαράδεκτη επιπολαιότητα στα θέματα παιδείας, τα οποία μας εκθέτουν ανεπανόρθωτα.

Όταν ήρθε αυτό το νομοσχέδιο του κ. Ευθυμίου και διάβαζα ορισμένες ρυθμίσεις στο πολύ περιορισμένο θέμα του διαγωνισμού του ΑΣΕΠ και της πρόσληψης των εκπαιδευτικών - γιατί η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση είναι ένα τεράστιο θέμα- είπα ότι έχει και ορισμένα καλά στοιχεία, καλά στοιχεία τα οποία εμείς ως Νέα Δημοκρατία τα είχαμε προτείνει. Όταν ελαμβάνοντο αυτά τα μέτρα από την προηγούμενη ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας από τους κυρίους Αρσένη και Ανθόπουλο όταν ψηφίζονταν οι σχετικοί νόμοι, δηλαδή, είχαμε πει κάντε έτσι αυτόν το διαγωνισμό, υιοθετήστε αυτό το σύστημα επιλογής, ρυθμίστε έτσι τα θέματα των αναπληρωτών κ.λπ, αλλά βεβαίως εκώφευσαν.

Όταν, λοιπόν, το διάβασα και είδα ότι ο κ. Ευθυμίου κάποιο θετικό βήμα κάνει προς αυτήν την κατεύθυνση, άρχισα να σκέφτομαι μήπως θα έπρεπε να το υποστηρίξουμε.

Ακούγοντας όμως τώρα την κριτική του κ. Ανθόπουλου και του κ. Αρσένη, οι οποίοι είναι καλύτερα σε θέση να εκτιμήσουν τις μελλοντικές επιπτώσεις του συστήματός τους και βλέποντας σε τι μπορεί να οδηγήσουν οι δήθεν διορθωτικές και πυροσβεστικές παρεμβάσεις του κ. Ευθυμίου, έφθασα πραγματικά, κύριοι συνάδελφοι, σε απόγνωση. Και βρισκόμαστε όλοι μας Συμπολίτευση και Αντιπολίτευση σε απόγνωση. Τι να κάνουμε δηλαδή; Να υποστηρίξουμε παρεμβάσεις που ενδέχεται να οδηγήσουν στο χάος, το οποίο ήδη περιέγραψαν οι δύο προλαλήσαντες προηγούμενοι Υπουργοί της Κυβέρνησης; Να εμμένουμε στο παλιό σύστημα του οποίου τις συνέπειες τις ζήσαμε οι ίδιοι κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού του ΑΣΕΠ, αλλά και με τους αναπληρωτές; Τι να κάνουμε, κύριοι συνάδελφοι; Βρισκόμαστε πραγματικά σε ένα αδιέξοδο. Και αυτό οφείλεται στο ότι η κυβερνητική παράταξη -και μιλάω συνολικά διότι η ίδια ήταν και πριν, η ίδια είναι και τώρα, τα πρόσωπα άλλαξαν- δημιουργήσε μια πραγματικά χαώδη κατάσταση στην παιδεία, μια εκρηκτική κατάσταση την οποία προσπαθούν οι εκάστοτε Υπουργοί να αντιμετωπίσουν. Ο κύριος Υπουργός ανέλαβε, όπως κατάλαβα εν είδει πυροσβέστου- παρέλαβε επίσης εκ κληρονομίας το ανεξήγητο πραγματικά πνεύμα ακαμψίας, αδιαλλαξίας και έλλειψης διαλόγου των προκατόχων του- και προσπαθεί με μπαλώματα, με δήθεν διορθώσεις, με κάποιους συμβιβασμούς και μικροϋποχωρήσεις να περάσει ένα ορισμένο διάστημα. Δεν κάνει εκπαιδευτική πολιτική, κύριοι συνάδελφοι. Και ακριβώς αυτός είναι ο βασικός λόγος που καταψηφίζουμε την αρχή αυτού του νομοσχεδίου, παρά την υιοθέτηση ορισμένων προτάσεων που η ίδια η Νέα Δημοκρατία είχε κάνει από την αρχή -αν είχαν γίνει δεκτές οι προτάσεις μας από την αρχή και είχαν μπει στο αρχικό σύστημα ούτε σ' αυτό το χάλι θα είχαμε φθάσει που φθάσαμε, ούτε θα χρειαζόνταν αυτές οι παρεμβάσεις τώρα- αλλά και διότι δεν μπορούμε να υποστηρίξουμε ένα διορθωτικό νομοθέτημα που κρύβει κυριολεκτικά την πραγματική θέση του Υπουργείου Παιδείας. Διότι, ας μην κρυβόμαστε, αυτήν τη στιγμή έχουμε ένα Υπουργείο Παιδείας, μια ηγεσία η οποία πρέπει να διακείται συμπαθώς προς την προηγούμενη ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, δηλαδή, του κ. Γεωργίου Παπανδρέου, της οποίας τις πρωτοβουλίες ξήλωσε μια προς μια η επόμενη ηγεσία του κ. Αρσένη και του κ. Ανθόπουλου. Ο κ. Πετσάλνικος μάλιστα, που ήταν επί κ. Παπανδρέου, συνεργάτης και υπεύθυνος Υπουργός, είναι τώρα στο Υπουργείο. Ε, τι θα κάνουμε, κύριοι συνάδελφοι στα θέματα της παιδείας μέσα σ' αυτήν τη Βουλή; Έτσι θα αγόμεθα και θα φερόμεθα από τις ξαφνικές πρωτοβουλίες και μεταρρυθμιστικές εμπνεύσεις του κάθε Υπουργού που ξηλώνει τον προηγούμενο και δημιουργεί νέα προβλήματα για να έρθει ο επόμενος και να ξανά ξηλώνει τα προηγούμενα;

Έρχομαι τώρα σε κάποιες παρατηρήσεις. Βέβαια, βρισκόμαστε πάλι προ εκπτώσεων. Και το θέμα των εκπτώσεων και τον κίνδυνο που έψεξε ο κ. Ανθόπουλος απευθυνόμενος προς τον Υπουργό, πρέπει να το ζυγίζει και να τον υπολογίζει πρώτα για τον εαυτό του και για το προηγούμενο Υπουργείο που άρχισε τις εκπτώσεις από την επομένη της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Τι να σας πω; Το ό,τι πήρε τη βαθμολογία της Β' λυκείου

και είπε ότι θα μετράει μόνο αν είναι θετική; Τις αλληπάλληλες εκπώσεις στην ύλη των εξετάσεων; Τώρα ήρθαμε στη ματαίωση του περιήμου τέστ δεξιοτήτων το οποίο προπαγάνδιζε τόσο πολύ η προηγούμενη ηγεσία. Και τώρα ερχόμαστε σε ένα φαινόμενο διορθώσεων του προηγούμενου καθεστώτος, διορθώσεων οι οποίες θα ήταν ανώφελες, δεν θα χρειαζόντουσαν να γίνουν εάν δεν είχαν γίνει προηγούμενα λάθη. Ας δούμε τώρα τι γίνεται: Στην περιήμη χρονική διάρκεια του πίνακα του ΑΣΕΠ έγινε μια παλινδρόμηση ανευ προηγούμενου.

Ήταν τέλος του 2000, ήλθε στα μέσα του 2000, τώρα ξαναπηγαίνει στο τέλος του 2000 και θα έχει λείψει τις συνέπειες που μας είπαν οι προηγούμενοι Υπουργοί. Μεταθέτει το νομοσχέδιο το διαγωνισμό του ΑΣΕΠ και μειώνει και τη βάση, όπως είδαμε. Τι θα συμβεί, κύριοι συνάδελφοι, στο τέλος; Ότι μετά τον καινούριο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ ακόμα και με τα καινούρια κριτήρια που βάζει μέσα, που δεν ξέρουμε σε τι αποτελέσματα θα οδηγήσουν, θα ξαναβρεθούμε σε ένα καθεστώς επιτυχόντων και μη διοριζομένων, διοριστέων και μη διοριζομένων οι οποίοι θα εξακολουθήσουν να χτυπάνε συνεχώς την πόρτα του Υπουργείου Παιδείας.

Υπάρχει η προσθήκη των μορίων, την οποία εμείς είχαμε υποστηρίξει ενθέρμως αλλά δεν την είχαμε υποστηρίξει πρώτον κατ' αυτόν τον τρόπο και εν πάση περιπτώσει την είχαμε συνδυάσει με ένα άλλο διαγωνισμό, ένα διαγωνισμό διαφορετικού περιεχομένου, ο οποίος θα έδινε την πραγματική εικόνα της διδακτικής ικανότητας του υποψηφίου εκπαιδευτικού.

Κύριοι συνάδελφοι, είναι βέβαιον ότι και με αυτές τις διορθωτικές παρεμβάσεις η κατάσταση που θα έχουμε στην παιδεία θα είναι πάλι δυσόλινη και η συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς θα είναι προβληματική. Αφήνω δε τι θα αντιμετωπίσουμε, όταν το Υπουργείο Παιδείας αποφασίσει να μπει και στην καρδιά της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, που είναι το σύστημα των εξετάσεων, το σύστημα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και ο αριθμός των εξεταζομένων μαθημάτων.

Έγινε σύμπτωση τώρα του χρόνου των εξετάσεων, στον αριθμό των μαθημάτων δεν έγινε, εγώ είμαι βέβαιη ότι θα γίνει και το δεύτερο. Και βλέπω, υποψιάζομαι και ερωτώ τους κυρίους Υπουργούς, τι προοιωνίζουν οι δύο τελευταίες παράγραφοι αυτού του νομοσχεδίου, που ως προς τα εσπερινά λύκεια και ως προς τα ΤΕΕ δημιουργούν δύο κατηγορίες τρόπου αποφοίτησης: Εκείνων οι οποίοι θα δώσουν εξετάσεις για την τριτοβάθμια εκπαίδευση και εκείνων που θα δώσουν άλλες εξετάσεις, θα προσέλθουν σε ένα άλλο σύστημα επιλογής που θα τους δώσει μόνο το απολυτήριο του συγκεκριμένου λυκείου. Είναι η παράγραφος 9 για τα εσπερινά λύκεια και η παράγραφος 10. Μήπως και αυτό προοιωνίζει άλλη υιοθέτηση παρομοίας πρότασης της Νέας Δημοκρατίας, η οποία υποστηρίζει ότι δεν είναι δυνατόν να υποχρεώσουμε το σύμπαν της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του ενιαίου λυκείου να πηγαίνει στο πανεπιστήμιο και ανάλογα με αυτές τις εξετάσεις να κρίνεται η επίδοσή του; Διότι εμείς λέμε ότι πρέπει να γίνονται δύο ξεχωριστές επιλογές με τις γενικές εξετάσεις και με το απολυτήριο του λυκείου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ούτε τη φιλοσοφία του κυρίου Υπουργού ακούσαμε που ζήτησε ο κ. Ανθόπουλος ούτε την τοποθέτησή του απέναντι στην εκπαιδευτική πολιτική δεν έχουμε ακούσει μέχρι στιγμής. Θα δούμε τι θα πει όταν μιλήσει. Ένα είναι γεγονός. Ότι βρισκόμαστε προ αθεραπύτων πειραματισμών στην εκπαίδευση. Και δυστυχώς όχι μόνο δεν μπορούμε να ψηφίσουμε τέτοιου είδους νομοθετήματα αλλά είμαστε υποχρεωμένοι να κρούσουμε και πάλι τον κώδωνα του κινδύνου, όπως το είχαμε κάνει απαρχής.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Κολιοπάνος έρχο το λόγο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΙΟΠΑΝΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα είμαι άλλωστε πάρα πολύ σύντομος. Θα κάνω μία και μόνη αναφορά-παράτηρηση.

Ήταν επόμενο, λόγω των περιορισμένου αντικειμένου αυτού του σχεδίου νόμου οι εισηγητές και οι συνάδελφοι ομιλητές να κάνουν αναφορές σε γενικότερα ζητήματα της παιδείας.

Έτσι, λοιπόν, ο εκλεκτός συνάδελφος εισηγητής της Μειοψη-

φίας της Νέας Δημοκρατίας κ. Σπηλιόπουλος είπε ότι "στον τομέα παραγωγής αιθουσών, κτιριακής υποδομής, δεν έγινε τίποτα, με αποτέλεσμα να λείπουν δεκαπέντε χιλιάδες αίθουσες, παρά το γεγονός ότι από το 1991 μέχρι σήμερα έχουν κλείσει εννιακόσια σχολεία".

Θέλω λοιπόν να πω το εξής: Πρώτον, το γεγονός ότι έχουν κλείσει αρκετά σχολεία είναι μία από τις αιτίες, αν όχι η βασικότερη, που γεννά ανάγκες δημιουργίας άλλων σχολείων σε άλλες περιοχές διότι απλούστατα γίνονται πλέον μετακινήσεις μαθητών και εικονικές δηλώσεις κατοικίας.

Το δεύτερο που θέλω να σημειώσω είναι ότι κατά το διάστημα 1996-1999 το Υπουργείο Παιδείας με τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων πέτυχε μία μέση ετήσια παραγωγή αιθουσών που ξεπερνάει τις χιλίες εκατό αίθουσες όταν την περίοδο 1990-1993 της Νέας Δημοκρατίας αυτός ο αντίστοιχος μέσος όρος παραγωγής αιθουσών ήταν τριακόσιες το χρόνο. Γι' αυτό είναι βάσιμη η ελπίδα ότι με αυτόν το ρυθμό μέχρι το 2002 θα έχει αντιμετωπιστεί σε βαθμό πάνω από 80% το πρόβλημα της διπλής βάρδιας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Και εμείς ευχαριστούμε τον κ. Κολιοπάνο για τις πληροφορίες που μας έδωσε.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο για τριάντα λεπτά. Εξ αυτών όσα θέλετε εξαντλείτε.

ΠΕΤΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ (Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, όπως ορθά επισημάνθηκε από τους περισσότερους ομιλητές το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου έχει έναν πάρα πολύ ειδικό, περιορισμένο θα έλεγε κανείς, χαρακτήρα και επομένως δεν μπορεί κανείς να απαιτεί μέσω αυτού του πολύ ειδικού και συγκεκριμένου σχεδίου νόμου να δίνονται απαντήσεις στο σύνολο των θεμάτων που ετέθησαν για την εκπαίδευση και την παιδεία στη χώρα μας.

Ωστόσο, επειδή ακριβώς δεν είναι δυνατόν να μιλάμε αποσπασματικά και συγκεκριμένα εάν δεν το εντάξουμε σε ένα ορισμένο πλαίσιο, θα ήθελα και εγώ να δώσω μία κατεύθυνση πάνω στους προβληματισμούς που οδήγησαν και τη συγκεκριμένη επιλογή μας, αλλά και τις γενικές και σταθερές γραμμές που κατευθύνουν την εκπαιδευτική πολιτική της Κυβέρνησης.

Θα ήθελα να ξεκαθαρίσω ότι όλοι συμπέσαμε σε ένα καίρια διαπίστωση: ότι στο παρόν τοπίο και της παγκόσμιας εξέλιξης και ειδικότερα των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η χώρα μας, η εκπαίδευση αποκτά έναν καίριο διπλό ρόλο: Πρώτον, γίνεται ο κύριος μηχανισμός ανάπτυξης της χώρας.

Στις κοινωνίες της γνώσης και της πληροφορίας αλλάζει εντελώς το κέντρο βάρους της ανάπτυξης. Και αν θέλουμε μία Ελλάδα που να μπορεί όχι απλώς να σταθεί στην πρώτη ταχύτητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά να κερδίζει σταθερά ένα έδαφος μέσα στο διαρκώς ογκούμενο διεθνή ανταγωνισμό, τότε πρέπει να έχουμε απόλυτη συνειδηση ότι η εκπαίδευση είναι το κλειδί της ανάπτυξης της χώρας, είναι η μεγαλύτερη στρατηγική επένδυση στην οικονομία.

Αλλά από την άλλη μεριά κανείς δεν μπορεί να αγνοήσει ότι η εκπαίδευση σ' αυτό ακριβώς το τοπίο της παγκοσμιοποίησης πρέπει να διαφυλάξει ορισμένες ουσιαστικές, βαθιές, καίριες λειτουργίες που δεν είναι απλώς η κοινωνικοποίηση του νέου ανθρώπου, αλλά είναι ο εφοδιασμός του με εκείνα τα στοιχεία της αυτοτέλειάς του ως πολίτη, ο εφοδιασμός του με τα καίρια και ουσιαστικά στοιχεία της εθνικής ταυτότητας. Γιατί ακριβώς η συμμετοχή μας στο ευρωπαϊκό και διεθνές γίγνεσθαι είναι ισοδύναμη με το ότι μετέχουμε ισότιμα στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι. Και μετέχουμε ισότιμα επειδή ακριβώς εισερχόμαστε ως υπερήφανοι Έλληνες.

Και η διαφύλαξη αυτών των εθνικών ιδιαιτεροτήτων και χαρακτηριστικών, δηλαδή, η ανάπτυξη μέσω της παιδείας ενός ολόκληρου πλέγματος αξιών, ενός πλέγματος πολιτισμού είναι ακριβώς το δεύτερο σκέλος που πρέπει να υπηρετεί η ελληνική εκπαίδευση.

Όλα αυτά σημαίνουν βέβαια ότι στην εκπαίδευση κατ' εξοχήν πρέπει να κάνουμε πράξη αυτό με το οποίο όλοι επίσης συμφωνούμε ότι πρέπει, δηλαδή, κάθε πολιτική στην εκπαίδευση να είναι αποτέλεσμα μιας μεγάλης εθνικής συνεννόησης, μιας μεγά-

λης εθνικής συναίνεσης, η οποία δεν μπορεί να υλοποιηθεί παρά μόνο μέσα από ένα σοβαρό, γόνιμο και ουσιαστικό διάλογο.

Από αυτό το Βήμα ο Πρωθυπουργός της χώρας, ο κ. Κώστας Σημίτης, ξεκαθάρισε με απόλυτο τρόπο πώς αντιλαμβάνεται αυτή η Κυβέρνηση αυτήν την πορεία.

Ξεκαθάρισε ότι χρειάζεται να γίνει αυτός ο ουσιαστικός, ο θεσμοποιημένος διάλογος μέσα από το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας, που πρόσφατα θεσμοθετήθηκε και που όλοι μαζί πρέπει να βρούμε τις δυναμικές του κατευθύνσεις, από την ενεργοποίηση του διαλόγου των κομμάτων και ευρύτερα των φορέων μέσω της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής, αλλά και με την ανάπτυξη ενός πολύπλευρου διαλόγου όλων των πλευρών της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Θα έλεγα, όμως, ότι μαζί με την πορεία αυτού του συγκεκριμένου διαλόγου πρέπει να διαφυλάττουμε ένα ουσιαστικό για την εκπαίδευση: Να μιλάμε για την εκπαίδευση μέσα από όρους εκπαιδευτικούς. Δηλαδή να μην επιχειρούμε πάνω στην εκπαίδευση να υιοθετήσουμε προκρούστειες μεθόδους είτε σκοπιμότητας είτε ιδεοληψιών, οι οποίες δεν πηγάζουν, δεν υλοποιούνται, δεν επαληθεύονται μέσα στην παιδαγωγική και εκπαιδευτική πράξη. Διότι η ιδιосυγκρασία της εκπαίδευσης σε σχέση με οποιονδήποτε άλλον τομέα της δημόσιας ζωής είναι ότι η εκπαίδευση πραγματώνεται μέσω ανθρώπων επειδή απευθύνεται σε ανθρώπους.

Δεν μπορούμε, λοιπόν, στην εκπαίδευση να μη σκεφτόμαστε την αλυσίδα, την αλληλουχία που έχει το μαθητή, το μαθητευόμενο, το δάσκαλο και όλους εμάς μέσα σ' αυτήν τη διαδικασία να είμαστε όχι οι εξώθεν προκρούστες ή οι φύλακες ζωνών αγνότητας ή οι κήνορες και οι θεράποντες διάφορων ιδεών τις οποίες καλλιεργούμε στον εαυτό μας για την εκπαίδευση ή σε ένα ακόμα στενότερο κομματικό τίτλο, αλλά να έχουμε απόλυτη συνείδηση ότι ό,τι λέμε πρέπει να φανταζόμαστε ότι μετασχηματίζεται στην πιο λεπτή, στην πιο ευαίσθητη ανθρώπινη και κοινωνική διαδικασία που είναι η διαδικασία της εκπαίδευσης.

Γι' αυτό, λοιπόν, νομίζω ότι κάθε συζήτηση για την εκπαίδευση δεν πρέπει να έχει ούτε το δογματισμό ούτε το δραματικό χαρακτήρα ο οποίος καμιά φορά είναι χρήσιμος για να χρωματίζει το λόγο αλλά δεν είναι καθόλου χρήσιμος για να αποτυπώνει τις αληθείες μέσα στην εκπαιδευτική κοινότητα και στη σχολική ζωή.

Επίσης, θα έλεγα ότι στην εκπαίδευση πρέπει να έχουμε συνείδηση, όπως σε όλους τους θεσμούς ότι είναι μια διαρκής διαδικασία μεταρρύθμισης εξ ορισμού. Αυτή είναι η εκπαίδευση. Αλίμονο εάν η εκπαίδευση δεν έχει ως οργανικό της συστατικό τη διαρκή της εξέλιξη. Δεν υπάρχει, δηλαδή, ο σταθμός της άλφα μεταρρύθμισης και μετά το μεσοδιάστημα που θα οδηγήσει σε κάποια άλλη κάποια στιγμή. Η έννοια της εκπαίδευσης από τη φύση της, αυτός ο δυναμικός θεσμός που πρέπει να αρπάζει το μέλλον και το ενσωματώνει μέσα στις λειτουργίες του, σημαίνει ότι είναι μία διαρκής μεταρρύθμιση.

Άρα, δεν υπάρχει μεγαλύτερη αρχή από αυτή που ορθά επικαλεσθηκε και ο Γιάννης ο Ανθόπουλος, που προσδιόρισε ο Πρωθυπουργός, ότι στην εκπαιδευτική μας πολιτική αντλούμε συμπεράσματα μέσα από την εμπειρία της εφαρμογής της και πραγματοποιούμε τις διαρκείς βελτιώσεις, διορθώσεις, προσθήκες και φυσικά νέα στοιχεία όπου αυτό κριθεί αναγκαίο και όπου αυτό ενσωματωθεί μέσα στη νέα πραγματικότητα της εκπαίδευσης.

Μάλιστα, θα ήθελα να πω ότι κατά μείζονα λόγο όλα αυτά πρέπει να τα επαληθεύσουμε όλοι μας γιατί ακριβώς όπως γνωρίζετε αλλάζει το τοπίο στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Όλοι είχαμε συνηθίσει το γεγονός ότι η Ενωμένη Ευρώπη των δεκαπέντε δεν είχε προσδιορίσει ως χώρο έντασης των κοινών της πολιτικών το πεδίο της εκπαίδευσης. Τα άρθρα 149 και 150 της Συνθήκης κατ' ουσίαν διαφύλασσαν την αρχή της επικουρικότητας. Δηλαδή, προσδιόριζαν ότι η εκπαίδευση αποτελεί κατ' εξοχήν το προνόμιο της άσκησης πολιτικών από το εθνικό κράτος.

Έρχεται η δήλωση του Άμστερνταμ η οποία εγκαθιδρύει το 1997 τη δυνατότητα ανάπτυξης ενός ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου στην εκπαίδευση. Η TASC FORCE για την εκπαίδευση μετασχηματίζεται σε γενική διεύθυνση εκπαίδευσης και πολιτι-

σμού και ξαφνικά αναδεικνύεται ως προτεραιότητα της Λισαβώνας η άσκηση κατ' ουσίαν κοινής εκπαιδευτικής πολιτικής μέσω του στόχου της εισαγωγής της πληροφορικής στα σχολεία όλης της Ένωσης με κοινούς ρυθμούς, με κοινό μπενς μάρτιν προσδιορισμένο αριθμητικά, προσδιορισμένο με ρήτρες από ένα σημείο και πέρα. Και ταυτόχρονα, ακόμα πιο έντονα, αναπτύσσεται σε δεύτερο επίπεδο η κοινή χάραξη πολιτικής σύνδεσης της εκπαίδευσης με την απασχόληση.

Με άλλα λόγια αυτό που ήταν στο απυρόβλητο των κοινών πολιτικών έρχεται να γίνει το επίκεντρο των κοινών πολιτικών μέσω παράπλευρων διαδικασιών, όπως είναι η εγκαθίδρυση της πληροφορικής και η σύνδεση με την απασχόληση.

Αυτό το κεφαλαίωδες θέμα θα ήθελα να το συζητήσουμε στη Διαρκή Επιτροπή των Μορφωτικών Υποθέσεων, όσο πιο σύντομα γίνεται, αφού σας καταθέσω και το σύνολο των ντοκουμέντων της Ένωσης, το σύνολο των ντοκουμέντων των συνόδων για να έχουμε εκεί πράγματι ένα γόνιμο και ουσιαστικό διάλογο.

Αλλά λέω προκαταρκτικά ότι και να μην ήταν κοινές πολιτικές της Ένωσης, όλα αυτά έπρεπε να αποτελούν δικές μας επιλογές για μια ουσιαστική, αποτελεσματική και βαθιά συζήτηση για το πώς εισάγουμε την πληροφορική στην εκπαίδευση, όχι μόνο ως τεχνοκρατική προσαρμογή, αλλά όπως είπα και στο Συμβούλιο του Λουξεμβούργου και επανέλαβα στο Συμβούλιο της Ρουμανίας, ως ένα ηλεκτρονικό διαφωτισμό, δηλαδή, ως κατάκτηση των τεχνικών της πληροφορίας για την ενδυνάμωση του ολοκληρωμένου και κριτικού πολίτη, που δεν είναι απλώς γνώστης της τεχνολογίας αλλά κυρίαρχός της. Θα έρθουμε όμως σε αυτό να μιλήσουμε αναλυτικά.

Εντοπίζω ακόμα περισσότερο τη συζήτηση στα ζητούμενα του συγκεκριμένου σχεδίου νόμου, το οποίο κατ' ουσίαν αποσκοπεί στη διαρκή βελτίωση θεσμών που αποδεικνύεται η σωστή τους ένταξη μέσα στο εκπαιδευτικό σύστημα. Το κύριο ζητούμενο εδώ είναι η ακόμα περισσότερο αποτελεσματική ολοκλήρωση ενός συστήματος αξιοκρατικών προσλήψεων στην εκπαίδευση. Είναι το μόνο κατ' ουσίαν σημείο που δικαιολογεί και τη γενίκευση της συζήτησης πάνω σε αυτό το συγκεκριμένο νομοσχέδιο.

Θα έλεγα ότι όλοι έχουμε ή μάλλον δεν θα ήθελα να εικάσω την ένσταση κανενός, αλλά θα πω ότι στοιχείο του γόνιμου και ουσιαστικού διαλόγου είναι ο τρόπος με τον οποίο υπηρετούμε τις γενικές πολιτικές μας παραδοχές. Δεν είναι εδώ η κ. Μπενάκη, αλλά θα ήθελα να πω ότι δεν είναι δυνατόν ένα κόμμα να προασπίζει μία αντίληψη την οποία όμως μετά να μην υπηρετεί στις πρακτικές της συνέπειες.

Άκουσα την κ. Μπενάκη να κατηγορεί για ανακολουθία την Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ. Αλλά δεν είναι ανακολουθία και της ίδιας, όταν υποστηρίζει μεν το διαγωνισμό, αλλά στην πραγματικότητα ακυρώνει το διαγωνισμό όταν έρθει στις πρακτικές του συνέπειες; Τι θέλω να πω; Θέλω να πω ότι στο παρόν τοπίο της εκπαίδευσης ο διαγωνισμός τον οποίο και ορθά στηρίζει η Νέα Δημοκρατία -όπου αντλήσαμε από τις κυβερνητικές της προτάσεις τα στοιχεία που συνέβαλαν σε ορισμένες επιλογές μας- είναι επομένως μία αποδεκτά κυρίαρχη οργανωτική αρχή των προσλήψεων στην εκπαίδευση, πράγμα που σημαίνει ότι η συζήτηση πρέπει να γίνεται από εκεί και πέρα. Δεν μπορεί να λέμε ναί στο διαγωνισμό, αλλά μετά να παραπέμπεται σε κάποιο απώτερο μέλλον που μέχρι τότε θα ισχύουν άλλα κριτήρια δηλαδή αυτά τα κριτήρια τα οποία καλείται ο διαγωνισμός να καταργήσει.

Επομένως ο διάλογος για να είναι αξιόπιστος και να βάλει όλους μας σε μία γραμμή συναίνεσης, κοινής λειτουργίας αλλά και αξιόπιστης διαφωνίας, άρα και έναν τρόπο αξιόπιστης κρίσης σε όλους μας από τους πολίτες, πρέπει να ξεκινάει με τις λογικές συνέπειες των παραδοχών οι οποίες γίνονται.

Αυτή η Κυβέρνηση, λοιπόν, και στην προηγούμενη πολιτική ηγεσία του Υπουργείου και στην τωρινή, πιστεύει ότι ο διαγωνισμός είναι ο καλύτερος, ο πιο αντικειμενικός, ο πιο αδιάβλητος και ο πιο αξιοκρατικός τρόπος για να αντληθούν τα στελέχη της εκπαίδευσης. Αυτό σημαίνει ότι κάθε φορά ο διαγωνισμός μπορεί και πρέπει να διευρύνει και να βελτιώνει τα κριτήριά του.

Έτσι λοιπόν στο σχήμα του προηγούμενου διαγωνισμού η

παρούσα πολιτική ηγεσία δέχθηκε τις εισηγήσεις του ίδιου του ΑΣΕΠ, δέχθηκε τις εισηγήσεις της επιτροπής Καζάζ, ακολούθησε τις προτάσεις του κυβερνητικού προγράμματος του ΠΑΣΟΚ, έλαβε σοβαρά υπόψη τις αντίστοιχες παρατηρήσεις του κυβερνητικού προγράμματος της Νέας Δημοκρατίας και τις ενσωμάτωσε ως κριτήρια εμπλουτισμού του τρόπου πρόσληψης μέσω του διαγωνισμού, έτσι ώστε να υπάρχει μία ακόμα μεγαλύτερη προσέγγιση της άντλησης εκπαιδευτικού προσωπικού.

Γιατί αυτό που κρίνει ο διαγωνισμός και πρέπει να κρίνει με τη διεύρυνση σταθερά είναι ότι επιλέγεις τον καταλληλότερο ως εκπαιδευτικό. Δεν κρίνουμε εκεί την επιστημονική του αρτιότητα στο αντικείμενό του, δεν κρίνουμε το βαθμό κατοχύρωσης των επιστημονικών κατηγοριών σε μία αφηρημένη σφαίρα κρίσης περί το αντικείμενο και μόνο, παραδείγματος χάρι φυσική ή οτιδήποτε αλλά τη δυνατότητα να προσανατολιστεί και αυτό το αναγκαίο, σημαντικό στοιχείο στην οργανωτική αρχή ότι εντέλει προσλαμβάνεις εκπαιδευτικό, δηλαδή έναν άνθρωπο που να μπορεί στην τάξη να αναδείξει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο αυτήν τη μαγεία της επικοινωνίας που είναι η διδασκαλία.

Αν σκεφθείτε, κύριοι συνάδελφοι, όλα αυτά τα στοιχεία στα οποία άκουσα μία έντονη κριτική από πολλές πλευρές, πιστοποιούν τη σχέση του υποψηφίου με την εκπαίδευση και με συγχωρείτε που θα το πω αλλά νομίζω ότι από πολλές πλευρές αδικείται ο μόχθος, η προσπάθεια των ανθρώπων μέσα στην εκπαίδευση, αδικείται η εμπειρία που αντλείται μέσα στην εκπαίδευση όταν εμείς τη μοριοδοτούμε με αυτόν τον τρόπο.

Εγώ δε δέχομαι με κανέναν τρόπο ότι μπορώ να θέσω υπό συζήτηση το βαθμό του πτυχίου σε σύγκριση με χρονιές ή πανεπιστήμια. Θεωρώ δε, ότι αυτή η συζήτηση είναι βαθιά επικίνδυνη. Τι σημαίνει αυτό; Ποιος θα εγκαθιδρύσει και με ποιον τρόπο κριτήρια, αν η βαθμολογία του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων σε σχέση με του Πανεπιστημίου Αθηνών είναι καλύτερη ή χειρότερη; Διαφωνώ βαθύτατα και τη θεωρώ βαθιά επικίνδυνη αντίληψη και να διακρίνω ότι το ένα πανεπιστήμιο είναι Α' κατηγορίας, το άλλο είναι Β' κατηγορίας και το άλλο είναι Γ' κατηγορίας, άρα οι βαθμοί αυτοί δεν αναγνωρίζονται σε κοινή βάση.

Άρα, εφόσον εμείς οι ίδιοι έχουμε ένα πιστοποιημένο σύστημα ανώτατης εκπαίδευσης με κοινές αρχές, κοινούς κανόνες που προσδιορίζουν την τάξη της διδασκαλίας και την τάξη της βαθμολογίας, θεωρώ αδιανόητο για μένα τουλάχιστον να κρίνω και να διακρίνω ότι το ένα πανεπιστήμιο είναι Α' κατηγορίας, το άλλο είναι Β' κατηγορίας και το άλλο είναι Γ' κατηγορίας, άρα οι βαθμοί αυτοί δεν αναγνωρίζονται σε κοινή βάση.

Εγώ, λοιπόν, λέω ότι μέσα σε αυτούς τους βαθμούς υπάρχουν κοινοί κανόνες, κοινές αρχές και εν πάση περιπτώσει αναγνωρίσιμη εσωτερική κοινή τάξη, την οποία εμείς έχουμε θεσπίσει στα πανεπιστήμια και δεν μπορεί κανείς να κάνει άλλη κρίση, παρά μόνο να δεχθεί ότι αυτά τα πτυχία αντικατοπτρίζουν τη δουλειά του πανεπιστημίου, με μία έννοια αντικειμενικής ισότητας, που εγώ τουλάχιστον αρνούμαι να τη συζητήσω.

Επίσης, αρνούμαι να συζητήσω ότι έχει μηδενική σημασία η έννοια του μεταπτυχιακού, όταν ξέρουμε μάλιστα ότι στην Ελλάδα το κατ'εξοχήν γνώρισμα είναι ότι τα μεταπτυχιακά ή τα ντοκτορά δεν είναι απόδειξη ταξικότητας. Οι τριακόσιες είκοσι τρεις υποτροφίες του ΙΚΥ, οι απόφοιτοι του ΙΚΥ θέλουν να μη δίνονται μόνο στους απόρους, αλλά να τις πάρουν όταν πετύχουν, ανεξαρτήτως της οικονομικής βάσης της οικογένειας.

Τα στοιχεία λένε ότι αν δεν προστεθούν αυτοί με το ντοκτορά εξωτερικού, αυτοί που πάνε με ΙΒ, είναι η απόδειξη της έλλξης που ασκεί στο φοιτητή το παραπέρα. Αυτό είναι το μεταπτυχιακό και το ντοκτορά. Είναι αδύνατον να μην αναγνωρίσουμε πίσω από αυτό την επιμονή, τη σχέση με τη μάθηση και να θεωρήσουμε ότι η αναγνώριση αυτής της επιμονής, η αναγνώριση αυτού που έλεγε ο κ. Ψαχαρόπουλος -και απορώ- ότι θέλει το παραπάνω, να μην πριμοδοτείται, γιατί θέλει κάτι παραπάνω μέσα στην εκπαίδευση. Γι'αυτό ακριβώς υπάρχει διάκριση αν είναι μεταπτυχιακό ή διδακτορικός τίτλος που αναφέρεται στο αντικείμενό του ή στη διδακτική και πριμοδοτείται και αυτό, γιατί έχουν ληφθεί υπόψη όλες οι παραλλαγές της εσωτερικής δέσμευσης και της εσωτερικής πορείας προς την κατάκτηση της γνώσης εσωτερικά.

Αυτό πιστεύουμε εμείς, το πιστεύει το ΑΣΕΠ, η επιτροπή Καζάζ, τα δύο μεγάλα κόμματα και όλοι οι φορείς με τους οποί-

ους μιλήσαμε ότι είναι κάτι που πρέπει να αναγνωρισθεί και να πριμοδοτηθεί, γιατί επαναλαμβάνω, αυτός ο διαγωνισμός θέλει εκπαιδευτικούς. Βεβαίως, πριμοδοτείται η αναπλήρωση, όχι αφηρημένα, ούτε υπέρ ούτε εναντίον κανενός. Πριμοδοτείται ακριβώς γιατί, σε σχέση με τον άνθρωπο της επετηρίδας που είναι στην τράπεζα και περιμένει πότε θα έρθει η ωρίμανσή του και θέλει να δει αν τον συμφέρει να μείνει υπάλληλος στην τράπεζα ή να έρθει στην εκπαίδευση, ο αναπληρωτής προηγείται από αυτόν της επετηρίδας, ακριβώς ως προς αυτήν την εσωτερική δέσμευσή του με την εκπαίδευση.

Και υπό αυτήν την έννοια πριμοδοτείται απολύτως συνειδητά. Γιατί ακριβώς ο διαγωνισμός θέλει ανθρώπους της εκπαίδευσης. Και λέω εδώ στην Αίθουσα της Βουλής ότι πρέπει όλοι οι αναπληρωτές να ενισχύσουν το διαγωνισμό και μέσα απ'αυτόν να επιδιώξουν να κριθούν, γιατί αυτός ο διαγωνισμός τείνει ακριβώς στο να δώσει δυνατότητες στους ανθρώπους της εκπαίδευσης να έλθουν στην εκπαίδευση με τρόπο αξιοκρατικό.

Από και πέρα, δεν θέλω να αναφερθώ στις όψεις ευρύτερα των εκπαιδευτικών μας προβλημάτων με αφορμή τη συζήτηση αυτού του νομοσχεδίου. Αλλά θέλω να τονίσω ότι ο διάλογος που χρειαζόμαστε όλοι, είναι ένας διάλογος που πρέπει επιτέλους να έλθει στα περιεχόμενα της εκπαίδευσης. Αν υποθέσουμε ότι η εκπαίδευση είναι ένα οικοδόμημα, ο διάλογος γίνεται πάντα για τη σκάλα, για το τι γίνεται με τη σκάλα, τι γίνεται με τις εξετάσεις και αν γίνεται κάτι μετά ή ποιοι μπορεί να είναι οι κλειδούχοι, δηλαδή πώς θα γίνονται οι διορισμοί. Μα αυτά, είναι δυο από τις όψεις της εκπαίδευσης που θα έπρεπε να μας απασχολούν μόνο σε συνάρτηση με το διάλογο του περιεχομένου. Πρέπει να μιλήσουμε κάποτε όντως εις βάθος, πώς ξεκινάμε από την προσχολική αγωγή που είναι τα θεμέλια και πώς προχωράμε.

Επίσης, θέλω να πω και το έχω ξαναπεί και στη συζήτηση των προγραμματικών δηλώσεων, είναι όμορφο στην εκπαίδευση να αναγνωρίζουμε το έργο των άλλων και να ξεκινάμε με ορισμένα δεδομένα. Δεν μπορεί κάθε καινούριος Υπουργός που έρχεται να θεωρεί ότι αρχίζει μαζί του ο κόσμος, ούτε κάποιος που απέρχεται να θεωρεί ότι τελειώσε ο κόσμος μαζί του. Πρέπει όλοι να έχουμε συνείδηση ότι ο καθένας αφήνει το χνάρι του. Και έχουμε μια αλυσίδα θετικών βημάτων. Ο κ. Ράλλης το '76 έκανε θετικά βήματα παίρνοντας τον πυρήνα της μεταρρύθμισης Παπανούτσου, ο Γιώργος ο Σουφλιάς πάρα πολύ σωστά κινήθηκε στην κατεύθυνση της πληροφορικής και ο Γεράσιμος ο Αρσένης πολύ τολμηρά κινήθηκε στο θέμα της προδιαγραφής μιας εκπαίδευσης που θα συλλάβει δυναμικά μέσα της το μέλλον. Βεβαίως, είναι προς υλοποίηση ένα μεγάλο τμήμα. Η διαμόρφωση του ενιαίου προγράμματος σπουδών που θα δώσει υπόσταση στην αλληλουχία του δημοτικού, του γυμνασίου, τώρα θα παραδοθεί στο Υπουργείο. Άρα, έχει παραγγελθεί εδώ και δύο χρόνια. Και ορθά άργησε δύο χρόνια, γιατί θα ήταν έγκλημα όποιος πίστευε ότι μπορεί να παραδοθεί η λογική ανάπτυξη, η λογική αλληλουχία της οργάνωσης του εννιάχρονου υποχρεωτικού σχολείου εν μια νυκτί. Αυτό θα ήταν βαθιά επικίνδυνο. Δηλαδή ποιον φαντάζεστε από τους μεγαλύτερους διανοητές της εκπαίδευσης παγκοσμίως να μπορούσε να καταρτίσει εντός μηνός πρόγραμμα εννιάχρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης; Θα παραδοθεί σε όλα τα κόμματα το πόρισμα, θα ζητηθούν οι γνώμες και θα προχωρήσουμε στην εφαρμογή του εννιάχρονου οργανωμένου ενιαίου προγράμματος σπουδών.

Έτσι πάμε στην εκπαίδευση. Πάμε μέσα από κτίσιμο συγκεκριμένο, μέσα από το χρόνο ωρίμανσης των πραγματικών εκπαιδευτικών πολιτικών και μέσα από τα βήματα που αναπόφευκτα θα κάνει η νέα ηγεσία. Θα είναι πάρα πολύ απλό πώς θα κινηθεί η νέα ηγεσία. Θα κινηθεί μέσα από την ωρίμανση των δεδομένων που παρέχει η ίδια η εκπαιδευτική πράξη και τη θεσμοθετεί η οργανωμένη εκφορά των συμπερασμάτων από το σύνολο των εκπαιδευτικών φορέων και το σύνολο των αρμοδίων οργάνων, όπως είναι το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ή το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Εμείς τουλάχιστον θεωρούμε ότι αυτός είναι ο τρόπος λειτουργίας των πολιτικών στην εκπαίδευση. Δεν μπορεί να υπάρχουν οι μάγοι που έχουν τη συνταγή της μιας νύχτας, της μιας

μέρας και του ενός νομοσχεδίου, όπως δεν υπάρχουν και καταστροφείς της μιας νύχτας, της μιας μέρας και του ενός νομοσχεδίου.

Πρέπει επομένως να δεχθούμε ότι όλοι μαζί θα πάμε πράγματι σε μια νέα εποχή για την ελληνική εκπαίδευση. Αλλά πρέπει να δεχθούμε τι συνεπάγεται αυτό το πράγμα. Αυτό το πράγμα συνεπάγεται έναν ουσιαστικό διάλογο χωρίς, ας το πω κατά κάποιον τρόπο ανοικτά, να λέμε το τι πρέπει να γίνει, αλλά να το παραθέτουμε πάντοτε σε ένα άλλο μέλλον που πρέπει να εκτελεστεί από κάποιους άλλους και όταν ερχόμαστε στο συγκεκριμένο, να αρνούμαστε τις αναγκαίες λογικές συνέπειες των επιλογών μας.

Εμείς, λοιπόν, λέμε ότι αυτήν τη στιγμή -και θα επανέλθουμε και αύριο στην κατά άρθρο συζήτηση- δεν θέλουμε να μπορούμε σε τεμαχισμό και επομένως σε κατάργηση ουσιαστών, κοινών συμπτώσεων και ουσιαστών κοινών προοπτικών όπως είναι ο διαγωνισμός του ΑΣΕΠ. Υπό αυτήν την έννοια λέω ότι θα επιμείνουμε στη συγκεκριμένη ρύθμιση, διότι θεωρούμε ότι τονώνει, αυξάνει, εμπλουτίζει τα κριτήρια, δίνει καλύτερες προοπτικές σε πιο συγκεκριμένες επιλογές διδακτικού προσωπικού και διαμορφώνει πράγματι τους όρους και τις προϋποθέσεις για την εγκαθίδρυσή του σε όλη την εκπαιδευτική κοινότητα ως αποδεκτού όψους όπως νομίζω ότι είναι ήδη και στην ελληνική κοινωνία.

Θα επανέλθω αύριο στην κατά άρθρον συζήτηση. Θα ήθελα να πω ότι θα πρέπει να κάνουμε και τη συζήτηση αυτού του νομοσχεδίου όπως και τη συζήτηση στην επιτροπή των πολιτικών μας προτάσεων και απόψεων για την εισαγωγή της πληροφορικής στα σχολεία, την απαρχή αυτού που όλοι ζητήσαμε και μπορούμε να το πετύχουμε, δηλαδή, την απαρχή ενός πραγματικού διαλόγου πράγμα, που σημαίνει την απαρχή ενός σεβασμού των δεδομένων της εκπαίδευσης.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να πω ότι σε αυτήν τη νέα εποχή που κυριαρχείται το νέο παιδί από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, σε μια εποχή όπου οι πληροφορίες που παίρνει έξω, στη ζωή, είναι συμπτυκνωμένες όσο ποτέ, το μόνο όπλο που έχει η κοινωνία για να προσανατολίσει τις νέες γενιές σε κατευθύνσεις που να ενισχύουν την προσωπικότητα, να ενισχύουν την κρίση, να ενισχύουν την απόκτηση της διαρκούς γνώσης, είναι το σχολείο.

Και σχολείο σημαίνει ότι έχεις τον εκπαιδευτικό πέντε ώρες την ημέρα, πέντε μέρες την εβδομάδα, να είναι ο πομπός μιας πραγματικής αγωγής ζωής. Αυτόν τον εκπαιδευτικό πρέπει να ενισχύσουμε, αυτό το σχολείο πρέπει να ενισχύσουμε, σε αυτούς τους θεσμούς πρέπει να παλέψουμε να δώσουμε υπόσταση, πράγμα που σημαίνει να σεβαστούμε ότι η συζήτηση πρέπει να γίνεται στα περιεχόμενα της εκπαίδευσης και όχι στα επιφανόμενά της.

Δεν μπορώ να κρύψω ότι οι τελετουργίες γύρω από την εκπαίδευση, είναι κάτι που δεν συμβάλλει πουθενά. Αναφέρω χαρακτηριστικά ότι την περασμένη εβδομάδα υπήρχε παράσταση φορέων στο Υπουργείο για τα θέματα των διορισμών για να γίνονται μαζικά από την επετηρίδα και την κατάργηση των εξετάσεων και μου ανακοίνωσαν ότι αύριο θα γίνει συλλαλητήριο επ' αυτού. Ζήτησα να μη γίνει μέσα στις εξετάσεις. Δεν μπορεί να εξετάζονται τα παιδιά και την ίδια στιγμή να έχουμε την επικέντρωση σ' αυτά τα θέματα. Αυτό δεν γίνεται σεβαστό και αύριο θα έχουμε μια κινητοποίηση με αποκλειστικό θέμα την κατάργηση των εξετάσεων και τις μαζικές προσλήψεις από την επετηρίδα.

Αυτό σημαίνει ότι βάζουμε το κάρω μπροστά από το άλογο. Δεν βάζουμε όρους δημόσιας συζήτησης στα περιεχόμενα, αλλά την παραγωγή μιας ζύμωσης που δεν καταλήγει πουθενά παρά μόνο στην απαξίωση της κοινής προσπάθειας όλων. Άρα ο διάλογος πρέπει να γίνεται με άλλο τρόπο και σε άλλη κατεύθυνση αν θέλουμε πράγματι να είναι γόνιμος, αποδοτικός και να απηχεί κάτι στην κοινωνία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Καλός έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να ξεκινήσω τη δική μου συμμετοχή και την

κατάθεση των απόψεών μας στη συζήτηση αυτού του σχεδίου νόμου με την πικρία που εξέφρασε ο απελθών από το Βήμα νέος Υπουργός Παιδείας του κυβερνώντος κόμματος, μιλώντας -το λέω και πάλι με πικρία- για τις τελετουργίες της εκπαίδευσης, δηλαδή για όλα εκείνα που ως μαζικές αντιδράσεις φθάνουν μέχρι την κυρία είσοδο του Υπουργείου Παιδείας.

Έπρεπε όμως να αντιληφθείτε, κύριε Υπουργέ, ότι οι τελετουργίες της εκπαίδευσης δεν έχουν καμία μα καμία σχέση με την τελετουργία της άνοιξης. Είναι τελετουργίες χειμώνα, επειδή το τοπίο είναι γκρίζο, επειδή όντως δεν θα πρέπει να ξεχνάμε σ' αυτήν την Αίθουσα το πώς φθάσαμε εδώ, γιατί φαίνεται ότι μερικοί το ξεχνούν.

Πού είμαστε; Είμαστε στη συζήτηση ενός μόνο άρθρου, αυτού που μένει από το τριών άρθρων σχέδιο νόμου για τη ρύθμιση θεμάτων διορισμού εκπαιδευτικών στην Πρωτοβάθμια και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Ξεχνάμε ότι τώρα που συζητάμε ολοκληρώνεται η σχολική και η ακαδημαϊκή χρονιά; Τα οξυτάτα προβλήματα που έθεσε στην αρχή της η εκπαιδευτική και η ακαδημαϊκή κοινότητα παραμένουν άλυτα και συνεχίζουν να συσσωρεύονται επικίνδυνα στον ορίζοντα της επόμενης χρονιάς. Αυτό είναι το κυρίως πρόβλημα.

Κανείς δεν ξεχνά πώς άρχισε η χρονιά. Δεν μπορούμε να ξεχάσουμε τις συνθήκες υπό τις οποίες φάνηκε ότι θα ολοκληρωθεί. Οι γονείς, οι μαθητές και οι καθηγητές τι ζητούσαν; Πώς και με ποιες μεθόδους αλλά εξαιτίας και ποιων χρονικών συγκυριών ομαλοποιήθηκε η σχολική ζωή, ώστε, όπως το ευχόμασταν εμείς καθαρά, να μην απωλεσθούν χρόνος, ύλη και μαθήματα; Μεσολάβησαν οι εκλογές. Μία νέα κυβέρνηση, η δική σας, κύριε Υπουργέ, θα έπρεπε να είναι συνέχεια της προηγούμενης. Σήμερα όμως αποδείχθηκε ότι στα θέματα της παιδείας δεν έχετε συνέχεια.

Με νωπή τη λαϊκή εντολή και με πολυδιαφημισμένη αλλαγή φρουράς στο Υπουργείο Παιδείας θα ήταν λογικό, θεμιτό και δίκαιο και οπωσδήποτε αναμενόμενο να έρθετε με μεθοδικότητα και πρακτικότητα μέσα σε συνθήκες ποιότητας και με καθαρή διάθεση να διορθώσετε βήμα προς βήμα -όχι σε μία νύχτα όλα μαζί- όλα εκείνα που είχαν αποδειχθεί τροχοπέδη της εκπαίδευσης, είχαν ξεσηκώσει δικαιολογημένες αντιδράσεις και είχαν δημιουργήσει αίσθημα αναμονής μιας νέας διορθωτικής πορείας στα εκπαιδευτικά πράγματα της χώρας μας.

Παρ' όλα αυτά μέχρι σήμερα δεν νομίζουμε ότι έχει γίνει κάτι ουσιαστικό. Βέβαια ο χρόνος δεν είναι μεγάλος. Έχουμε μάθει να περιμένουμε. Το λέω με καλή διάθεση, αλλά όντως τα περιθώρια αναμονής κάτω από ένα μεγάλο αριθμό προβλημάτων συνεχώς μικραίνουν. Οι υπουργικές προθέσεις συνεχώς δημοσιοποιούνται ανεπίσημα και πολλές φορές ημιεπίσημα. Έχω υπογραμμίσει πολλές φορές ότι, δυστυχώς, ολοκληρωμένη εκπαιδευτική πολιτική δεν μπορεί να γίνει βάσει δημοσιογραφικών πληροφοριών. Πρέπει και εμείς τα κόμματα να ξέρουμε πού το πάει η νέα ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας.

Νομίζω ότι η εικόνα των προθέσεων αδικείται απ' αυτές τις ανεπίσημες και ημιεπίσημες διαρροές πληροφοριών. Περιμένουμε να ακούσουμε κάτι πολύ πιο ουσιαστικό, κάτι μεθοδικότερο και αποτελεσματικότερο, πέραν αυτού του ενός άρθρου για το διορισμό των καθηγητών που, όπως ομολογήσατε και εσείς, κύριε Υπουργέ, στην εισήγησή σας εδώ στο Τμήμα, δεν είναι παρά ένα σχέδιο ανάγκης. Αναγνωρίζουμε ότι είναι συμπίεσμένο σε ημερομηνίες. Προφανώς δεν βλέπουμε την πράξη νομοθετικού περιεχομένου που ήταν η ατμομηχανή που έσυρε αυτό το ένα άρθρο, γιατί ουσιαστικά η Βουλή -καλώς έπραξε- το μετέθεσε για να ψηφιστεί στην Ολομέλεια. Εδώ υπάρχει ανοικτό θέμα ημερομηνιών. Ήδη το έχουμε συζητήσει και με το Προεδρείο της Βουλής. Κοιτάξτε τι θα κάνετε και ενημερώστε μας για το πώς θα το φέρετε, εάν όντως οι ημερομηνίες είναι ασφυκτικές και μπορεί να λειτουργήσουν αποπνικτικά γι' αυτό.

Δεν θα σχολιάσω λοιπόν την πράξη νομοθετικού περιεχομένου, αλλά θα σταθώ, επειδή άκουσα την αντίθεση μεταξύ της παλαιάς και της νέας ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας, σε δύο φράσεις της εισηγητικής έκθεσης, στην οποία ο παρών Υπουργός Παιδείας προσπαθεί κομπάζει να δικαιολογήσει, τη φιλοτιμία έργω ποιούμενος, τα αδικαιολόγητα της μεταρρύθμισης,

τα οποία όμως τα είχαμε έγκαιρα προβλέψει όσον αφορά τις συνέπειές τους, τόσο προεκλογικά όσο και μετεκλογικά. Πλην όμως, κανείς τότε δεν μας άκουγε.

Αναφέρει, λοιπόν, στην εισηγητική έκθεση ο παρών Υπουργός Παιδείας ότι με το άρθρο 1 πηγαίνει στις καλές δεξιοτήτων, δηλαδή στο περιθώριο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Θα δούμε τι θα γίνει για του χρόνου.

Λέει, λοιπόν, στην εισηγητική έκθεση γι' αυτό το άρθρο 1:

"Η ρύθμιση κατέστη αναγκαία λόγω του ότι προέκυψαν απρόβλεπτες δυσχέρειες κατά την προετοιμασία για την άρτια πραγματοποίηση αυτού του τεστ..." κλπ.

Κατά τη γνώμη μας, ιδού η μεταμπίση αλλά και η συγκάλυψη των ευθυνών. Ακούστε τα, λοιπόν, από την παλιά ηγεσία, γιατί εσείς θέλατε να τη συγκάλυπτετε.

Η αλήθεια είναι μία, τίποτα δεν έγινε επί τρία ολόκληρα χρόνια εφαρμοζόμενης της μεταρρύθμισης, ώστε αξιοπρεπώς και δικαίως να ζητηθεί από τους μαθητές του λυκείου να προσέλθουν σε αυτήν την εξέταση αυτού του τεστ, που εμείς το θεωρούμε φαινή εμπνεύσεως και υποστηρίξαμε στο πρόγραμμά μας ότι πρέπει εντελώς να εξαιρεθεί της όλης εξεταστικής διαδικασίας.

Καλό θα ήταν, αφού δοκιμαστικά και χωρίς προσμέτρηση στη βαθμολογία των προαγωγικών εξετάσεων για φέτος έγινε σχετική, αν δεν κάνω λάθος, εξέταση στα λύκεια, να δώσετε -το τονίζω και το απαιτώ ως Αξίωματική Αντιπολίτευση, κύριε Ευθυμίου- στη δημοσιότητα τα στοιχεία της ανεπίσημης έστω βαθμολογίας, για να δούμε αν μια τέτοια εξέταση ενός τέτοιου τεστ θα πρέπει να αποσυρθεί οριστικά, όπως της πρέπει, ή κάθε χρόνο θα σας αναγκάζει να κάνετε τέτοιες νομοθετικές ρυθμίσεις, ώστε από χρόνο σε χρόνο με βηματικό τρόπο και συγκαλυμμένα να την απορρίψετε.

Ερώτηση λοιπόν: Τι θα γίνει τελικά με το τεστ δεξιοτήτων, μια και το αφορούσε το άρθρο 1 του σχεδίου που απεσύρθη;

"Όσον αφορά το άρθρο 2, έρχεσθε κι εδώ να πείτε μερικά άλλα πράγματα, τα οποία δεν μπορώ να μην τα σημειώσω, δεν μπορώ να μην αναφερθώ σε αυτά.

Λέτε ότι η ρύθμιση αυτή -μιλώ για τη μετάθεση του διαγωνισμού του ΑΣΕΠ μετά την 31η Μαΐου 2000- κατέστη αναγκαία, επειδή απρόβλεπτες δυσχέρειες εμπόδισαν την εξασφάλιση της αναγκαίας κτιριακής και τεχνικής υποδομής για την άρτια προετοιμασία και πραγματοποίηση του διαγωνισμού του Μαΐου.

Μα, είναι κύρος ολόκληρου του Υπουργικού Συμβουλίου να βάζει την υπογραφή του κάτω από τέτοια φτιασιδώματα; Δηλαδή, τρία χρόνια εφαρμόζεται αυτή η μεταρρύθμιση και δεν μπορέσαμε να βρούμε κτιριακές εγκαταστάσεις κλπ., που ήταν αναγκαίες και τεχνικές υποδομές τέτοιες, ώστε να διασφαλιστεί ένας διαγωνισμός, τον οποίο πιστεύουμε ότι είναι εκ των όντων ουκ άνευ για την εκπαίδευση ως ο μοναδικός, ο αδιαφιλονίκητος σωστός τρόπος για να προσλαμβάνονται εκπαιδευτικοί στο δημόσιο;

Ερώτημα, κύριε Υπουργέ: Ποιον πείθει αυτή η κατά πάντα παιδαριώδης δικαιολογία; Προς τι αυτό το γελοίο κρυφτούλι ευθυνών, για το οποίο εσείς μπορεί να επιτρέψετε ότι το κάνετε για να καλύψετε τα ακάλυπτα της μεταρρύθμισης, αλλά είδατε πώς σας φέρθηκε η μεταρρύθμιση σε αυτήν την Αίθουσα: σας ανάγκασε να πείτε ότι είναι βαθιά και επικίνδυνη η ένσταση για το άρθρο το οποίο φέρατε, όταν ακούγεται φυσικά από την προηγούμενη ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας!

Θα ήθελα να πω, λοιπόν, επειδή είναι κατώτερα όλα αυτά του επιπέδου του νομοθετικού μας Σώματος και υποτιμούν τη νοημοσύνη όλων μας από όλες τις πτέρυγες, ότι τα καταδικάζουμε απερίφραστα. Θέλω να μας πείτε την αλήθεια, σας ανάγκασαν ή δεν σας ανάγκασαν, κύριε Ευθυμίου, να έρθετε στις προτάσεις μας και να αντιγράψετε το πρόγραμμά μας; Καλώς το κάνατε.

Δύο πράγματα πρέπει να τα ομολογήσουμε: Πρώτον, την καθάρη και διαφανή αντισυνταγματικότητα της τροπολογίας του κ. Αρσένη του περασμένου Αυγούστου, που μέσα σε λίγη ώρα περιόρισε πονηρότατα εκείνα που είχε θεσμοθετήσει για δύο ημερολογιακά έτη, όσον αφορά την ισχύ του πίνακος των επιτυχόντων του προηγούμενου ΑΣΕΠ του 1998, σε δύο μι-

κρότερης διάρκειας σχολικά έτη, ώστε τι να γίνει; Ποια ήταν η τότε πονηριά, να την πω κουτοπονηριά προεκλογική; Απλώς να εγκλωβισθούν για ευνόητους λόγους κομματικής, αν θέλετε, αξιοποίησης σαράντα χιλιάδες και πλέον οικογένειες των νέων υποψηφίων με προσδοκίες διορισμού το Μάιο σε ένα διαγωνισμό που θα ήταν ένα μήνα μετά τις εκλογές. Το κατανοούμε, αλλά το καταγγέλλουμε.

Δεύτερον, σας ανάγκασαν ή όχι οι σφοδρότατες αντιδράσεις -σας τα είπε και ο κ. Αρσένης προηγουμένως- εκείνων που όντας επιτυχόντες έπρεπε να επανεξετασθούν και πάλι αδικώς το φετινό Μάιο, επειδή κανείς δεν τους αναγνώρισε το δικαίωμα ότι πράγματι δεν έπρεπε να πάνε στη χωματερή της απόσυρσης, αλλά έπρεπε κατά κάποιον τρόπο και αυτοί να απορροφηθούν; Ας πούμε ένα "ναι", για να μπορούμε να καταλαβαίνουμε ο ένας τον άλλον.

Φθάσαμε λοιπόν έτσι σήμερα σ' αυτήν τη ρύθμιση, περί διορισμού των εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, την οποία -σας το τονίσουμε αναλυτικά και στην αντίστοιχη στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων εννοώ- θεωρούμε αποσπασματική, άτολη και πρόχειρη. Λέμε ότι δεν αγγίζει καν το συνολικό πρόβλημα απορρόφησης όλων εκείνων των επί μέρους δεξαμενών διδακτικού προσωπικού και για την πρωτοβάθμια και για τη δευτεροβάθμια, που έχουν δημιουργηθεί, όχι εξαιτίας της προσωπικής σας ευθύνης ή πολιτικής στο Υπουργείο Παιδείας, αλλά εξαιτίας της μέχρι σήμερα ακολουθούμενης πολιτικής του κόμματος το οποίο εκπροσωπείτε στην Κυβέρνηση και στο Κοινοβούλιο.

Είναι βέβαιο ότι υπάρχουν τουλάχιστον τρεις, ας το πω έτσι, δεξαμενές: Η δεξαμενή της παλιάς επετηρίδας, την οποία αναγνωρίζετε και θέλετε, εν πάση περιπτώσει, να την απορροφάτε για δύο, τρία χρόνια ακόμα με κάποιο ποσοστό, τους εκπαιδευτικούς εννοώ. Η δεύτερη είναι η δεξαμενή των αναπληρωτών και η τρίτη των ΑΣΕΠιτών, όπως τους λέμε και στα δελτία Τύπου, που καταγγέλατε προηγουμένως.

Εμείς λέμε, λοιπόν, ότι όσο και αν συμφωνούμε και με το ΑΣΕΠ, ως τον κύριο κορμό, ως τον κύριο τρόπο με τον οποίο πρέπει από εδώ και στο εξής να προσλαμβάνονται οι εκπαιδευτικοί, όσο και αν συμφωνούμε με την προσέγγισή σας στο δικό μας σύστημα της μοριοδότησης -που δεν είναι ακριβώς το ίδιο, αλλά το επικροτούμε, γιατί πλησιάζει- δύο πράγματα είναι εκείνα που μας κάνουν να θεωρούμε αποσπασματικό το νομοσχέδιο και να μην το ψηφίζουμε και που δεν έχουν καμία σχέση με εκείνα που προελέχθησαν από την προηγούμενη ηγεσία, δηλαδή από την εσωκομματική αντίθεση που είχατε προηγουμένως.

Ποια είναι αυτά: Πρώτον, τι θα γίνει με τους υπόλοιπους ΑΣΕΠίτες, που έστω και αυτή η μετάθεση, η λογική, η συνταγματική, μέχρι 31.12.2000 δεν θα είναι ικανή να σας δώσει την ευκαιρία να τους απορροφήσετε. Θα πάνε στο νέο διαγωνισμό. Γιατί; Εμείς είχαμε εξαγγείλει προεκλογικά -και είμαστε συνεπείς σ' αυτό- ότι θα τους απορροφήσουμε με ένα χαμηλότερο ρυθμό για τα επόμενα χρόνια, αν θέλουν να περιμένουν. Επομένως δεν μας ικανοποιεί η ρύθμιση. Και το προσθέσαμε μάλιστα, θα το πούμε αύριο στην τροπολογία που σας έχουμε καταθέσει.

Δεύτερον, ένα μεγάλο, μεγάλο εμπόδιο στο να πούμε το "ναι", είναι για μας οι δεκατέσσερις χιλιάδες περίπου αναπληρωτές. Ακούσατε με πόση περιφρόνηση, ο μη υπάρχων στην Αίθουσα αυτή την στιγμή, πρώην Υφυπουργός Παιδείας μίλησε για το έργο αυτών των αναπληρωτών; Ερωτώ εσάς, που σήμερα χειρίζεστε τις τύχες τις εκπαιδευσης στην Ελλάδα. Γιατί αυτοί άραγε πρέπει να είναι παιδιά ενός κατώτερου Θεού; Γιατί άραγε, εφόσον θέλουμε ένα σύστημα εξετάσεων, να το θεωρούμε ως το νόμιμο τρόπο εισόδου στους διορισμούς των μονίμων των εκπαιδευτικών, αρνούμεθα το έργο και την ουσία της προσωπικότητος, αρνούμεθα όλα αυτά τα οποία συμπαρομαρτούν προς αυτό των ανθρώπων οι οποίοι δίνουν καθημερινά δείγματα γραφής στην πράξη; Γιατί ένας διαγωνισμός μιας βολής και μιας εξέτασης, με κάποια θέματα που θα επιλεγούν, είναι ανώτερος, βαρύτερος, δικαιότερος και ουσιαστικότερος από εκείνον που αντιμετωπίζουν αυτά τα παιδιά καθημερινά; Δηλαδή στην πράξη είναι ένα έργο για το οποίο ελάχιστοι τους υποβοηθεί η πολιτεία.

Υποερώτημα πρώτον: Τους χρησιμοποιήσατε ή δεν τους χρησιμοποιήσατε τώρα, επειδή σας έλειπε προσωπικό για βαθμολογητές στα βαθμολογικά κέντρα; Τους χρησιμοποιήσατε, ναι! Δεν ξέρω σε ποιο ποσοστό, αλλά ξέρω δύο, τρία βαθμολογικά κέντρα στα οποία χρησιμοποιήθηκαν και αυτοί και καθηγητές από ιδιωτικά σχολεία.

Λέω λοιπόν: Είναι ικανοί οι αναπληρωτές για την ελληνική πολιτεία, την οποία εκπροσωπείτε, κύριε Υπουργέ, και να βαθμολογούν -δηλαδή το μέλλον των παιδιών μας είναι στα χέρια τους- και από την άλλη να διδάσκουν. Κι όμως, ερχόμαστε εδώ και λέμε ότι σε σχέση με το διαγωνισμό, δηλαδή με μια εξέταση μιας ή δύο ωρών, αυτοί πρέπει να αισθάνονται ότι είναι πολίτες δεύτερης κατηγορίας. Άρα και το έργο που έχουν επιτελέσει είναι διδακτικό έργο δεύτερης κατηγορίας. Το παιδί μου, δηλαδή, που διδάσκεται από τρεις, τέσσερις ή πέντε τέτοιους καθηγητές, είναι παιδί δεύτερης κατηγορίας;

Να, λοιπόν, γιατί δεν ψηφίζουμε -είναι καθαρό- τη διάταξη αυτή. Γιατί σας κάναμε τροπολογία που φαίνεται ότι την αρνείστε, να βοηθήσετε να αρχίσει η πολιτεία με ένα ποσοστό έστω και 10% από φέτος να απορροφά τους ανθρώπους αυτούς και όχι να τους στέλνει στις καλές της ρύθμισης Αρσένη μετά το 2003. Διότι τι πρέπει να περιμένετε από αυτές τις ιδέες που επανέρχονται στο προσκήνιο, έστω και εάν καλλιτεχνικά προσπαθήσατε εσείς -για να ολοκληρώσω- να τις καλύψετε προηγούμενως;

Ακούσατε τι σας είπε ο κ. Αρσένης; Οι ρυθμίσεις αυτές που κάνετε τώρα ουσιαστικά ανατρέπουν το προηγούμενο πλαίσιο. Άρα τις ανατροπές δεν τις θέλουν.

Δεύτερον, αλλαγή ενός συστήματος που βρίσκεται στο στάδιο εφαρμογής του. Και εγώ ερωτώ, κύριε Πρόεδρε, έτσι για να υπάρχει εδώ στην Αίθουσα αυτή η ερώτηση και να επικρέμαται πάνω από την παλιά, από την καινούρια ηγεσία, πάνω από το κυβερνών κόμμα: Επί πόσα χρόνια πρέπει να δοκιμάζουμε την εφαρμογή ενός συστήματος από το οποίο εξαρτάται το μέλλον των παιδιών μας; Και γιατί τάχα δεν έχει η νέα ηγεσία, που εγώ δεν είμαι αμύντοράς της ούτε υποστηρικτής της ούτε έχει ανάγκη και θα ήταν και κοινοβουλευτικώς παράδοξο να υποστηρίξω εγώ από την Αντιπολίτευση κάτι τέτοιο, αλλά εγώ ρωτώ: Η προπροηγούμενη ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας όταν παρέδωσε στην προηγούμενη δεν άλλαξαν πάρα πολλά πράγματα; Δεν άλλαξαν τα πρόσωπα από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, από το άλλο εκείνο μεγάλο ευφυές οικοδόμημα που χαράσσει εκπαιδευτική πολιτική για να μην τα θυμηθώ όλα, ο ένας πήγαινε και ερχόταν, ο άλλος δεν ήθελε να διοριστεί, ο άλλος έκανε δηλώσεις εναντίον της νέας ηγεσίας; Δηλαδή και τώρα πάλι τα ίδια θα έχουμε; Και τώρα, δηλαδή, η παιδεία αντί να περιμένει λύση των προβλημάτων της θα πέσει σε άλλες μεγάλες αναζητήσεις, αν ο καινούριος Υπουργός έχει δικίο και δεν έχει δικίο ο παλιός ή αν έρχεται ο καινούριος να πείσει εν μέρει ητλημένους ένα κομμάτι της παλιάς εκπαιδευτικής πολιτικής; Όχι, να βρούμε πάνω από αυτά τα πράγματα.

Εγώ δεν λέω ούτε εκ πλαγίου φαλκίδευση, όπως είπε ο κ. Ανθόπουλος, ούτε θέλω να χρησιμοποιήσω εκφράσεις που ακούστηκαν από τον κ. Αρσένη. Θα ήθελα όμως να πω: Οφείλουμε -αυτό λέει η Αξιωματική Αντιπολίτευση- πρώτοι εσείς οφείλετε και αφού θέλετε συναίνεση και συνεννόηση μαζί μας οφείλουμε όλοι σε αυτήν την Αίθουσα να δώσουμε γρήγορα αποτελέσματα ενός εθνικού διαλόγου. Και επειδή τον επικαλεστήκατε αυτόν το διάλογο αναφερόμενος στις δηλώσεις από αυτό το Βήμα του Πρωθυπουργού, του κ. Σημίτη, κύριε Υπουργέ της Παιδείας, θα ήθελα να σας πω: Όντως ίσως το ΕΣΥΠ να μην είναι στην πραγματική του μορφή ή με τις παρούσες δυσκολίες σύγκρισής του ο καταλληλότερος τόπος ή τρόπος για να συζητήσουμε. Αν έχετε όμως όντως κατά νου να κάνετε εθνικό διάλογο, εμείς θέλουμε να σας πούμε, πρώτον, να τον κάνετε γρήγορα, γιατί η επόμενη χρονιά έρχεται. Σε δύο μήνες πρέπει τα αποτελέσματα αυτού του διαλόγου, αν δεν πάμε σε βυζαντινολογίες, να μπουν σε πράξη.

Δεύτερον και σημαντικό: Πείτε, επιτέλους, με ποια μορφή πρέπει να έλθει το ΕΣΥΠ, πώς πρέπει να συγκληθεί, πώς εσείς θα του δώσετε σάρκα και οστά για να μην πάμε στο τι έγινε με

την προηγούμενη ηγεσία, ώστε να ξέρουμε και εμείς μέσα από ποιες διαδικασίες θα σας δίνουμε τις δικές μας ιδέες.

Και ένα πράγμα θα ήθελα να πω: Αν είναι όντως να ξεπεράσουμε τις αγκυλώσεις του παρελθόντος, θα τις ξεπεράσουμε εδω μέσα συλλογικά κάνοντας μία κοινή παραδοχή όλοι ότι όντως από χρονιά σε χρονιά τα πράγματα αλλάζουν, άρα αλλάζουν και από τετραετία σε τετραετία. Δεν μπορούμε να παραμένουμε αγκυλωμένοι με πείσμα σε συστήματα που τα υπολογίσαμε και τα υποστηρίξαμε κάποτε. Αρκεί οι προθέσεις των μεταρρυθμιστών της "μεταρρύθμισης" να είναι καθαρές και να έχουν ως αφετηρία για τη βελτίωση ένα διάλογο καθαρό και με τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας και με τα κόμματα του Κοινοβουλίου. Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής) : Ο κ. Σκυλλάκος ζήτησε πρώτα το λόγο και προηγούνται οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι με τη σειρά που ζητάνε το λόγο.

Ορίστε, κύριε Σκυλλάκο, έχετε το λόγο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ : Στο μόνο που μπορούμε να συμφωνήσουμε είναι για το ρόλο της παιδείας στην ανάπτυξη και γενικότερα στη κοινωνική εξέλιξη και στο τι ανθρώπους φτιάχνουμε. Υπάρχει αυτός ο ρόλος, αυτή η σημασία της παιδείας και της εκπαίδευσης, που πράγματι συμφωνούμε ότι είναι καθοριστικός.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ**)

Το ερώτημα είναι αφετηριακό και γι' αυτό το νομοσχέδιο και για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και για τα υπόλοιπα νομοσχέδια που θα έρθουν: Ποια ανάπτυξη, για το συμφέρον τίνος η ανάπτυξη; Αν είναι για τους λίγους, προσαρμόζονται και τα εκπαιδευτικά συστήματα στα συμφέροντα των λίγων. Να δούμε εδώ τι γίνεται. Λέτε ότι καταργείτε την επετηρίδα. Το ίδιο λέει και η Νέα Δημοκρατία. Το ίδιο λέει και ο Συνασπισμός. Χάριν της αξιοκρατίας, με ένα διαγωνισμό δύο-τριών ωρών να βγάζουμε δήθεν τους καλύτερους. Πετάμε τα πτυχία στον κάλαθο των αχρήστων, άχρηστα τα πανεπιστήμια και μόνο ο διαγωνισμός, η εξέταση σε τρεις ώρες, κρίνει τους άξιους.

Τι κρύβεται πίσω από αυτό; Κρύβεται η αποσύνδεση πτυχίου και δικαιώματος στην εργασία. Δηλαδή αυτός ο οποίος παίρνει ένα πτυχίο να μην έχει την απαίτηση, να μην υπάρχει δέσμευση του κράτους ότι θα του βρει δουλειά. Αυτή είναι η ουσία του ζητήματος.

Και πάμε παραπέρα: Ποια πολιτική ανάπτυξης καθορίζεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από τα εθνικά κράτη και από τη δικιά σας την Κυβέρνηση και από τη Νέα Δημοκρατία; Ποια είναι η λογική; Ανατρέπουμε τις εργασιακές σχέσεις, έχουμε ελαστικές σχέσεις εργασίας και διά βίου κατάρτιση, όχι σταθερή εργασία, όχι συγκεκριμένη ειδικότητα. Απασχολήσιμος ο εργαζόμενος.

Όταν χρειάζοσαστε μία τέτοια ανάπτυξη με απασχολήσιμους εργαζόμενους, η επετηρίδα είναι εμπόδιο. Και προωθείτε τη λογική του να καταρτίζεται και να επανακαταρτίζεται και μάλιστα με δικά του έξοδα. Αυτή είναι η λογική σας.

Γι' αυτό και η κριτική που ασκείται από τη Νέα Δημοκρατία είναι "Ναι στην κατάργηση της επετηρίδας", αλλά ότι η μεταρρύθμιση είναι προχειρότητα, είναι τσαπατσουλιά. Και δεν κοιτάνε την ουσία του ζητήματος. Το ίδιο βλέπω και από το Συνασπισμό, που κάποτε υποστήριζε την επετηρίδα.

Γι' αυτό λέμε ότι όλα είναι προσαρμοσμένα στη λογική του απασχολήσιμου, στη λογική της ανάπτυξης υπέρ της επιχειρηματικότητας. Και πώς θέλουν οι επιχειρηματίες να λύνονται αυτά τα ζητήματα; Θέλουν φτηνή εργασία.

Το κέντρο της λεγόμενης μεταρρύθμισης, που είναι με αντιδραστικό περιεχόμενο, εκεί πάει: Πρώτον, λιγότερα χρήματα για την παιδεία, για να πηγαίνουν για άλλους σκοπούς που θέλουν οι επιχειρηματίες.

Δεύτερον: Όχι, δεν χρειάζεται μόρφωση με δωδεκαετές υποχρεωτικό σχολείο. Να πετάξουμε τα παιδιά έξω από το λύκειο και να πάνε στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση κατά δεκάδες χιλιάδες, όπως γίνεται, να αποκτούν μία ψευδοκατάρτιση -που ούτε αυτή αποκτούν με την κατάσταση που υπάρχει στην

τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση- και να μένουν οι λίγοι, που έχουν δυνατότητες για περισσότερα φροντιστήρια, με την ελπίδα ότι αυτοί θα περάσουν στα πανεπιστήμια.

Η λογική του να αποκτούν μία στοιχειώδη κατάρτιση ή λίγο καλύτερη μόνο ορισμένες κατηγορίες είναι στη μεταρρύθμιση και αν ανατρέξουμε σε αυτά τα προγράμματα σπουδών, που δήθεν εμφανίζονται ισότιμα με τις πανεπιστημιακές σχολές. Και δικαίως τα περισσότερα πανεπιστήμια τα αρνούνται.

Είναι η λογική των επί μέρους γνώσεων για να μπούμε στην αγορά εργασίας και να προσπαθήσουμε να βρούμε μία θέση με εκμετάλλευση ακόμα ισχυρότερη ιδιαίτερα από το μεγάλο κεφάλαιο σε βάρος των ημιμαθών, των ημικαταρτισμένων ή και κάποιων οι οποίοι απέκτησαν κάποιες περισσότερες γνώσεις. Αυτή είναι η λογική. Τα υπόλοιπα είναι όλα επιχειρήματα για να δικαιολογήσετε τα αδικαιολόγητα.

Δεν καταλαβαίνω το Συνασπισμό, που εμφανίζεται ως κόμμα της Αριστεράς, που λέει ότι καλές είναι οι προθέσεις της μεταρρύθμισης, αλλά ότι δεν υπήρχαν οι υποδομές και οι προϋποθέσεις. Είναι στην ίδια λογική. Σημαίνει αποδοχή και προσαρμογή σε αυτό που λέτε “κοινός χώρος για την παιδεία”, “κοινή πολιτική από την Ευρωπαϊκή Ένωση”. Θα έπρεπε -λέτε- χωρίς αυτήν την κοινή πολιτική να την εφαρμόζουν τα εθνικά κράτη. Αποσύνδεση απασχόλησης με εκπαίδευση και εκπαίδευσης με απασχόληση. Αυτή, δηλαδή, η κατεύθυνση την οποία ανέλυσα.

Και τώρα ερχόμαστε σε τραγελαφικά επιχειρήματα. Δηλαδή, για να αναβαθμίσουμε την παιδεία μας ο διαγωνισμός του Α-ΣΕΠ θα βγάλει τους καλύτερους; Ποιος είναι καλύτερος; Ένας που τελείωσε προχθές το πανεπιστήμιο και έχει μπροστά του τις γνώσεις που απέκτησε ή ένας που έρχεται μετά από είκοσι χρόνια και που αναγκάστηκε να δουλεύει οικοδόμος ή υπάλληλος σε ένα κατάστημα για να ζήσει και ο οποίος έχει εγκαταλείψει το πανεπιστήμιο είκοσι χρόνια; Όμως και ο ένας και ο άλλος έχουν πάρει πτυχίο. Και έρχεσθε να κάνετε δήθεν, διαφωνώντας με την παλαιά ηγεσία, κάποιες επιδιορθώσεις βάζοντας κάποια αντικειμενικά κριτήρια, δίνοντας κάποια μόρια.

Ο εισηγητής μας είπε για να πάρει κάποιος πτυχίο διδακτορικό ή μεταπτυχιακό -η πλειοψηφία τουλάχιστον αυτών- πρέπει να έχει άνεση οικονομική. Άρα παίζει ρόλο το πορτοφόλι, οι οικονομικές δυνατότητες, για το αν θα έχεις αυτό το κριτήριο ή όχι. Σας εξήγησε και για το πώς κυνηγούν τους βαθμούς, τι προβλήματα η βαθμοθηρία δημιουργεί στα πανεπιστήμια και γενικότερα στην εκπαίδευση. Εδώ υπάρχει και μια αντίφαση. Από τη μια δεν λαμβάνετε υπόψη ότι πήραν όλοι πτυχίο και θέλετε τους πιο άξιους με διαγωνισμό, από την άλλη πάτε να βάλετε μέσα αντικειμενικά κριτήρια, κάποια κριτήρια που τα λέτε αντικειμενικά, όπως μεταπτυχιακό ή βαθμός. Το ένα έρχεται σε αντίφαση με το άλλο γι' αυτό λέμε ότι είναι τραγελαφικά τα επιχειρήματα για να δικαιολογήσετε κάποιες επιδιορθώσεις.

Αν θέλετε πραγματικά να αναβαθμισθεί το εκπαιδευτικό σύστημα, πρώτα απ' όλα στις σύγχρονες συνθήκες δεν είναι το πρόβλημα να βάλετε ένα κομπιούτερ για να μαθαίνουν να γράφουν το όνομά τους τα παιδιά, όπως λέει η Ευρωπαϊκή Ένωση για τα κομπιούτερ, αλλά είναι το περιεχόμενο των γνώσεων. Μόνο με το κομπιούτερ δεν αποκτάς γνώσεις ούτε κριτική σκέψη. Χρειάζεσθε, λοιπόν, πρώτα και κύρια χρήματα για την παιδεία, που δεν δίνετε. Χρειάζεσθε δωδεκάχρονο σχολείο αποσυνδεδεμένο από τις εξετάσεις. Όταν λέμε αποσυνδεδεμένο από τις εξετάσεις, βεβαίως θα υπάρχουν εξετάσεις και να δούμε με τι εξεταστικό σύστημα, αλλά ο κύριος στόχος είναι όλα τα παιδιά να τελειώνουν και το λύκειο. Αυτό σημαίνει αναβάθμιση της μόρφωσης και όχι το ότι έμαθα να γράφω το ονόμα μου στο κομπιούτερ.

Και το κυριότερο, όσον αφορά αυτούς που διδάσκουν. Αν δεν αναβαθμισθούν τα πανεπιστήμια, η μόρφωση που παίρνουν στα πανεπιστήμια και ειδικά για τις παιδαγωγικές σχολές να έχουμε και παιδαγωγικά μαθήματα, αν δεν γίνει σοβαρή αλλαγή σε αυτήν την υπόθεση, αν δεν υπάρχει επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε όλη τη διάρκεια της υπηρεσίας τους -όχι με δικά τους μέσα ή να εργάζονται και ταυτόχρονα να κάνουν την επιμόρφωση, αλλά επιμόρφωση από το κράτος οργανωμένη και σταθερή σε όλη τη διάρκεια που υπηρετεί ο άλλος δάσκαλος ή καθηγη-

τής- και αν δεν υπάρχει και επαρκής επιστημονική στήριξη του έργου τους, δεν έχουμε αναβαθμισμένους δασκάλους στα σχολεία μας. Έτσι θα αναβαθμισθεί η παιδεία, αν ενδιαφέρεσθε. Το αντίθετο συμβαίνει.

Πάτε να εξυπηρετήσετε την προσαρμογή του εκπαιδευτικού μας συστήματος στη λεγόμενη απασχόληση. Στην ουσία είναι στις απαιτήσεις της επιχειρηματικότητας, όπως την κατανοεί η Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως την κατανοείτε ως ΠΑΣΟΚ, που αλλάξατε αρκετά από το παρελθόν και όπως την κατανοεί και η Νέα Δημοκρατία. Είναι η πλέον -να το πω έτσι- αντιδραστική μεταρρύθμιση αυτή που υπηρετείτε.

Και μια κουβέντα για το διάλογο. Πολλές συζητήσεις γίνονται για διάλογο, αλλά εννοείτε το διάλογο, από ό,τι καταλαβαίνω, με τους εκπαιδευτικούς και το εκπαιδευτικό κίνημα, μόνο αν αποδεχθούν τις βασικές αρχές της μεταρρύθμισης. Έρχεται το εκπαιδευτικό κίνημα και λέει όχι στην επετηρίδα που χτυπάει στη καρδιά της μεταρρύθμισης. Αυτό δεν είναι αντικείμενο διαλόγου. Και εφευρίσκατε εδώ ότι είμαστε σε εξετάσεις ότι δεν πρέπει να γίνονται κινητοποιήσεις. Προσαρμόζουν συστηματικά όλα τα Υπουργεία και όχι μόνο το δικό σας και τις διεκδικήσεις και την έννοια του διαλόγου στο ανώδυνο, στο να είναι αδύνατος, δηλαδή, ο οποίος διάλογος ή όποια διεκδίκηση για την Κυβέρνηση και την κυβερνητική πολιτική.

Θα ήθελα να σημειώσω και κάτι για τα τεστ, παρ'όλο που δεν είναι σήμερα το αντικείμενο της συζήτησης.

Εμείς είμαστε αντίθετοι με τα τεστ δεξιοτήτων, διότι θεωρούμε ότι πρώτα και κύρια επιβαρύνουν το βαρύ εξεταστικό πρόγραμμα που έχουν οι μαθητές. Δεύτερον, είναι αντιεπιστημονικό το τεστ έτσι όπως καθιερώνεται, γιατί δεν μπορεί η προσωπικότητα του μαθητή να μετρείται και να προσαρμόζεται σε αριθμητική κλίμακα των τεστ. Είμαστε αντίθετοι. Θα θέλαμε να ακούσουμε, όπως μπήκε ζήτημα και από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας, αν η κατάργηση των τεστ έχει μόνιμο ή προσωρινό χαρακτήρα. Καταψηφίζουμε για ευνόητους λόγους -το εξήγησα- επί της αρχής το νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Μαγκριώτης έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατ'αρχάς θέλω να παρατηρήσω ότι εγώ δεν διαπιστώνω καμία αντίφαση στις βασικές στοχεύσεις και στον πυρήνα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, όπως διαμορφώθηκε, θεσμοθετήθηκε από τη Βουλή, με τις προτάσεις και τις επιλογές της προηγούμενης πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας και τη συνέχεια που δίνει η σημερινή πολιτική ηγεσία. Κοινός ο πυρήνας, κοινός και οι στόχοι. Αυτοί οι στόχοι άλλωστε και αυτός ο πυρήνας θα έπρεπε να είναι κοινός όλων των κομμάτων, όλων των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας, όλης της κοινωνίας, γιατί τα θέματα της παιδείας και της εκπαίδευσης δεν μπορεί παρά να μας ενώνουν.

Πρέπει σε τούτη την Αίθουσα να ξαναδιατυπώσουμε ορισμένες αλήθειες, γιατί αν δεν τις διατυπώσουμε με παρρησία, τότε δεν μπορούμε να προχωρήσουμε και στην αναγκαία συνεννόηση που όλοι επικαλούμαστε.

Πρώτα-πρώτα πρέπει να γνωρίζουμε ότι η εκπαιδευτική πολιτική, όπως και κάθε εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, σε όλη τη διαδρομή των τελευταίων δεκαετιών, πολύ περισσότερο τα τελευταία χρόνια, ζει έναν αγώνα με το χρόνο, έχει ένα ανοικτό μέτωπο με το χρόνο. Τι εννοώ: Εννοώ πως θεσμοθετούμε σήμερα, μεταρρυθμίζουμε ένα εκπαιδευτικό σύστημα και θα συγκεντρώσουμε τους καρπούς αυτής της μεταρρύθμισης μετά από δέκα, δεκαπέντε, είκοσι χρόνια, γιατί μόνο τότε θα μπορούμε να έχουμε ολοκληρωμένη άποψη και εκτίμηση, δεδομένα για να αξιολογήσουμε για το περιεχόμενο και τα αποτελέσματα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, όταν αυτή βεβαίως επιφέρει βαθιές τομές και δεν είναι επιδερμική. Από την άλλη πλευρά, όμως, η εποχή μας χαρακτηρίζεται από την ταχύτητα των ρυθμών, των αλλαγών. Ξέρουμε πολύ καλά πως ένας όγκος πληροφοριών και γνώσης και κατ'επέκταση ένα σύστημα εκπαίδευσης απαιτώνται όσον αφορά τη χρήση των γνώσεων στα όρια μιας δεκαετίας. Στα επόμενα χρόνια θα είναι πενταετές το όριο αυτό. Εδώ ακριβώς εντοπίζουμε μια αντίφαση, το μέγα πρόβλημα της

εκπαιδευτικής πολιτικής και βεβαίως εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Αλλάζουμε για να γευτούμε τους καρπούς μετά από δέκα, δεκαπέντε χρόνια, όπου ήδη το περιεχόμενο των γνώσεων θα έχει απαξιωθεί, δεν θα είναι χρήσιμο για τους νέους της εποχής εκείνης, όταν θα βγουν στην κοινωνία, στην αγορά εργασίας, να αξιοποιήσουν δηλαδή τα εφόδια της καλλιέργειας των δεξιοτήτων τους, για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στα δύσκολα προβλήματα που θα συναντήσουν στη ζωή τους, είτε στο εργασιακό τους περιβάλλον είτε στο κοινωνικό τους περιβάλλον. Γι' αυτό λοιπόν πρέπει να είναι πιο ολοκληρωμένες και προσηγμένες οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, πρέπει να γίνονται με την άνεση του χρόνου και φυσικά δεν πρέπει να είμαστε δογματικοί και υπερβολικοί. Η υπερβολή εδώ θα έλεγα ότι είναι ο μεγαλύτερος εχθρός. Και, δυστυχώς, τα κόμματα της Αντιπολίτευσης συνηθίζουν να χρησιμοποιούν τη μέθοδο της υπερβολής και στα θέματα της παιδείας και της εκπαίδευσης.

Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση πρέπει να είναι διαρκής. Δεν μπορεί να είναι στατική, δεν μπορεί δηλαδή να ολοκληρώνεται σε ένα χρονικό διάστημα και μετά να επαναπαυόμαστε. Και αυτό γιατί, όπως τόνισα και προηγουμένως, ο ρυθμός των αλλαγών είναι πολύ μεγάλος και θα είναι ακόμα πιο μεγάλος τα επόμενα χρόνια. Πρέπει, λοιπόν, να είμαστε ανοικτοί σε κάθε νέο ρεύμα, σε κάθε πρόταση, σε κάθε εναλλακτική λύση και δεν πρέπει να στεκόμαστε δογματικά στα ζητήματα της παιδείας και της εκπαίδευσης.

Πολύ περισσότερο πρέπει να είναι διαρκής η ενασχόλησή μας και η αγωνία μας -το τόνισε ο Υπουργός Παιδείας προηγουμένως- για το περιεχόμενο των σπουδών και των παρεχόμενων γνώσεων σε όλη την εκπαιδευτική μας κλίμακα. Γιατί διαφορετικά θα μείνουμε έξω από τη ζωή, έξω από την πραγματικότητα και οι γνώσεις που θα συσσωρεύονται -είμαστε βέβαιοι, το γνωρίζουμε όλοι- δεν θα έχουν καμία σχέση με τις ανάγκες του νέου σήμερα και πολύ περισσότερο αύριο.

Εγκληματούμε με αυτόν τον τρόπο εις βάρος της νέας γενιάς, εγκληματούμε εις βάρος της χώρας και του μέλλοντός της, εγκληματούμε εις βάρος της κοινωνίας και της οικονομίας μας. Νομίζω πως κανείς δεν είναι διατεθειμένος να συμμετάσχει σε ένα τέτοιο παιγνίδι οπισθοφυλακής, σε ένα τέτοιο παιγνίδι δογματικά προσληφθέν στη συντήρηση και στο παρελθόν. Όλοι θέλουμε να δούμε το μέλλον, όλοι θέλουμε να δούμε το αύριο.

Μία δεύτερη αλήθεια, που θέλω να πω, είναι ότι το πολιτικό μας σύστημα, όλες οι διαδοχικές κυβερνήσεις καθυστέρησαν να προχωρήσουν στις αναγκαίες εκπαιδευτικές τομές. Τομές και αλλαγές που έπρεπε να έχουν γίνει την προηγούμενη δεκαετία, δεκαπενταετία. Δυστυχώς συσσωρεύθηκαν για την προηγούμενη τετραετία, για να αναφερθώ σε μία κοινοβουλευτική περίοδο. Και, δυστυχώς, όταν συσσωρεύονται ανάγκες και μάλιστα πιεστικές, τότε είναι βέβαιο ότι δεν έχεις την άνεση του χρόνου να προχωρήσεις στις μεγάλες τομές και να απορροφήσει και η εκπαιδευτική κοινότητα αλλά και το κοινωνικό σύνολο αυτές τις μεγάλες τομές. Δημιουργείς πιέσεις και δυσφορίες και πολλές φορές μπορεί να έχεις και αντίστροφα από τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Η Κυβέρνηση, όμως, έδειξε -και με την προηγούμενη πολιτική ηγεσία και με τη σημερινή- ότι είναι ανοιχτή στις προτάσεις, στις εναλλακτικές λύσεις, σε διορθωτικές κινήσεις. Και ξεκίνησε με τη συγκρότηση της επιτροπής Καζάζη να συζητά κατά το χρόνο υλοποίησης ήδη τις αναγκαίες προσαρμογές και αλλαγές.

Και σήμερα δεν έχουμε τίποτα άλλο παρά ένα νομοθέτημα με ένα άρθρο ουσιαστικά, το οποίο κάνει μία τέτοια θετική προσαρμογή, μία μεταρρύθμιση σε μία μεγάλη τομή και ήταν πράγματι πολύ μεγάλη η τομή για την κατάργηση της επετηρίδας, αγαπητοί συνάδελφοι, και το γνωρίζουμε όλοι αυτό.

Η επετηρίδα κατακτήθηκε από την εκπαιδευτική κοινότητα και από το φοιτητικό κίνημα εκείνης της εποχής, όχι ως μία αναγκαιότητα επιλογής επαγγέλματος ή μία αναγκαιότητα επαγγελματικής διεξόδου. Κατακτήθηκε ως δημοκρατικός στόχος, γιατί γνωρίζουμε ότι οι κυβερνήσεις εκείνης της εποχής δεν εφήρμοζαν τα στοιχειώδη αξιокρατικά και αντικειμενικά κριτή-

ρια, δεν είχαν τη στοιχειώδη διαφάνεια στις προσλήψεις στο δημόσιο τομέα. Γνωρίζουμε όλοι πως αποκλειστικά το κομματικό κριτήριο κυριαρχούσε στις προσλήψεις ακόμα και στην εκπαιδευτική κοινότητα.

Ένα ρωμαλαίο, δημοκρατικό, φοιτητικό, νεολαιστικό και εκπαιδευτικό κίνημα επέβαλε εκείνη την εποχή την επετηρίδα. Μία εποχή κατά την οποία -το γνωρίζουμε όλοι- οι ανάγκες της εκπαίδευσης ήταν μεγάλες, τα κενά σημαντικά και κάθε πτυχιούχος ακαδημίας και ΑΕΙ απορροφούνταν αμέσως από το εκπαιδευτικό μας σύστημα. Έτσι, λοιπόν, η επετηρίδα επέβαλε τη διαφάνεια. Αυτό ήταν το κεντρικό αίτημα του εκπαιδευτικού κινήματος, του επιστημονικού κινήματος και βεβαίως του νεολαιστικού και φοιτητικού κινήματος εκείνης της εποχής. Και ήταν μία κατάκτηση.

Με την πάροδο του χρόνου, όμως, τα δεδομένα άλλαξαν. Η παραγωγή πτυχιούχων στις σχολές, είτε τις φυσικομαθηματικές είτε τις φιλοσοφικές, όπως και στις Ακαδημίες, πολλαπλασιάστηκαν. Οι ανάγκες της εκπαίδευσης δεν παρακολουθούσαν τις ανάγκες ή, αν θέλετε, ο αριθμός των αποφοίτων δεν ήταν ανάλογος των αναγκών. Γι' αυτό λοιπόν και έχουμε αυτήν τη συσσώρευση στην επετηρίδα, τόσο τη διδασκαλική όσο και την καθηγητική.

Εδώ, λοιπόν, ήλθε η πρώτη μεγάλη αναγκαιότητα να κατανοήσουμε επιτέλους: Οι πανεπιστημιακές σχολές είναι καθηγητικές σχολές ή είναι σχολές οι οποίες δίνουν γενική μόρφωση, η οποία πρέπει να εξειδικεύεται ανάλογα με τα ενδιαφέροντα του φοιτητή και βεβαίως τις εργασιακές και τις επαγγελματικές του προοπτικές;

Κακώς ταυτίστηκαν -και αυτό έχει να κάνει γενικότερα με μία φιλοσοφία και μία νοοτροπία της ελληνικής κοινωνίας- οι πανεπιστημιακές σχολές με την επαγγελματική προοπτική στο χώρο της εκπαίδευσης.

Γνωρίζουμε ορισμένες τραγικές αναλογίες, ότι οι σημερινοί απόφοιτοι ορισμένων πανεπιστημιακών σχολών, αν επιδιώξουν ή αν επεδίωκαν με το παλιό σύστημα της επετηρίδας να διοριστούν στη Μέση Εκπαίδευση ή και στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, τότε θα περίμεναν έναν αιώνα τουλάχιστον.

Νομίζω ότι το έγκλημα έχει συντελεστεί απέναντι σε ένα μεγάλο, σημαντικό αριθμό νέων, που απεφοίτησαν από αυτές τις πανεπιστημιακές σχολές. Και είναι ευθύνη του πολιτικού συστήματος, που εγκαίρως δεν προχώρησε σ' αυτές τις τομές, δηλαδή στην κατάργηση της επετηρίδας και στην επιλογή ενός άλλου συστήματος εισόδου στην εκπαίδευση.

Εδώ βεβαίως υπάρχει μία ένσταση απέναντι πάλι στην πολιτεία και στις πανεπιστημιακές αρχές. Αφού γνωρίζατε ότι η παραγωγή πτυχιούχων είναι πολύ πιο μεγάλη από τις δυνατότητες απορρόφησης από το εκπαιδευτικό μας σύστημα, γιατί δημιουργούσατε νέες σχολές, γιατί προχωρούσατε σε νέους αποφοίτους; Εδώ νομίζω πως συγχέουμε μία ανάγκη της νέας γενιάς, μια ανάγκη της κοινωνίας για μόρφωση ακαδημαϊκή, για γενικότερη μόρφωση, με την ένταξη τους εργασιακά στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Βεβαίως θα μπορούσα πάρα πολύ εύκολα, επεκτείνοντας αυτό το επιχειρήμα στις άλλες κατηγορίες των πτυχιούχων από τις πανεπιστημιακές σχολές, από την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, να το τεκμηριώσω. Όμως και μόνο αυτή η πραγματικότητα, αυτό το επιχειρήμα, νομίζω ότι δίνει την απάντηση.

Δεν μπορούμε να σταματήσουμε τη διάθεση, την επιθυμία του νέου για περισσότερες σπουδές, για ανώτερες σπουδές, για καλύτερες σπουδές. Και δεν πρέπει να τον παγιδεύουμε με το ότι οι σπουδές αυτές, ο τίτλος αυτός των σπουδών είναι ένα απευθείας διαβατήριο για την ένταξη του στη συγκεκριμένη επαγγελματική κατηγορία. Αν πράγματι αυτό το κάνουμε, τότε εγκληματούμε για δεύτερη φορά απέναντι στη νέα γενιά και δημιουργούμε νέες στρεβλώσεις στο εκπαιδευτικό μας σύστημα και βεβαίως στα πανεπιστήμια.

Εδώ, λοιπόν, όλο το πολιτικό σύστημα και κυρίως το ΠΑΣΟΚ, γιατί αυτό ήταν κυβέρνηση τα περισσότερα από αυτά τα χρόνια, έχει τις ευθύνες του, γιατί δεν προειδοποίησε, γιατί δεν έκανε αυτές τις τομές. Δεν μπορούμε όμως να εγκαλούμε τις κυβερνήσεις των τελευταίων χρόνων, οι οποίες έκαναν αυτές τις

τομές για να δώσουν διεξόδο.

Πρέπει εδώ να τονίσω και να προσθέσω ότι οποιαδήποτε εκπαιδευτική μεταρρύθμιση δεν έχει στον πυρήνα της τον εκπαιδευτικό, τότε δεν μπορεί να έχει αποτελέσματα. Γιατί ο πυρήνας του εκπαιδευτικού συστήματος είναι ο εκπαιδευτικός, ο δάσκαλος και ο καθηγητής. Είναι αδιανόητο να φανταστούμε σχολεία, νηπιαγωγεία, δημοτικά, γυμνάσια ή λύκεια, χωρίς τον εκπαιδευτικό.

Μπορεί ο τεχνολογικός εξοπλισμός, ο εργαστηριακός εξοπλισμός, οι βιβλιοθήκες, τα προγράμματα, να είναι καλύτερα ή χειρότερα, αλλά δεν μπορούν να είναι χειρότεροι οι εκπαιδευτικοί. Πρέπει μόνιμος στόχος να είναι η βελτίωση, η αναβάθμιση του εκπαιδευτικού, γιατί αυτός είναι η καρδιά του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Αυτός είναι ο παιδαγωγός, ο λειτουργός της παιδείας.

Έτσι μπορεί οι ενστάσεις να είναι υπαρκτές και αποδεκτές για το ότι χρειαζόμαστε περισσότερα και καλύτερα σχολεία, περισσότερους πόρους για τη σχολική στέγη, περισσότερους πόρους για τα εργαστήρια, περισσότερους πόρους για νέα προγράμματα, χρειαζόμαστε νέα συγγράμματα, σύγχρονα συγγράμματα. Είναι αιτήματα, τα οποία πρέπει να τα αναδείξουμε, πρέπει να τα προβάλλουμε και να τα διεκδικήσουμε. Και να εγκυβόλουμε συνεχώς την Κυβέρνηση για την πραγμάτωσή τους και τη συνεχή τους βελτίωση.

Όμως, πάντοτε πρέπει να έχουμε στο επίκεντρο τον εκπαιδευτικό και να επιδιώκουμε τη βελτίωση και την αναβάθμισή του. Θέλουμε έναν εκπαιδευτικό τυπικό δημόσιο υπάλληλο ή θέλουμε έναν εκπαιδευτικό ενημερωμένο, φιλικό προς τα νέα παιδιά, έναν εκπαιδευτικό ο οποίος ζει, βιώνει το λειτουργημά του μέσα στην αίθουσα και δεν καλύπτει απλώς το βιοποριστικό του πρόβλημα;

Πρέπει να συνδυάζονται οι βιοποριστικές του ανάγκες, οι επαγγελματικές και εργασιακές του ανάγκες, με το λειτουργημά του. Δεν πρέπει να έχουμε μπροστά μας τον εκπαιδευτικό, το τονίζω αυτό, ως έναν τυπικό δημόσιο υπάλληλο, που απλώς προσέρχεται κάποιες ώρες στις αίθουσες διδασκαλίας. Αυτό το λέω, χωρίς να θέλω να υποτιμήσω τους εκπαιδευτικούς. Ίσα-ίσα, πιστεύω ότι πρέπει μαζί τους να επιμενουμε, να βρούμε τους διαύλους επικοινωνίας και συνεννόησης, για να κερδίσουν το νέο τους ρόλο μέσα στο αναβαθμισμένο εκπαιδευτικό σύστημα.

Θέλω, λοιπόν, να πω και να τονίσω ότι κάθε φορά πρέπει να επιδιώκουμε την αναβάθμιση του ήχη των απαιτήσεων από την πολιτεία αλλά και από την ίδια την εκπαιδευτική κοινότητα, για να εξοπλίζουμε τη νέα γενιά με όλα εκείνα τα εφόδια, με τα οποία θα μπορέσει αύριο να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες της καθημερινής ζωής, είτε είναι οι δυσκολίες της εργασίας και της παραγωγής σε ένα ακραία ανταγωνιστικό περιβάλλον είτε είναι οι δυσκολίες της καθημερινής ζωής.

Πρέπει να εκπαιδεύουμε τους εκπαιδευτικούς να μπορούν να εκπαιδεύουν τα παιδιά, για να αποκτούν τις αναγκαίες γνώσεις, τη μέθοδοσκέψης, για να ανταποκριθούν στα αυριανά προβλήματα, για να μπορούν να λύνουν τα νέα σύνθετα προβλήματα που θα προκύπτουν καθημερινώς στη ζωή.

Και εδώ πράγματι, ακούγοντας και τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Κομμουνιστικού Κόμματος, βρέθηκα μπροστά σε μία διαπίστωση. Όταν ήμουν φοιτητής στα πανεπιστημιακά αμφιθέατρα είχαμε μία μόνιμη αντιπαράθεση με την κομμουνιστική νεολαία Ελλάδας. Είχαν ένα σύνθημα: "Πρώτοι στα μαθήματα και πρώτοι στον αγώνα". Και η νεολαία ΠΑΣΟΚ- της οποίας ήμουν και εγώ μέλος- είχε ένα σύνθημα: "Όχι στην εντατικοποίηση των σπουδών". Σήμερα, θα έλεγα, ότι αντιστρέψαμε τα στρατόπεδα.

Εμείς θέλουμε τις αναβαθμισμένες σπουδές, την αναβαθμισμένη γνώση.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Διαγωνισμούς, όχι περισσότερη γνώση.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Και σεις δυστυχώς καλλιεργείτε τη νοοτροπία της ήσσονος προσπάθειας.

Γι' αυτό, λοιπόν, νομίζω πως πρέπει σύμφωνα με αυτό που και εσείς πιστεύετε, ότι δηλαδή χρειαζόμαστε επιστήμονες ολο-

κληρωμένους, με κοινωνικές ευαισθησίες, επιστήμονες που θα μπορούν να ανταποκριθούν στα καθημερινά τους καθήκοντα αύριο, χρήσιμους στην κοινωνία και στην παραγωγή, επιτέλους να πραγματώσουμε το σύνθημα: "Παιδεία συνδεδεμένη με την κοινωνία και την παραγωγή", ένα σύνθημα δεκαετιών, που ακόμα δεν έχουμε πετύχει να το κάνουμε πραγματικότητα. Επιτέλους, λοιπόν, να κάνουμε όλοι τις αναγκαίες τομές και προσαρμογές και στη σκέψη μας αλλά και στις επιλογές μας.

Η σημερινή ρύθμιση τι κάνει; Ουσιαστικά διευρύνει τα αξιολογικά κριτήρια επιλογής των εκπαιδευτικών. Γιατί, όταν μαζί με τις εξετάσεις τοποθετείται και ο βαθμός του πτυχίου, που είναι μια προσπάθεια τεσσάρων χρόνων- και είναι το σύνθημα που ανέφερα προηγουμένως το "πρώτοι στα μαθήματα"- τι άλλο κάνει η σημερινή ρύθμιση, παρά να δίνει το κίνητρο του μεταπτυχιακού, το κίνητρο του διδακτορικού, δηλαδή των πρόσθετων γνώσεων.

Δεν θα είναι μεγάλη χαρά και ευτυχία των μαθητών, αν μέσα στη σχολική αίθουσα έχουν έναν εκπαιδευτικό φρέσκο, έναν εκπαιδευτικό με νέες, πολλές, πλούσιες γνώσεις και με διεθνείς εμπειρίες, που μπορεί και να τους διδάξει αλλά και να τους ανοίξει τους ορίζοντες της σκέψης τους;

Νομίζω ότι αυτόν τον εκπαιδευτικό πρέπει συνεχώς να επιδιώκουμε. Και, επιτέλους, να γίνει πράξη αυτό που και νομοθετικά ρυθμίσαμε ότι, δηλαδή, οι πανεπιστημιακές σχολές, από τις οποίες αποφοιτούν και οι εκπαιδευτικοί μας, να κάνουν και τμήματα εκπαιδευτικής κατεύθυνσης. Επιτέλους, να θεσμοθετηθεί τα πανεπιστήμιά μας να προχωρήσουν στην ειδικευση αυτών των ειδικοτήτων. Έτσι δεν θα υπονομεύεται, δεν θα υποτιμάται η προπτυχιακή γνώση.

Με αυτόν τον τρόπο θα προετοιμάζουμε καλύτερα όλους εκείνους που επιλέγουν μέσα στο νέο περιβάλλον να γίνουν εκπαιδευτικοί, να μπορέσουν να γνωρίσουν το σχολικό περιβάλλον, τη σχολική αίθουσα ουσιαστικά, να έχουν την ευκαιρία να διδαχθούν μαθήματα επικοινωνίας, μαθήματα διδασκαλίας, ψυχολογίας, παιδαγωγικών, θέματα πολύ σημαντικά και κρίσιμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Τελειώνοντας θα ήθελα να πω πως παρακολούθησα την αγόρευση του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου της Νέας Δημοκρατίας και δεν κατάλαβα γιατί κατέληξε στο συμπέρασμα και στην απόφαση ότι η Νέα Δημοκρατία θα καταψηφίσει τη σημερινή ρύθμιση, αφού θεωρεί ότι είναι στο δικό της πυρήνα, στη δική της κατεύθυνση η ρύθμιση αυτή.

Άκουσα δύο ενστάσεις: Τι θα γίνει με όσους ΑΣΕΠίτες, όπως τους αποκάλεσε, δεν μπορέσουν να προσληφθούν ή δεν θα προσληφθούν με την παράταση που δίνει η παρούσα ρύθμιση; Και, δεύτερον, ζήτησε μεγαλύτερη ποσοστιαία μοριοδότηση γι' αυτούς που ασκούν εκπαιδευτικό έργο με τη μια ή την άλλη μορφή, με τη μια ή την άλλη σχέση εργασίας μέχρι σήμερα. Αυτές είναι επί μέρους παρατηρήσεις που μπορεί να είναι το περιεχόμενο μιας τροπολογίας, την οποία κάλλιστα μπορείτε να καταθέσετε, να υπερασπιστείτε και ...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΛΟΣ: Την καταθέσαμε, κύριε συνάδελφε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: ... και δεν νομίζω ότι το Υπουργείο Παιδείας δεν θα συζητήσει πιθανές διευρύνσεις των κριτηρίων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΛΟΣ: Μας είπε όχι.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Αφού όμως συμφωνείτε στην αρχή, στη φιλοσοφία και στον πυρήνα και αφού θεωρείτε ότι το θέμα της εκπαίδευσης είναι μείζον θέμα, είναι εθνικό θέμα και πρέπει να υπάρχει διακομματική συνεννόηση, δεν μπορώ να κατανοήσω γιατί καταλήγετε στην απόφαση να καταψηφίσετε την παρούσα ρύθμιση.

Απλώς δεν θέλετε να εκδηλώσετε το αίσθημα της συναίνεσης απέναντι στην Κυβέρνηση σε μία τέτοια διάταξη, η οποία είναι στην κατεύθυνση της δικής σας φιλοσοφίας και της δικής σας πολιτικής. Αυτή όμως είναι μία στενόκαρδη -θα τη χαρακτηρίσω- κύριοι συνάδελφοι, αντιμετώπιση από τη δική σας πλευρά και δεν χωρά μία τέτοια νοοτροπία και αντιμετώπιση στα θέματα της παιδείας.

Νομίζω, λοιπόν, ότι αυτό, που διακηρύσσετε, καλείστε σήμερα να το κάνετε πράξη και είμαι βέβαιος πως αν το ξανασκεφθείτε, αύριο θα ψηφίσουμε μαζί την παρούσα ρύθμιση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν έχει ζητήσει κανείς το λόγο για να δευτερολογήσει και διαβλέπω ότι ούτε ο κύριος Υπουργός ούτε οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι θα ζητήσουν το λόγο.

Αν είναι έτσι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής του νομοσχεδίου του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων: "Ρύθμιση θεμάτων διορισμού εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις".

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο επί της αρχής;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Συνεπώς το νομο-

σχέδιο του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων: "Ρύθμιση θεμάτων διορισμού εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις" έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία επί της αρχής.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Τμήματος και ώρα 14.00' λύεται η συνεδρίαση για αύριο ημέρα Πέμπτη 22 Ιουνίου 2000 και ώρα 10.00' με αντικείμενο εργασιών του Τμήματος νομοθετική εργασία: συνέχιση της συζήτησης επί των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: "Ρύθμιση θεμάτων διορισμού εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις".

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

